

Aanwezig Voorzitter: Mevrouw H. Sahin Raadsleden: De heer E.G.T. Braam Mevrouw L.S. de Bruijn De heer D.R. Cupedo De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.I.M. Dolmans De heer M. van 't Eind De heer M.A.J. Ezinga Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E. Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G.A. Kruger De heer J. Loof Mevrouw S. van Maarseveen De heer M. el Majjaoui	Vervolg aanwezige raadsleden: Mevrouw W.A.A.M. van Nunen De heer R. Nunnikhoven De heer U.H. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw H. van Schie De heer W. Smith De heer E. van der Veer De heer Q.L.A. Veerman Mevrouw W. van der Weij De heer M.V. Weterings Mevrouw E. Woudstra De heer A.M. Zoghbi Afwezig: De heer M.J. van Enk
Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder W. van Damme Wethouder G. van Malsen Wethouder S. van de Waart Wethouder L. Bentvelzen	Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Mevrouw M.M.A. Tittse De heer J. Hoefnagel Mevrouw F.S. Habiboellah (verslag)

1. Opening

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren, beste leden van de raad. Ik vraag u vriendelijk om plaats te gaan nemen. Ik open de raadsvergadering van de gemeente Rijswijk van dinsdag 25 maart 2025. Mooie datum, 25-3-2025. Graag heet ik welkom de leden van de raad, de fractie-assistenten, onze wethouders, medewerkers, vertegenwoordigers van de media, aanwezigen op de publieke tribune en de kijkers online. Vanavond hebben we helaas geen gasten van de raad. Er had zich wel iemand aangemeld, maar die heeft zich uiteindelijk helaas moeten afmelden. Ik hoop dat we bij de komende raadsvergadering in maart, in april, opnieuw wel gasten gaan ontvangen. En vanaf deze plek wil ik ook onze inwoners graag uitnodigen voor het bijwonen van onze raadsvergaderingen. Dan het experiment met spreektijden. Ook vanavond gaat u op basis van het besluit van het presidium werken met spreektijden variant 1, één spreektijd voor fracties en het college voor alle bespreekstukken en uw interrupties gaat u doen vanaf de twee spreekgestoelten met interruptiemicrofoons. En u heeft hiervoor de informatie van uw griffie ontvangen. Is dat voor iedereen duidelijk? Ik zie iedereen knikken. Heel goed. Respect ook vanavond. Net als alle

raadsvergaderingen vraag ik u respectvol met elkaar om te gaan. De woorden die wij uitspreken hebben betekenis en invloed. Goed om daarvan bewust te zijn. En voor een zorgvuldig verloop van deze raadsvergadering, wil ik u vragen om beide bespreekpunten, we hebben twee bespreekpunten, te focussen op het besluit dat voor u ligt en het gevoerde debat in de fora niet opnieuw te voeren. Er zijn meerdere instrumenten door voorbereid, amendementen en moties. Dat betekent dat u heel betrokken bent bij de onderwerpen die vanavond zijn geagendeerd. Het is voor de kijkers thuis alleen ontzettend belangrijk dat u ook even toelicht wat u beoogt met uw motie of amendement. Dat is soms niet altijd helder, krijg ik weleens te horen. Dan hebben wij bericht van verhindering ontvangen van één raadslid en dat is de heer Van Enk van het CDA. En de heer Van Dam en de heer Ezinga komen later. Die hebben zich niet afgemeld, maar hebben laten weten bij de griffie dat ze later aansluiten. Er zijn vanavond dus als zij er ook zijn dertig raadsleden aanwezig. En we zijn heel blij dat de heer Smith ook weer in ons midden is. En ook mevrouw Kames. Gezondheid is ons kostbaarste bezit. Dat is echt zo. Gewoon feitelijk, dat is objectief, subjectief het allerbelangrijkste wat we hebben. We zijn blij dat u in ons midden bent en dat het goed met u gaat en met uw herstel. Dan gaan wij over naar de strekking van het stemmingsnummer. Dat is vanavond nummer 14 en dat gaan we straks bekendmaken. En ik stel voor, voor de leden van het bureau van stemopneming, de heer Ezinga, de heer Van Dam als leden en mevrouw Harmsen als voorzitter. Daar stemt u mee in? Prima. Voordat ik wil overgaan naar de mededelingen van het college, want er zijn een aantal mededelingen die zij graag willen doen, wil ik graag samen met u stilstaan bij het overlijden van twee oud-raadsleden, Henny van der Horst en Niek van Dam. En dat ga ik doen vanaf het spreekgestoelte. Geachte leden van de raad, beste aanwezigen in de zaal en op de publieke tribune, kijkers thuis. De afgelopen weken zijn twee oud-raadsleden overleden, Henny van der Horst en Niek van Dam. Ik wil kort met u stilstaan bij hun overlijden. Henny van der Horst overleed op 23 februari op 88-jarige leeftijd. We kennen haar allemaal als een zeer betrokken, gedreven en markant politica, een politica met doorzettingsvermogen. Henny was van 2000 tot 2018 raadslid voor verschillende partijen. Eerst voor Onafhankelijk Rijswijk, later voor Gemeentebelangen Rijswijk en ze eindigde als eenvrouwsfractie onder de toepasselijke naam Fractie Van der Horst. Henny was er altijd en overal, ook nadat ze zeven jaar geleden uit de gemeenteraad vertrok. Als buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand heeft ze meer dan honderd huwelijken gesloten. En ze bleef zich tot op het laatste moment inzetten voor de samenleving. Afgelopen november nog kwam ze tijdens de raadsvergadering inspreken om steun te vragen voor een plek die haar nauw aan het hart lag, de ponyweide. En ook met deze plek, het Huis van de stad was ze nauw verbonden. Ze heeft zich altijd hard gemaakt voor het behoud van het oude stadhuis. Gelukkig heeft ze de terugkeer nog meegemaakt. En ze was echt trots. Na haar overlijden is ze in de rouwauto een laatste keer langs het Huis van de stad gereden door een erehaag van collegeleden, raadsleden en ambtenaren. Met Henny verliezen we een icoon van Rijswijk. Ik wens haar nabestaanden en iedereen die haar dierbaar was sterkte met het verlies. En vorige week bereikte ons ook het bericht dat oud-raadslid Niek van Dam is overleden. Niek trad toe tot de gemeenteraad in 1995 voor het CDA, de partij waarvan hij al sinds 1987 lid was. In 2002 werd hij wethouder van Financiën en in datzelfde jaar trad hij op eigen verzoek af, naar verluidt omdat hij het gevoel had dat zijn zorgen over de financiële situatie onvoldoende serieus werden genomen. Maar echt afstand van de Rijswijkse politiek nam hij nooit. Al in 2003 keerde hij tussentijd terug als raadslid voor het CDA. Een jaar later ging hij als eenmansfractie verder, om zich nog een jaar later aan te sluiten bij Gemeentebelangen Rijswijk. In zijn laatste jaar als raadslid haalde Niek van Dam het nieuws toen hij in 2017 terugkeerde op het voor hem vertrouwde nest van het CDA. Met die overstap verloor de coalitie de meerderheid in de raad en was er sprake van een minderheidscollege. Niek van Dam werd 86 jaar. Wij wensen zijn vrouw Attie, kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe met hun verlies. Henny en Niek hebben veel samengewerkt. En met hen verliest Rijswijk twee nestors van de lokale politiek. En ter nagedachtenis aan Henny van der

Horst en Niek van Dam wil ik een kort moment van stilte in acht nemen. Ik wil u vragen om te gaan staan, voor zover u daartoe in de gelegenheid bent. Dank u wel.

Dan ga ik door naar de mededelingen van het college. En ik wil als eerste het woord geven aan wethouder Van de Waart. Zij heeft twee mededelingen. Wethouder Van de Waart, ik geef u het woord.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Allereerst, ik heb de raad toegezegd met een raadsinformatiebrief te komen met daarin twee elementen, extra onderzoek naar de verkeersveiligheid qua oversteek voetgangers en fietsers op de Beatrixlaan en daarbij ook de uitwerking van de voetgangersbrug. Daar had ik bij aangegeven Q1. Ik moet helaas aangeven dat dat wat vertraging oplevert. Ik heb moeten prioriteren. Er is veel te doen rondom verkeersveiligheid en parkeren. En ik beloof u toe dat die ongeveer half mei uw kant op komt, zodat hij in ieder geval op tijd is, mocht u daar nog andere afwegingen willen maken rondom het kadernota debat. Dat was mijn eerste mededeling. Tweede, voorzitter. Tijdens de raadsvergadering van 18 februari heb ik aangegeven dat ik verhuurder Woonhave zou oproepen om de inwoners van De Terp nogmaals vervangende woonruimte aan te bieden. Dit naar aanleiding van vragen van de fractie VVD en Beter voor Rijswijk over de grote overlast die inwoners ervaren van de bouwwerkzaamheden rond hun woningen. Graag wil ik uw raad informeren over de meest actuele stand van zaken. Naast een gesprek met de directeur van Woonhave heb ik op maandag 17 maart een bijeenkomst gehad met de bewoners in het informatiecentrum van stadscentrum Bogaard. Die bijeenkomst was drukbezocht. Ik heb hier namens Woonhave nogmaals het aanbod van de vervangende woonruimte gedaan. Dat had ik ook met hun afgesproken. Maar daarnaast heb ik vooral ook diverse verhalen en praktijkvoorbeelden gehoord van de bewoners. En ik moet u zeggen, ik ben eigenlijk best geschrokken van wat ik hoorde. Niet omdat ik niks wist, maar daar omdat het veel meer was dan ik dacht. Vooral de sloopwerkzaamheden hebben voor enorme overlast gezorgd, van geluidshinder tot trillingen diep in de woningen. Wat deze overlast voor de bewoners nog zwaarder maakt, is dat ze niet vooraf zijn geïnformeerd dat bij de sloopwerkzaamheden ruimere geluidsnormen gelden. Recent is helaas ook gebleken dat de officiële bekendmaking niet tijdig is gepubliceerd. Juist in een proces als bij De Terp is dat zeer ongelukkig en zeer onwenselijk. De sloopwerkzaamheden waren helaas al vergesloopt toen deze fout werd ontdekt. Het meeste is op dit moment gesloopt, maar nog niet alles. Voor het laatste deel is daarom nu ook een pauze ingelast, zodat de binnengekomen bezwaren alsnog netjes door juridische zaken in behandeling kunnen worden genomen en we afwachten wat het eventueel voor het laatste sloopdeel voor gevolgen heeft. Dat gezegd hebbende, de bewoners gaan helaas nog meer overlast tegemoet, want ook bouwen veroorzaakt overlast. Ik heb de bijeenkomst dan ook opgevat als een noodkreet aan het adres van de gemeente. En ik ben van mening, samen met het college, dat we die noodkreet kreet uiterst serieus moeten nemen. Daarom gaat de gemeente nu een stap verder dan onze gebruikelijke faciliterende rol bij bouwprojecten. We kijken hoe we de bewoners kunnen helpen, waar mogelijk. Om meer inzicht te krijgen in welke hulp nu het meest nodig is en effectief is, gaan we op zeer korte termijn bij alle bewoners persoonlijk langs. Met betrekking tot directe hulp die we kunnen geven, kunt u denken aan zaken als het aanbieden van een plek om overdag te kunnen zijn, zonder dat er herrie is, tot het aanbieden van tijdelijke werkruimte elders. Vorige week vrijdag en zaterdag hebben ze hierover een brief ontvangen in hun brievenbus en deze week plannen we de afspraken in. Ik ga zelf ook nog op bezoek bij twee woningen. Twee bewoners hebben mij dat gevraagd. En ik heb afgesproken dat ik de bewoners per mail ook nog op de hoogte houd van andere openstaande praktische vragen die ze mij gesteld hebben. Voorzitter, daarmee is niet ineens het vertrouwen terug bij de bewoners of is alle overlast van tafel, maar ik hoop wel wat te kunnen betekenen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart voor deze twee mededelingen. Dan geef ik nu het woord aan wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. Een korte mededeling. Ik heb aangegeven in Q1 te komen met een rapport die we hebben genoemd De staat van de Rijswijkse jeugd. Deze is helaas nog niet tot afronding gekomen, dus voor het kaderdebat zal u die terugvinden, maar dat wordt dus Q2.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan geef ik het woord tot slot aan wethouder Van Damme.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank u wel. Ik heb een mededeling en eigenlijk is het ook een soort dat ik de attentie van eenieder op wil vestigen. Want in beide stukken vandaag zit de brandbrief die we hebben stuurt als specifieke lobby vanuit Rijswijk en randgemeenten over de uitkering van het gemeentefonds. Daarnaast speelt de brede lobby vanuit de VNG. En daar was afgelopen vrijdag de ledenbijeenkomst voor, waarin werd teruggekoppeld over het overhedenoverleg, zoals dat dan heet. Dat zijn overleggen met het kabinet die gaan over de omvang van de uitkering. En die bijeenkomst was echt enorm druk bezocht. Ook Raden in Verzet, de woordvoerder daarvan, die gaf een hele uiteenzetting over wat de gevolgen zijn van de bezuiniging op het gemeentefonds. Dat betekent dat de lobby de komende weken echt in volle omvang kracht krijgt. Dus ik roep iedereen ook op om daar deel aan te nemen of bij te dragen, voor zover dat kan. En mocht het overhedenoverleg op 14 april niet goed genoeg verlopen naar de zin van de VNG, dan gaan ze ook echt over tot actie. Dat werd ook echt aangekondigd. Dus dan wordt er ook echt een procedure opgestart, dus een file procedure. Dan zal de staat worden gedagvaard. Dan worden gemeenten opgeroepen om bezwaar aan te tekenen tegen de gemeentefondsuitkering en zal er een procedure via de Raad van State worden opgezet. Maar we hopen op een goede afloop op 14 april en bij dezen vestig ik daar nogmaals de aandacht op. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Damme. Goed dat u onze gemeente tijdens de VNG-ledenbijeenkomst heeft vertegenwoordigd en ik denk een belangrijke oproep om inderdaad de uitkomsten van het overhedenoverleg te volgen en daarop voorbereid te zijn, ook als gemeente. Dan zijn we aan het einde gekomen van agendapunt 1.

2. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Gaan we door naar agendapunt 2, Spreekrecht burgers. En ik nodig de heer Hoyer uit om te komen inspreken. En mijnheer Hoyer, u gaat spreken over de Omgevingsvisie Rijswijk 'Gezonde Buitenplaats in de Metropool'. U heeft vijf minuten spreektijd. Ik geef u het woord.

De heer Hoyer: Dank u wel, voorzitter. Sorry als ik iets buiten adem klink. Ik ben heel hard met de fiets moeten komen en ik acht de schone lucht in Rijswijk van heel erg groot belang, dus ik heb niet de auto genomen. Ik wil het vanavond hebben over de Omgevingsvisie met als ondertitel de 'Gezonde Buitenplaats in de Metropool'. Met name gezond wilde ik dit hangen aan het thema schone lucht, want wij, bewoners van Rijswijk, zijn enorm geschrokken van de conclusie van het onderzoek van het journalistiek platform KRO-NCRV Pointer. Rijswijk is wat betreft luchtkwaliteit de op een-na-vieste gemeente van Nederland, met een score die ruim tweemaal hoger ligt dan volgens de Wereldgezondheidsorganisatie acceptabel acht. In een stad als Rijswijk met sterk vervuilde lucht, sterven mensen gemiddeld tien maanden eerder, onder andere vanwege chronische infecties aan de luchtwegen en sterk vergrote kans op beroertes. Vooral ook kinderen lopen ernstig gevaar en de gezondheidskosten zijn significant hoger dan in gebieden waar de luchtkwaliteit goed is. Dat de

concentraties van met name stikstofdioxide en fijnstof hier veel te hoog zijn, weten we helaas al jaren. Niet voor niets heeft Rijswijk, samen met het Rijk, provincies en een aantal andere gemeenten in Nederland, op 13 januari 2020 het Schone Lucht Akkoord (SLA) getekend. Dat staat ook in de Omgevingsvisie. In het SLA hebben de deelnemende partijen de ambitie uitgesproken om samen in alle relevante sectoren de uitstoot van vervuilende stoffen te beperken. Daarnaast heeft de Rijswijkse gemeenteraad in februari 2020 het Actieplan luchtkwaliteit 2020-2024 aangenomen. Wij begrijpen dat het voor een gemeente als Rijswijk lastig is om individueel de luchtkwaliteit te verbeteren. Daaraan zijn onder andere de uitlaatgassen ten gevolge van het autoverkeer op A13 en A4 en het fijnstof als gevolg van de zeer intensief gebruikte spoorlijn debet. Vandaar ook de samenwerking en noodzakelijk actieve rol van Rijswijk binnen het SLA. Maar ook het sluipverkeer en de toenemende hoeveelheid auto's als gevolg van het sterk groeiende aantal inwoners dragen bij aan de vervuiling, parameters die de gemeente Rijswijk direct kan beïnvloeden. Schone lucht is een mensenrecht, zoals door Europese Hof voor de rechten van de Mens is vastgesteld, wat ook door velen van u zelfs expliciet wordt onderschreven. Het moet dus ook randvoorwaarde nummer één zijn, waar alle beslissingen en ontwikkelingen in Rijswijk, zoals ook de Omgevingsvisie, aan zullen moeten voldoen. Wij zien daar echter weinig van terug, maar wellicht hebben wij ongelijk en is Rijswijk duidelijk op koers om de door haar onderschreven doelstellingen te behalen. Zou u onze zorgen weg kunnen nemen en ons een update geven over de stand van zaken, met name ook door beantwoording van de volgende concrete vragen. Binnen het SLA streven Rijswijk en de andere ondertekenaars ernaar om en ik citeer: 'de uitstoot van vervuilende stoffen te beperken, om zo in 2030 minimaal 50% gezondheidswinst te behalen ten opzichte van 2016.' Wat is de huidige status ten opzichte van 2016? Waar kunnen we de laatste tussenrapportage en monitoringsverslagen vinden? Wat heeft Rijswijk concreet ingebracht? Is de ambitie voor 2030 nog steeds haalbaar? Indien dit niet zo is, wat zijn de acties van Rijswijk om één, als gemeente zelf en twee, in samenwerking met andere partijen deze gezondheidswinst ten opzichte van 2016 te behalen? En ten aanzien van het Actieplan luchtkwaliteit, wat is de huidige status ten opzichte van 2020? Welke succesvolle acties zijn er geweest, die meetbaar hebben geleid tot een blijvend mindere luchtverontreiniging? Ten aanzien van monitoring van het actieplan is gesteld dat de gemeente de luchtkwaliteit blijft monitoren. Bovendien zal, ik citeer: 'de gemeente het actieplan over twee jaar evalueren en zo nodig bijstellen.' Waar kunnen wij als bewoners van Rijswijk, de monitoringsgegevens vinden? Waar kunnen wij de evaluatie van het actieplan in 2022 en eventuele recentere evaluaties vinden? Zijn er zaken bijgesteld? Is er een vervolg van het actieplan? Zo nee, komt er een vervolg en wanneer kunnen we dat verwachten? Bij niet voldoen aan de WHO-norm kan de overheid op landelijk, maar ook op gemeentelijk niveau door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens worden veroordeeld voor het schenden van mensenrechten. Bent u zich daarvan bewust dat de vieze lucht in Rijswijk, zeker ook in combinatie met de geambieerde zeer sterke groei in inwonersaantal, ook een juridisch risico vormt? Doet u er echt alles aan om te voldoen aan uw eigen doelstellingen? Doelstellingen waarop huidige en nieuwe bewoners u op kunnen aanspreken. Neemt u indien nodig, bij nieuwe ontwikkelingen en projecten, letterlijk gas terug als gezonde lucht in het geding is?

De voorzitter: Mijnheer Hoyer, u heeft nog één minuut.

De heer Hoyer: Dank u wel. Heeft u kortom alles op orde om, mocht het erop aankomen, niet veroordeeld te worden voor het schenden van mensenrechten? Hartelijk dank voor het beantwoorden van onze vragen. We hebben ze ook ingediend. Als inwoners van Rijswijk zijn wij ons erg bewust van de noodzaak voor een gezonde leefomgeving, niet alleen voor onszelf, maar met name ook voor onze kinderen en de duizenden nieuwe inwoners die Rijswijk in de komende jaren wil verwelkomen. De gemeente is daar primair voor verantwoordelijk. Graag zien we uw antwoorden tegemoet. Hartelijk dank, namens Stichting Pasgeld Natuurlijk en vele inwoners. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hoyer. Dan nodig ik de heer Scholtes uit van Event Plaza om te komen inspreken over de situatie van afgelopen zondag, betrekking hebbend op agendapunt 3. En voordat ik u het woord geef, mijnheer Scholtes, wil ik wijzen dat op grond van artikel 20 van het Reglement van Orde is bepaald dat u het woord niet mag voeren over een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar of beroep op de rechter openstaat of heeft opengestaan, dus ik wil dat u dat in acht neemt.

De heer Scholtes: Ik versta u ook niet. Goedenavond, gemeenteraad van Rijswijk, mevrouw Sahin. Ik ben hier even gekomen om ... Ik ben de eigenaar van Haags ... Van Event Plaza en ik ben hier om me even te laten zien, omdat ik als halve Rijswijker, ik ben hier tennisser geweest. Ik heb het tennispark gekocht, toen nog om daar het Nationaal Toptennis Centrum van te maken. Samen met de Nederlandse ... Sorry, hoor. Ik ben niet gewend om, te lang geleden, om nog openbaar te spreken. Maar ik heb dus het tenniscentrum daar gekocht om daar het Nationaal Top Centrum van te maken. En vervolgens is dat toen niet doorgegaan vanwege problemen in de gemeente. Ik weet niet of ze toen al van plan waren om daar te gaan bouwen, maar in ieder geval heb ik dus dat geprobeerd om dat daar rond te krijgen. En daar is uiteindelijk niet alles van gekomen en is er dus de ... Slecht. Ik ben zelf toptennisser geweest. Dat is een van de oorzaken waarom ik hier nu ook weer sta om mijn bedrijf te verdedigen. Omdat ik dus vandaag geschokt ben door de vragen die er waren vanuit de gemeenteraad en wat er met mijn Event Plaza aan de hand is. Maar ik ben dat niet gewend geweest om dat te doen, omdat ik andere zaken had die ... Ik heb een briefje gemaakt en dat had ik beter niet kunnen doen, moet ik ook weer zeggen. Ik het gaat even over een zondag. Laat ik het maar over een zondag houden. Ik heb de verantwoordelijkheid daarvoor. Maar dat is niet altijd mijn goede kant geweest, omdat ik geen organisator ben en ook niet met de mensen die mij een zondag hebben gevraagd om daar met hun Koerdische federatie te komen. Die hebben mij volledig buiten schot gelaten en uitsluitend hun eigen lijnen uitgezet. En dat was onder andere dus dat er niet een goed contact was tussen ons en de gemeente en dat is toen allemaal niet goed gegaan. Maar ik wil hier maar even zeggen dat ik dus niet degene ben die wél verantwoordelijk is, maar daarvoor niet dus te strak was in mijn organisatie, om te zorgen dat dat niet zo'n losbandige zaak was geworden, zoals het zondag gegaan is allemaal. Ik heb daar de hele dag wel gestaan met mijn vouw erbij om te kijken. En ik was blij dat het uiteindelijk allemaal nog goed is afgelopen, omdat het dus niet goed gegaan was. Ik moet nog even vertellen wat er dan dus allemaal was. De Koerdische federatie is bij mij twaalf jaar, hebben zij bij mij hun feest gegeven. Dat is allemaal altijd prima gegaan. Maar nu was dat dus een eigen opzet van hun om dat zo te doen. En was ik machteloos om daar ook maar ... Maar het is zonder opzet gebeurd.

De voorzitter: Mijnheer Scholtes, u heeft nog één minuut.

De heer Scholtes: Wat zegt u?

De voorzitter: U heeft nog één minuut spreektijd.

De heer Scholtes: Ik denk dat ik ... Ik heb dit te laat gemaakt en dat is ook niet mijn goede ... Ik wil alleen maar even zeggen dat ik dus geraakt ben door datgene wat ik gezien heb in de sociale media en dat dat niet mijn opzet geweest is. En u heb ik gelukkig al twee weken geleden gezegd dat ik ga stoppen daar, omdat ik het niet ... Mijn zoon gaat dat overnemen en dat er hoop ik een goed vervolg komt als ik weg ben.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Scholtes voor het inspreken in deze raad. Dan zijn we aan het einde van agendapunt 2.

3. Vaststelling agenda

a. Motie vreemd - Tijdelijke sluiting van Event Plaza en onderzoek naar definitieve sluiting (RB)

De voorzitter: Dan gaan we door naar de vaststelling van de agenda. Door Rijswijks Belang is een motie vreemd ingediend en het is gebruikelijk dat het dan als laatste bespreekpunt wordt besproken. Ik stel voor om dat ook op deze manier af te handelen. Heeft u daar uw instemming? Mevrouw Niesen.

Mevrouw Niesen: Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag een ordevoorstel doen om de motie vreemd te behandelen na de vraag van Beter voor Rijswijk en VVD, dus na de vragen van de raad. Dank u wel.

De voorzitter: Het is niet gebruikelijk, dus daarom leg ik het voor aan de raad. Normaal gesproken wordt het als een motie vreemd toegevoegd aan het einde van de agenda. Dus ik kijk naar uw raad. Is daar instemming voor het voorstel van mevrouw Niesen? Niet? Dat is niet het geval. Als er voor is, wil ik graag dat ... Ik zie de heer Van Dam. Mijnheer Van Dam, u steunt het of?

De heer Van Dam: Ja, aangezien er twee vragen zijn ingediend, kan dat, denk ik.

De voorzitter: Nee, daarmee is het niet voldoende, dus wordt het als laatste bespreekpunt besproken.

4. Vragen van de raad

b. Vragen BvR – Koerden

De voorzitter: Dan gaan wij door naar de vragen van de raad. En geef ik als eerste de fractie van Beter voor Rijswijk, de heer Kruger, de gelegenheid om zijn vragen toe te lichten.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Er is dit weekend weer een hoop gebeurd. Ik heb meteen de vragen ingestuurd en ik zal het niet allemaal terughalen. Dat zal u bekend zijn. En ik zal me betrekken tot de vragen die we gesteld hebben over het incident van het afgelopen weekend. Was het college bekend met deze overval van de Koerden? Want er komen niet zo veel mensen ineens uit de lucht vallen. En indien u daarvan op de hoogte was, waarom heeft u de raad daar niet vooraf geïnformeerd, zoals ook in voorgaande bijeenkomsten met Eritreeërs wel heeft gedaan? En wat heeft het college ondernomen om dit soort evenementen te verbieden vanwege het risico op de openbare orde? En de vraag is ook, bent u bereid om in voorkomende gevallen de raad vooraf te informeren zodra er rekening kan zijn van het houden van een risicobijeenkomst? En als u dat niet wil, dan zou ik graag weten waarom u dat niet wil. En verder hebben we ook begrepen dat er door die enorme toevloed zonder dat de verkeersregelaars door de organisatie waren ingehuurd, er een aardige parkeerchaos rondom het complex is ontstaan. Ze stonden op de fietspaden en waar men ook een auto kan parkeren. Er blijkt ook geen handhaving geweest te zijn. Als ik een uurtje te lang sta zonder te betalen, heb ik een bon binnen een korte tijd, maar hier ... De vraag is, heeft u ook laten controleren over het correct parkeren van de auto's? Want met dit soort evenementen zou je toch moeten zeggen, parkeer het bij de Bogaard, laat een busje rijden of kom lekker wandelen. Maar dat schijnt ook niet gebeurd te zijn. En onze laatste vraag. Wat zijn de consequenties voor de ondernemer van Event Plaza na dit gebeuren? Dat waren de vragen.

De voorzitter: Hartelijk dank, mijnheer Kruger. Ik ga ze meteen beantwoorden. Allereerst de eerste vraag. Wij zijn vooraf door Event Plaza geïnformeerd dat er een Koerdisch familiefeest zou plaatsvinden op zondag 23 maart, met ongeveer 1100 personen. Op het meldingsformulier wat is ingevuld stond er bij het programma vaders, moeders en kinderen. Dus ook om even duidelijk te maken wat het karakter vooraf is aangegeven. En na twee positieve adviezen vanuit de politie en een verleden zonder ongeregeldheden met betrekking tot het betreffende Koerdische feest, was er geen aanleiding vanuit mijn portefeuille als burgemeester u als raad te informeren. Indien dat anders zou zijn, dan is het informeren van de raad uiteraard een vanzelfsprekendheid. En ik hecht er heel veel waarde aan om mijn raad goed te informeren. Zowel politie als handhaving waren op de hoogte van het Koerdisch feest en uiteraard alert, door extra surveillance en toezicht in en rondom Event Plaza. Er was ook een controle op de voorwaarden van de exploitatievergunning en verleende ontheffing met beperkingen en voorwaarden in het kader van de brandveiligheid van de zalen en die was ook ingepland om in Event Plaza op zondag 23 maart uit te voeren. En dan kom ik bij uw volgende vraag, wat het college heeft ondernomen om dit soort evenementen te verbieden vanwege het risico op verstoring van de openbare orde. Het verbieden van bijeenkomsten, evenementen, dat kan echt alleen als er een hele serieuze dreiging bestaat van de verstoring van de openbare orde en veiligheid. Dat was er dus niet. En nadat we alleen online, onze online communicatiedeskundige, de flyer had gezien van het zogenaamde familiefeest hebben we een tweede advies opgevraagd aan de politie om inzicht te krijgen in de veiligheidsrisico's. Dus wij hebben heel opnieuw een advies gevraagd. En uiteraard ben ik dus altijd bereid om de raad vooraf te informeren over dit soort risicobijeenkomsten. En ik vind ook mijn plicht, als er van tevoren ook helemaal niets aan de hand lijkt te zijn en op die dag blijkt er toch iets te gebeuren waardoor er een ernstige verstoring verschijnt, dan informeer ik u ook altijd. En in dit geval was er dus geen negatief advies en was er ook niet een advies waaruit allerlei risico's naar voren kwamen. Je kunt ook soms een advies krijgen van de politie waardoor allerlei risico's worden besproken en dat was ook niet het geval. En dan uw vraag ten aanzien van het parkeren en dat is inderdaad heel vervelend geweest. Het verkeer is echt ontregeld geweest. En dat is ook niet goed. En op dat moment is vanuit onze handhaving de keuze gemaakt, gaan we aandacht geven aan leefbaarheid of veiligheid, de openbare ordesituatie? En er is gekozen voor veiligheid, omdat dat op dat moment te belangrijk was. Die keuze is heel bewust gemaakt voor het borgen van de openbare orde en veiligheid. En voor de goede orde, bij bijeenkomsten waar fout wordt geparkeerd en op dat moment voldoende handhavingscapaciteit beschikbaar is, dan zullen we zeker handhavend optreden. Dan uw laatste vraag. Wat zijn de consequenties voor Event Plaza? Door het overtreden van de voorwaarden van de ontheffing in het kader van brandveiligheid, is besloten vandaag besloten om de verleende ontheffing per direct in te trekken. En vanmiddag hebben wij Event Plaza daarover geïnformeerd. En dat betekent dat de zalen niet meer gebruikt mogen worden voor feest en andere activiteiten. En daarnaast zijn we ons aan het beraden welke aanvullende bestuurlijke maatregelen nog meer genomen kunnen worden. Daar zijn we druk mee bezig. Heel druk. Ik hoop, weet niet of u nog aanvullende vragen heeft?

De heer Kruger: Misschien wat ik eruit kan concluderen is dat toch de politie ... Dat is niet de eerste keer, dat gebeurde ook in Den Haag onlangs, dat het een veilige bijeenkomst zou zijn, wat zeker wat naïef is geweest als je het aantal noemt dat de 1100, ik heb zelfs hogere aantallen gehoord. Maar dat voor zo'n grote groep dat je dan al op voorhand kan bestempelen van niks aan de hand, komen jullie maar. Er zijn geen ... De wereld verandert. En ook die dingen, daar moeten we rekening mee houden. Dat we daar heel zorgvuldig mee omgaan. En daar niet te laconiek over oordelen. Maar ik denk dat dat meer in de richting van de politie is.

De voorzitter: Ik heb geen vraag gehoord, maar ik begrijp wat u zegt. En ik hoor wat u zegt. En ik heb ook met de politie contact opgenomen over deze adviezen en de wijze van advisering over dergelijke

evenementen, gesproken met het sectorhoofd. En deze situatie, de wijze van advisering, wordt ook geëvalueerd, dus dat kan ik ook aan u melden.

c. Vragen VVD - Ongeregeldheden Event Plaza

De voorzitter: Dan wil ik doorgaan naar de volgende set vragen en die zijn gesteld door de Rijswijkse VVD. Ik geef graag de heer Loof de gelegenheid om zijn vragen toe te lichten.

De heer Loof: Voorzitter, dank en dank voor het woord. Onze fractie werd dit weekend ook opgeschrikt door het nieuws dat een evenement bij Event Plaza uit de hand is gelopen. En ons geduld begint wel een beetje op te raken. Ik kan mijn vragen in zijn geheel gaan stellen, maar ik heb zo'n vermoeden, tenzij de burgemeester, aangezien ze de vragen van tevoren heeft gezien, aanvullende antwoorden toch heeft, dat zij net al op het meeste antwoord heeft gegeven. En wat mij betreft is daarmee ook zojuist in de beantwoording naar de vragen van BvR ook antwoord gegeven op onze vragen. Dus ik ga ze niet nogmaals stellen, tenzij u zelf toch nog informatie heeft, specifiek op de vragen die wij hebben gesteld.

De voorzitter: Ik kan u iets meer informatie geven, want de vragen die komen inderdaad grotendeels overeen. Maar als u... Ik heb ze goed voorbereid, dus ik kan ...

De heer Loof: Als u ergens nog een nuance heeft, dan hoor ik dat graag.

De voorzitter: Ja, is goed. De eerste vraag. Herkent de burgemeester het beeld dat evenementen bij Event Plaza vaker uit de hand lopen? Ik ben nog niet zo lang burgemeester van Rijswijk, maar helaas herken ik het beeld dat bij Event Plaza evenementen worden georganiseerd die tot verstoring van de openbare orde en veiligheid zorgen. Ten tweede, kan de burgemeester toelichten hoe het evenement uit de hand heeft kunnen lopen? Dat zal ik even wat korter op zijn. Wij zijn dus vooraf door iemand van Event Plaza geïnformeerd. Dat gebeurt maandelijks met een overzicht van allerlei activiteiten die daar plaatsvinden. En we zijn wel strikter geworden, ook omdat we het evenementenbeleid hebben he aangescherpt en die zijn ook in de exploitatievergunning ook heel duidelijk gemaakt. Maar het is uit de hand gelopen met name omdat er te veel mensen zijn gekomen. Naar inschatting iets van 2500 personen. En tijdens de bijeenkomsten hebben er meerdere onderlinge opstootjes en heeft er een vechtpartij plaatsgevonden. En omstreeks vijf, ongeveer half zes, volgens mij, ben ik door de politie, door onze plaatsvervangend teamchef, geïnformeerd dat is situatie uit de hand dreigde te lopen, na zijn contact met de officier van dienst. En dat de beveiliging, die ook onvoldoende aanwezig was, de situatie niet aankon. En daarom heb ik onmiddellijk, zonder enige twijfel, de opdracht gegeven om het feest te beëindigen. En ook onze eigen handhavers zijn ter plaatse geweest en hebben hun bevindingen met mij gedeeld. Voorafgaand aan het feest, heb ik aangegeven, zijn op basis van aanmelding twee adviezen bij de politie opgevraagd. En wij hebben dat tweede advies opgevraagd, nadat wij een flyer ontdekten en dat beeld kwam niet overeen met het meldingsformulier. Daarop heeft de politie ook een verdiepend onderzoek gedaan, ook met de afdeling intelligence van de politie-eenheid Den Haag. Het advies bleef positief en er werden ook geen aanvullende voorwaarden gesteld. Was de burgemeester dus voorbereid op eventuele ongeregelde heden? Nee, op basis van de informatie die we hadden, waren we niet voor niet voorbereid. Maar ik ben nu tegenwoordig wel voorbereid op alles, want het is spannend in de wereld en ik merk ook dat geopolitieke spanningen soms ook effecten hebben, ook in onze gemeente. En uw vraag 4. Klopt het dat de exploitant zich niet aan de geldende regels heeft gehouden? Dat klopt, inderdaad. Event Plaza heeft zich op zondag 23 maart niet gehouden aan de geldende regels en

daarmee in strijd gehandeld met de exploitatievergunning. En vervolgstappen, ik heb inderdaad die vraag zojuist beantwoord. Dus ik hoop dat ik uw vragen heb beantwoord. Ik kan ook nog een vraag stellen aan uw raad. Zijn er nog aanvullende vragen? Dat is niet het geval, hoor ik.

d. Vragen Rijswijks Belang - Parkeersituatie Verrijn Stuartlaan

De voorzitter: Dan gaan wij door naar de volgende set vragen. Die zijn van de fractie van Rijswijks Belang, over de parkeersituatie Verrijn Stuartlaan. Ik kijk even. Aan wie kan ik het woord geven? Aan de heer Weterings? Mijnheer Weterings, u krijgt het woord.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Bent u op de hoogte dat er op de Verrijn Stuartlaan, daar waar de huidige bebording aangeeft dat er een parkeerverbod is, bezoekers massaal parkeren? Vraag 2 is, vind u dat wenselijk? Vraag 3 is, hoe heeft deze situatie kunnen ontstaan? Vraag 4, bent u het met Rijswijks Belang eens? Dan valt die weg. Heel mooi. Zegt genoeg. Momentje. Bent u het met Rijswijks Belang eens dat een herziening / aanpassing met betrekking tot het parkeerbeleid op deze laan dringend nodig is? Zo nee, waarom niet? Is het mogelijk dat waar nu massaal auto's staan geparkeerd, met uiteraard uitgezonderd kruisingen, om daar normale parkeerplaatsen van te maken? Zo nee, waarom niet? Deelt u onze mening dat er in een gebied met vooral auto(herstel)bedrijven parkeerplaatsen daar waar mogelijk wenselijk is, of wenselijk zijn? Zo ja, wanneer denkt u deze situatie aan te kunnen passen? En zo nee, wat is dan uw visie / plan / mening of aanpak over deze ontstane situatie? Ik heb daar wat foto's bijgevoegd van de situatie. En de afgelopen week ook gemonitord en het is er ook niet minder op geworden. Er is wel één dag is daar een actie gehouden door handhaving. Het was eventjes opgelost. Maar de dag daarna gingen mensen weer massaal parkeren. En ik begrijp het wel, als er geen parkeerplek is. Dus als u de vragen zou willen beantwoorden, dank u wel, heel graag.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik het woord aan wethouder Van de Waart voor het beantwoorden van uw vragen. Wethouder Van de Waart.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel wethouder, voorzitter. Ik lees ze een beetje op, voorzitter, want ik heb ze ook schriftelijk, dus eventueel kan ik ze nog toesturen. Maar inderdaad, we zijn ervan op de hoogte en inderdaad, het is ook niet wenselijk. Het is niet verkeersveilig en het geeft ook slecht zicht op de wel beschikbare plekken. U gaf zelf ook al aan, handhaven kan wel, maar is geen langetermijnoplossing, want je handhaaft één keer en de volgende dag staan er weer auto's. Hoe heeft die situatie kunnen ontstaan? Dat heeft eigenlijk te maken met de herinrichting van de Verrijn Stuartlaan. Daar zijn we plannen voor aan het maken. Met oogpunt vanuit verkeersveiligheid hadden we het eerst tijdelijk afgesloten met betonblokken. Daar kregen we echt de feedback op de uitstraling. Ook de kosten waren vrij hoog, dus dat is weer afgestaan. Er wordt nog steeds gewerkt aan een project en dat heet, dat noemen wij Integrale Planning Plaspolder, waarin verschillende teams binnen de gemeente afstemming maken over verschillende projecten in hetzelfde gebied, zodat we ook gelijk werk met werk kunnen maken bij de inrichting. Het is dus nog steeds de bedoeling om de Verrijn Stuartlaan tussen de Volmerlaan en De Bruyn Kopsstraat te herinrichten. De herinrichting is bedoeld om de verblijfskwaliteit verbeteren, het gebied een kwaliteitsimpuls te geven en de parkeervakken zullen dan ook op dat moment anders fysiek worden ingevuld. Uw vraag, is het mogelijk om ... Dat geeft eigenlijk ook antwoord op vraag 5. Uw vijfde vraag wordt eigenlijk daarmee ook beantwoord. En u stelt vervolgens een hele specifieke vraag over een autoherstelbedrijf. Die zou ik iets breder willen beantwoorden. Er is namelijk binnen de Plaspolder al jaren discussie over de wenselijkheid van parkeren in de openbare ruimte versus bijvoorbeeld het gebruik van parkeerplekken op eigen terrein, die nu ook veel opslag wordt gebruikt. Er zijn dus veel meer parkeerplekken dan de parkeerplekken in de openbare ruimte. Dat is onderwerp van gesprek. Er is

ook onderzoek gedaan om het gebruik van die parkeergarages en het parkeren op eigen terrein. Ook is er onderzoek gedaan naar zwerfoertuigen. En dan zie je dus dat er bij dat onderzoek maar liefst 93 parkeerplekken werden bezet door voertuigen die langere tijd niet, meerdere weken niet gebruikt werden. Zo zie je dat eigenlijk, los van de door u genoemde herstel- of autobedrijven, er meerdere problemen aan de hand zijn, waardoor parkeerplekken op een manier worden gebruikt die we graag anders zouden zien. En wat is dan ook uw visie? Ik ga in juni, na de kadernota parkeren zullen we dat ook verder benoemen. Eerder is namelijk al gezegd dat in de gebiedsuitbreiding, en dat is ook de Plaspoelpolder, we nadenken over parkeerregulering. Ik merk in ieder geval dat ondernemers daar erg enthousiast van worden, want de verkeerd geparkeerde auto's, maar ook de auto's die hun auto neerzetten, vervolgens op de tram stappen en naar Den Haag gaan, maken een belangrijk onderdeel van het gebruik van de parkeervakken op dit moment. Even kijken hoor. Dus als die parkeernota is vastgesteld, kom ik zo snel mogelijk met een voorstel voor de parkeerregeling van de Plaspoelpolder. En dan hoop ik ook dat zowel die eigen terreinaanmoediging gestalte zal vinden, want dan is het natuurlijk aantrekkelijk om dat te gebruiken, om eens even op te ruimen en daar je auto neer te zetten, maar ook het ontmoedigt gebruikers van onze Plaspoelpolder die op de tram stappen en verder rijden. En dan blijft er ruimte over voor auto's die er wel moeten staan. Dus dat is de visie en het idee. En dan nog, dat zei ik al even, de uitvoering van die plannen van de Verrijn Stuartlaan, die staan ongeveer gepland voor de loop van 2026, dus dat gaat ook volgend jaar plaatsvinden. Dus dat is de visie op dat gebied en daarmee hoop ik alle vragen te hebben beantwoord, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van de Waart. Ik kijk naar de heer Weterings. Mijnheer Weterings, heeft u nog aanvullende vragen?

De heer Weterings: Bedankt voor de uitgebreide beantwoording.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van de vragen van de raad, agendapunt 4, gekomen

5. Raadsvoorstel Vaststelling Re-integratieverordening Participatiewet Gemeente Rijswijk 2023 (RV 25-013)

6. Raadsvoorstel Herstelbesluit bestemmingsplan Te Werve Oost (RV 25-014)

7. Raadsvoorstel Vaststelling route vervoer gevaarlijke stoffen (RV 25-012)

De voorzitter: Gaan we door naar de agenda, naar de akkoordstukken. Dan kijk ik naar uw raad. Kunnen de agendapunten 5, 6 en 7 door u in één keer worden vastgesteld? Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval, zie ik. Daarmee zijn ze alle vastgesteld. Ik wil intussen melden dat de heer Ezinga en de heer Van Dam ook binnen zijn, dus we zijn compleet.

8. Vaststelling verslag 18 februari 2025

De voorzitter: Dan gaan we door naar de besprekstukken. Als eerste, de vaststelling van het verslag. Heeft iemand een op- of aanmerking? Dat is ook niet het geval. Dan is die ook vastgesteld.

9. Raadsvoorstel Herontwikkeling locatie Marimbahal (RV 25-016)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het eerste besprekstuk. En dat is het raadsvoorstel

Herontwikkeling locatie Marimbahal. Ik geef hiervoor als eerste het woord aan de heer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de Marimbahal houdt de gemoederen al jaren bezig en een lichtpuntje is in ieder geval dat een besluit gaat worden genomen over de sloop van de huidige Marimbahal en de toekomst van het gebied. Toegegeven, de voorgestelde toekomst is niet onze keuze. We wilden graag van dit gebied aan het Waldhoornplein een mooie woonlocatie maken, met voorzieningen die de Muziekbuurt verdient en ruimte om kleinschalig te bewegen en te sporten. Onze fractie denkt dat de nu voorgestelde sporthal minder gebruikt zal gaan worden dan sommigen doen voorkomen. Dat is een goed recht en bij het uiteindelijke besluit zullen wij ons daar ook bij neerleggen. Wel stellen wij alsnog, samen met het CDA, onze toekomst voor dit gebied voor met een amendement, waarin we kiezen voor een variant die beter op deze locatie past, met voorzieningen als bijvoorbeeld een huisarts, een buurthuis, kamer et cetera. En natuurlijk roep ik op om dit amendement te steunen. Voorzitter, vorig jaar zei ik het al, ik hoop niet terug te hoeven komen met een 'ik zei het toch'. En helaas is dat wel het geval. Ik zei toch dat de kosten uit de hand zouden gaan lopen. Meer dan 12 miljoen. 6 miljoen dankzij de motie van onder andere BvR, Wij en Rijswijks Belang. Met een negatieve exploitatie die we elders moeten gaan opvangen. Gaan de partijen zoals BvR, Wij en Rijswijks Belang hiervoor de parkeertarieven verhogen? Als het aan ons ligt in ieder geval niet, maar ik vrees het ergste. Het voorspel spreekt in ieder geval al over het uitbreiden van betaald parkeren in de Muziekbuurt. Dat hebben BvR, Wij en Rijswijks Belang alvast geregeld. Een slechte zaak die wij, waar dat kan, zullen proberen tegen te houden. Het is jammer dat BvR hun belofte aan de Rijswijkse VVD heeft gebroken dat ze niet zouden instemmen met een sporthal die zo duur als meer dan 12 miljoen zou worden. Beloftes moet je op kunnen bouwen. Rijswijks Belang zal vast tegen gaan stemmen, want de motie van vorig jaar is niet uitgevoerd zoals zij dat wilden. Hun keuze toen heeft ons als gemeente nu wel 6 miljoen extra gekost, dus ik hoop dat ze die fout in ieder geval durven toegeven vanavond. En datzelfde geldt voor Wij. Dat zegt altijd op te komen voor de financiën en elke keer hard op de trom slaat bij gebiedsontwikkelingen. Ik vraag dan ook aan Wij, waarom schepen jullie het Waldhoornplein op met een enorme gebiedsontwikkeling, terwijl jullie hier altijd overal in Rijswijk tegen zijn? Heeft u die illustraties wel gezien? Is dit niet ontzettend hypocriet? Voorzitter, ik sluit af door op te roepen vooral met het amendement in te stemmen van CDA en de Rijswijkse VVD, zodat we de Muziekbuurt een mooi nieuw wooncomplex met bijbehorende voorzieningen kunnen bieden die het verdient. De amendementen en moties zal ik in de tweede termijn op reageren. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik graag het woord aan de heer Nunnikhoven van de fractie Beter voor Rijswijk.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Het is eindelijk zover. Mijn collega voor mij zei het net ook. We gaan vandaag besluiten over de locatie Marimbahal. Er is een keuze uit drie scenario's. Optie A, daar gaan we een zaal bouwen waar we, uit onderzoek al is gebleken, te veel van hebben en in 2040 ook nog genoeg van hebben. Dus een amendement Het beste scenario voor de Marimbahal kunnen wij helaas niet steunen, want dit is niet het beste idee voor de hal. In het vorige forum nog gevraagd welke bouwprojecten we dan voorlopig stoppen en waar we in de toekomst drie hallen zouden gaan bouwen, omdat we dat nodig hadden. Daar kreeg ik helaas geen antwoord op. Om even gelijk terug te komen, zonder te interromperen, op de heer Loof. De belofte was inderdaad van Beter voor Rijswijk dat de sporthal niet meer als 10 miljoen ging kosten. Maar de VVD begrijpt toch ook wel dat die 12 miljoen niet alleen voor de sporthal is, maar voor het hele project? Of, uw woorden letterlijk, als een Altes plus. Het is en blijft nog steeds geen Altes plus. Dus blijft er voor Beter voor Rijswijk de grootte van de motie over. Beter voor Rijswijk heeft samen met Rijswijks Belang, de

ChristenUnie Rijswijk en Wij. Rijswijk een amendement ingediend voor scenario B. Wij vinden vier ton voor een kunstmuur te veel geld. Er zijn tientallen redenen te bedenken om dit bedrag daaraan uit te geven. Ik wil dan ook vragen aan de partijen die voor variant C willen gaan, wat zou jullie optie zijn om die vier ton te compenseren? Verder hebben wij twee moties ingediend en medeondertekend die voor zich spreken. De jeugd woont te lang thuis, omdat er geen beschikbare woningen zijn op deze woningmarkt. Vandaar de motie van Beter van Rijswijk, die ruim gesteund wordt en een buurtkamer vinden wij ook van groot belang voor deze wijk. Dan heb ik ook nog een vraag aan de wethouder. In de motie Dringende behoefte aan huisartsenpraktijk, u gaf in het forum aan bij de realisatie van de Marimbahal, dat de twee scholen zodra de verbouwing gereed was, zij naar de Marimbahal gingen om te gymmen. En dat die gymzaal plek kon komen voor een gezondheidscentrum. Dan is dan ook mijn vraag, is er in dat gezondheidscentrum dan ook plek voor een huisarts? Dit was het even voor mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik graag het woord aan de heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb tijdens het forum al aangegeven dat wij blij zijn met het voorstel wat er voorligt. Wij denken dat het college een goed gedegen voorstel heeft neergelegd met een programma waarbij we echt een aanvulling doen in Rijswijk, op een strategische locatie in deze stad. Een van de weinige eigen grondstukken die we hebben, daar moet je voorzichtig mee omgaan. En dat is dan ook de kans om te investeren in de stad. Dat doet dit voorstel, dus wij zijn daar heel blij mee, voorzitter. Voorzitter, wel dienen wij een motie in. Ik heb in het forum gevraagd naar in hoeverre de wethouder durft uit te spreken dat ze er alles aan gaat doen om die huiskamer te realiseren. Daar werd wel gezegd, ik ga er alles aan doen, maar het werd niet toegezegd. Toen heb ik gezegd, dan dien ik een motie in. Die ligt nu voor, getekend door een aantal andere partijen waaronder Wij, BvR en de Partij van de Arbeid. Zoals ik al zei, het is een belangrijke locatie. Het is ook een belangrijke plek in onze stad, in een wijk die een van de kwetsbaarste wijken van onze stad is, waar een enorme behoefte is voor zo'n plek. Deze motie beoogt in ieder geval vanuit de raad het signaal te geven, doe er alles aan om dat te realiseren. Lukt dat niet, kom dan op zijn minst even terug bij de raad om met elkaar vast te stellen wat we dan doen. Voorzitter, de amendementen die voorliggen. Het amendement van de VVD en CDA. Ik begrijp het betoog van de heer Loof, maar ik denk dat de heer Loof ook aan mijn betoog nu al hoort, en ook eerder in het forum, dat we dat amendement niet zullen steunen. En dan het amendement van Beter voor Rijswijk ten aanzien van variant B. Voorzitter, mijn fractie is van mening dat je op een zorgvuldige manier met je kunst om moet gaan. En op een goede manier is dat op dit moment nu verwerkt in variant C. Daar hangt inderdaad een prijskaartje aan, in de zin van dat het twee ton, als je het in één keer zou moeten uitgeven, kost. Maar uiteindelijk scheelt dat 10.000 euro per jaar op het hele exploitatietekort, waar we ja of nee tegen gaan zeggen. En dan vind ik, als je dan ja zegt tegen een exploitatietekort van meer dan drie ton dat je dan moeilijk gaat doen over de laatste 10.000 euro? Ik kan daar eerlijk gezegd ... Daar ga ik niet in mee. En dan vind ik, dan moet je ook gewoon zorgvuldig met je kunst om gaan. Dus wij zullen het amendement niet steunen. En wij zullen gewoon het voorstel zoals dat voorligt, vanuit het college, steunen. En dan ligt er nog een amendement geloof ik vanuit PG&R, maar daar hoor ik graag eerst de toelichting van PG&R zelf van en die heb ik nog niet gehoord, dus dat zal ik met tweede termijn doen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan geef ik graag het woord aan De heer El Majjaoui van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter, voor het woord. Onze fractie is er nog niet helemaal uit omtrent de herontwikkeling van de locatie Marimbahal. Daarom hebben wij de volgende vraag.

Voorzitter, vraag 1. Als het kunstwerk gesloopt moet worden, zijn er juridische kosten? En wat zijn deze kosten? En hoe verhouden deze kosten zich tot de kosten die gemoeid zijn met het behoud van het kunstwerk, waarvan het bedrag van circa 265.000 euro bedraagt? Dit exclusief de kosten voor het verplaatsen van de aanwezige trafo, in geval van scenario C, welke naar schatting 150.000 euro bedragen. Een kleine rekensom zal dit uitkomen op 415.000 euro. Eventuele grondexploitatie is hier niet meegerekend. Graag reactie hierop. De tweede vraag betreft in het geval van een scenario waarin het kunstwerk behouden blijft, geldt de percentageregeling van 1 procent voor kunst dan nog steeds? Zo ja, wordt het gereserveerde bedrag dan gebruikt voor een ander nieuw kunstwerk? Zo nee, waar dient dat gereserveerde bedrag dan wel voor ingezet te worden? Alvorens onze fractie een weloverwogen besluit neemt, ontvangen we graag antwoorden op deze gestelde vragen. Tot slot, voorzitter. Voor wat betreft motie Buurthuiskamerfunctie voor de buurt. Onze fractie vindt de motie sympathiek. Een buurthuiskamer voor de buurt is altijd goed. Maar gezien de beperkte ruimte en de schaarse financiële middelen, hechten wij veel meer waarde aan de realisatie van de huisartsenpraktijk. Gezien de dringende behoefte aan huisartsenpraktijk door de groeiende bevolking en vergrijzing heeft onze fractie, ongeacht welk scenario uiteindelijk wordt gekozen, een motie ingediend om prioriteit te geven aan de oprichting van een huisartsenpost. Daarom stellen wij voor om onze motie te steunen, waarbij het college wordt opgeroepen om voorrang te geven aan de realisatie van huisartsenpraktijk. Mocht er na de herontwikkeling nog ruimte beschikbaar zijn, dan kan deze worden gebruikt voor de buurthuiskamer of een multifunctionele ruimte voor de inwoners. Dit is als vermeld in onze motie. Onze fractie acht dit de juiste volgorde. Tot zover, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Wat een feest om hieraan te mogen beginnen, de kunstmuur, de sporthal. Wat een bijzondere maanden waren dat. Voorzitter, laat ik beginnen om de VVD te complimenteren Rijswijks Belang te erkennen als een partij die zegt ergens voor te staan en zich hiervoor in te zetten. Ja, de viskraam is voor ons een must om op deze locatie te blijven. En dit is ook zo opgenomen in het raadsvoorstel. De wethouder heeft aangegeven dat de schets niet bindend is en in overleg met de viskraam de beste optie gekozen gaat worden, in overleg met de eigenaar van de viskraam, die daar al ruim twaalf jaar zit. Een prominente plek, staat in voorstel, die deze ondernemer zeker verdient. Een van de zorgen die er nu niet zijn, is dat de viskraam verplaatst gaat worden, bijvoorbeeld middenin of ergens tussenin nieuwe woningen, en dit dan voor overlast zou kunnen zorgen in de vorm van stank voor de nieuwe bewoners. Deze zorgen zouden bijvoorbeeld wel kunnen worden weggenomen als in de huurovereenkomst van de geplande woningen zou worden opgenomen, indien natuurlijk juridisch mogelijk, dat er een viskraam op locatie aanwezig is en geur van frituur of vis niet uitgesloten is. Je weet waar je gaat wonen, net als bij De Generaal, waar je geen parkeervergunning kan aanvragen, want dat staat in de voorwaarden. Ook ergens in een pandig is geen optie voor de viskraam, want hij heeft bewezen aan de straatkant, afgelopen twaalf jaar, succesvol te zijn en inmiddels een begrip te zijn in de buurt. Er heeft inmiddels een gesprek plaatsgevonden afgelopen week tussen de ondernemer en de gemeente en deze is door de ondernemer als zeer prettig ervaren. De wethouder zou nog terugkomen op dit gesprek tijdens deze vergadering, dus ik ben heel benieuwd welke mededeling wij gaan horen en hoe dat gesprek met de ondernemer is geweest. Ook heeft de VVD zeker een punt dat Rijswijks Belang geen baksteen muur onder de noemer van kunst zou willen behouden. Een standpunt is gebaseerd uit heel veel reacties van Rijswijkers. Het onderwerp heeft groots aandacht gekregen. Wekenlang op diverse onafhankelijke nieuwssites, duizenden reacties daarop en toch was wel gebleken dat het kunstwerk geen meerwaarde voor Rijswijk heeft, althans, ook niet voor hun inwoners. Laat staan om hier tonnen uit te gaan geven voor behoud. En tot op heden is er ook geen duidelijkheid wat het behoud,

inclusief nog een mogelijke restauratie, zou gaan kosten. Het college heeft ongeveer een jaar de tijd gehad hier duidelijkheid in te schetsen. En helaas is het bij een mogelijke subsidie gebleven. Rijswijks Belang heeft zelf een aantal restaurateurs benaderd. Niet de kleinste, juist de grotere jongens in deze branche. Die moesten eigenlijk keihard te lachen toen ik een bedrag van 265.000 euro noemde. Lachwekkend werd er gezegd dat dit de voorrijkosten waren voor het restaureren van de baksteen mozaïek, wat in deze kunstwereld heel zorgvuldig moet gebeuren. Dus 265.000 euro plus een paar ton onvoorzien zou betekenen dat we minimaal richting de half miljoen gaan. Dat is zeker voor Rijswijks Belang een no-go. Hiervoor ligt er ook een amendement om de baksteen muur uit het voorstel te halen. Dus die hebben wij van harte ondersteund. Wat ik wel een beetje jammer vind, is voorzitter, dat de VVD onder andere Rijswijks Belang tijdens het forum een soort van schuld van dit voorstel in de schoenen wilde schrijven. Rijswijks Belang heeft een voorstel tot onderzoek gesteund met daarin al eerder benoemd, een must dat de viskraam moest blijven. En dat er nu een voorstel ligt met een exploitatietekort van 395.000 euro op jaarbasis en het behoud van een kunstwerk is niet, nooit onze opdracht geweest aan het college. De woordvoerder van de VVD noemde het naïef en vroeg aan mijn collega, mevrouw Niesen, wat had u dan verwacht? Voorzitter, ik vond dat een hele goede vraag. Wat onze fractie had verwacht, is dat als het voorstel echt zo slecht was geweest, de wethouder van Financiën, laat het nu toevallig ook een VVD-wethouder zijn, had gezegd, dit gaan wij niet doen. Dit voorstel is zo slecht voor Rijswijk, dat gaan wij niet doen. Maar nee hoor. De VVD-wethouder van Financiën is akkoord gegaan met het voorstel. Even naar de raad gestuurd, inclusief het exploitatietekort van 395.000 euro en een paar tonnen aan het behoud van een baksteen muur, waar niemand op zit te wachten. Als dit voorstel echt zo rampzalig was geweest, had de VVD-wethouder moeten zeggen, ho ho, hier ga ik niet mee akkoord. Maar het tegendeel is waar. Het is naar de raad gestuurd. Ook Beter voor Rijswijk-wethouder is akkoord gegaan met het voorstel over een behoud van de baksteen muur van tonnen, terwijl ik zeker weet dat hun achterban voor 99 procent zou zeggen, slopen maar en klaar. Voorzitter, weet u, verder zal ik stoppen met dat jij-bakken en de partijen aanspreken die nu de stad besturen en met welke voorstellen ze naar de raad komen. Dit was puur even een reactie op het forum. Zoals eerder aangegeven, staat het voorstel voor behoud baksteen muur haaks op wat de meerderheid aan inwoners van Rijswijk zouden willen doen met deze muur. Het college geeft aan dat experts vinden dat de muur behouden zal moeten blijven. Maar dan is dit het standpunt. Dan wordt dit als standpunt opgevoerd, want experts hebben het gezegd, dus dan zal het wel waarheid zijn. U bent in onze ogen echt totaal de realiteit kwijt wat onze inwoners vinden en willen met deze muur. Elk gebied, van Lamborghini tot Porsche tot keukenverkopers tot kringloopwinkels, allemaal hebben ze experts in huis die van hun eigen product het beste willen maken en dat ook vinden. Dat wil niet betekenen dat alles wat deze zakelijke experts vinden, de waarheid is of het beste is om te kopen. Voorzitter, dat gezegd hebbende, het raadsvoorstel kijkt verder naar Rijswijk. De groei daarvan en het tekort aan voorzieningen. Niet alleen ruimte voor een huisartsenpraktijk, wat onze fractie in het beginstadium al een must vond en dat aangemerkt had als must, ook de groei aan binnensportruimte, daar waar wij de wethouders Sport volledig in steunen, Rijswijkers niet de stad uit te moeten jagen voor een tekort, maar juist moeten gaan faciliteren op al deze bestaande locatie. Dat er gebleken is behoefte te zijn aan een buurtkamer, sociale woningen, hergebruik van materialen, groen, welzijnsprojecten komt goed uit. Laten we daar nu ook eens een mooie ruimte zijn voor onze partner, Welzijn Rijswijk, die staat te popelen om hier een rol van betekenis in te gaan spelen. De rioleringen, parkeergelegenheden liggen er al. Het is een prima locatie om behoefte aan sport te herontwikkelen en te waarborgen. Het maar vooruitschuiven om uitsluitend te doen met een hal die al vijftig jaar oud is en gewoon op is, daar hebben wij al genoeg nare ervaringen mee. Neem bijvoorbeeld het oude stadhuis, dat ruim vijftien jaar leeg heb gestaan en ruim 500.000 per jaar heeft gekost aan onderhoud en leegstandskosten. Dat willen wij niet. Onze fractie wil nog benadrukken, is dat mochten wij besluiten dit geamendeerde raadsvoorstel

aan te nemen, niet, met nadruk niet, automatisch akkoord te gaan met de uitbreiding van een betaald parkeren in de wijk, dat als een mogelijkheid staat omschreven in de tekst, maar niet zat opgenomen in het raadsvoorstel. Het viel ook niet te amenderen. Het staat dus niet in het raadsvoorstel dat daar betaalt parkeren in die wijk komt. De wethouder heeft het tijdens het forum nog eens drie keer bevestigd, dat het niet aan de orde is. Waarvan akte. Voorzitter, wat ons ook aan ons hart gaat, is de manier waarop de raad is geïnformeerd over dit onderwerp. Maandenlang, ruim acht maanden, misschien wel langer, was de gemeente op de hoogte van de oorzaak dat dit miljoenenproject vertraging heeft opgelopen. En in de tussentijd zijn er wel contacten gelegd met diverse andere partijen voor het behoud van deze oorzaak van de vertraging, een baksteen muur. Ook wel een baksteen mozaïek genoemd. In die ruim acht maanden is de raad op geen enkele manier geïnformeerd over überhaupt dat er een kunstwerk stond, dat er een muur bestond, terwijl u een actieve informatieplicht heeft aan de raad. De raad wist van niks. Dat we op een gegeven moment erachter komen dat er wel vanaf april al contacten zijn geweest met een kunstvereniging, om dus het behoud te bespreken, en niet de raad. Dat voelde echt als een haar in de soep. Dat was echt zo verschrikkelijk. Ik denk, waar gaat het over? Dus voorzitter, dit beleid keuren we af. En daarom ook de volgende motie. Voorzitter, motie van afkeuring op het gevoerde beleid met betrekking tot de herontwikkeling van de locatie Marimbahal, de gemeenteraad bijeen op 25-03-2025. Volgens artikel 169 van de Gemeentewet zijn het college en elk van zijn leden afzonderlijk aan de raad verantwoording schuldig over door het college gevoerde bestuur. Ze geven de raad alle inlichtingen die de raad voor het uitoefenen van zijn taak nodig heeft. Dit wordt ook wel actieve informatieplicht genoemd. Constaterende dat het project herontwikkeling sloop locatie Marimbahal vertraging heeft opgelopen door de aanwezigheid van een kunstwerk, waar de gemeenteraad niet van op de hoogte was. Uit een stuk van derden is gebleken dat op 24 april willens en wetens contact is opgenomen met de monumentale kunst van de Landelijke Erfgoedvereniging Bond Heemschut over de mogelijkheid van behoud van de kunstmuur, de baksteen muur en pas op 23 december 2024 wethouder Wit de gemeenteraad heeft geïnformeerd over het überhaupt van het bestaan van de baksteen muur en de vertraging die het project hierdoor heeft opgelopen. Dit is feitelijk, en dan ga ik misschien een klein stuk uit het forum halen, acht maanden cruciale informatie niet delen met de raad. Het niet zorgvuldig actief delen van deze cruciale informatie verdient op zijn minst een motie van afkeuring, dus die hebben wij ook ingediend. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik het woord nu aan de heer Veerman van D66.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. Er is heel veel gezegd natuurlijk over dit voorstel. Rijswijk groeit en dat betekent dat ook dat onze voorzieningen moeten meegroeien. We zijn al een aantal periodes eigenlijk bezig om te kijken, in ieder geval als we het over sportvoorzieningen hebben, hoe we dat ook voor de Rijswijkers en degenen die sporten ook in orde kunnen krijgen. Meerdere keren hebben wij aangedrongen om ook in Rijswijk Buiten een combinatie met scholen en gecombineerd met sporthal, een plek te zoeken waar we dat kunnen realiseren. Daarbij hopen we dat de huidige optie, met behoud van het kunstwerk, het haalt. Een nieuw complex op dezelfde locatie, een complex waar voorzieningen, sport, wonen, groen, welzijn en cultuur bij elkaar kan worden gebracht. En ontstaat een prachtige hal waar sportverenigingen, welzijn en in de toekomst ook scholen gebruik van gaan maken, waardoor de exploitatie op een goed niveau weten te brengen. Daarnaast is er ruimte voor middenhuur en sociale woningen en daarnaast ligt er een sympathieke motie om deze vooral ook voor jongeren in te zetten. Die hebben we dan ook meegetekend als voorstel. De omgeving wordt opgefleurd door het groen aan de voorkant van de hal. Hierdoor versterkt het groen de buurtfunctie voor ontmoeting, recreatie en bewegen van burgers uit de wijk. Al met al een goed voorstel wat voorligt nu. Alleen hebben wij met deze motie nog wel een vraag aan de wethouder. In

heel Nederland is de vraag onder jongeren naar betaalde woningen natuurlijk heel erg groot en we snappen dit voorstel dan ook. Op reactie op dit ingediende motie van BvR om woningen beschikbaar te maken voor jongeren van 35 jaar is het wel goed om in de gaten te houden dat andere groepen daarbij die aanspraak kunnen maken in het kader van een urgentieverklaring hun voorrang wel kunnen blijven behouden. Vraag aan de wethouder of dat ook het geval is, dat deze mensen dus niet nu achter deze mensen aan mogen sluiten en dat dat wel gewaarborgd wordt. Want we hebben wel taken ook op het gebied van beschermd wonen, maar ook over onze daklozen in Rijswijk. Die moeten we ook huisvesten en daarvoor moet die urgentieverklaring intact blijven. Dat is een aanvullende vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Voorzitter, voor de PvdA-fractie ligt hier een mooi raadsvoorstel met verschillende dimensies en allereerst compliment voor het uitwerken van de scenario's. Dat is best wel wat werk geweest en heel overzichtelijk gepresenteerd. Onze voorkeur gaat uit naar scenario C, omdat hier alle onderdelen in mooie samenhang met elkaar zijn verbonden. En daarmee bedoelen wij een grotere sportzaal, gecombineerd met woningen voor 50 procent in de sociale sector, maatschappelijke voorzieningen voor de bewoners en behoud van cultureel erfgoed. Voorzitter, dat is een mooi en divers ingekleurd totaalplaatje, waarbij we ook zorgvuldig omgaan, het is al door meerdere partijen gezegd, met ons cultureel erfgoed, waar in het verleden een afgewogen keuze in is gemaakt. Voor ons is het dan ook meer dan een bakstenen muur door sommige partijen gezegd en kan dit mozaïek, wat we nu op de huidige Marimbahal ook zien, een meerwaarde geven aan de nieuwbouw, bij een juiste plaatsing en goed onderhoud. En ja, dat is voor mijn fractie een investering waard, juist in de Muziekbuit. We investeren graag in de stad, ook voor toekomstige jaren, zeg ik tegen de VVD, en we investeren graag in deze wijk, de Muziekbuit. Een wijk die centraal ligt in Rijswijk en het ook verdient. Voorzitter, dit raadsvoorstel biedt veel kansen en doordat onze fractie de motie meetekent van BvR vergroten we die nog. We zijn namelijk groot voorstander om op deze herin te richten locatie lokaal maatwerk toe te passen en een aantal sociale woningen te reserveren, voor jongvolwassenen tot 35 jaar. De motie heeft inmiddels al een ruime meerderheid en we hopen op realisatie van deze woningen. Graag de reactie van de wethouder hierop. Daarnaast willen we nogmaals benadrukken dat voor de PvdA de realisatie van 50 procent sociaal, en dus niet minder, een voorwaarde is om in te stemmen met dit raadsvoorstel. Graag een bevestiging van het college op behoud van uw eigen voorgestelde 50 procent sociaal. Voorzitter, voor ons is het, net zoals voor een aantal andere partijen, belangrijk dat er een buurthuiskamer wordt gerealiseerd. Deze locatie in deze buurt heeft hier veel behoefte aan. Dit blijkt ook uit wat de bewonersorganisatie zelf zegt en onze lokale welzijnsorganisatie. Graag uw reactie op de motie die inmiddels ook een meerderheid heeft als ik het goed heb geteld. En ja, voorzitter, dan nog een beetje in de slipstream van dit raadsvoorstel wil ik de wethouder toch vragen om de nijpende behoefte aan een ontmoetingsplek in deze wijk op dit moment ook nog aandacht te geven. We begrijpen dat er veel mis is gegaan in relatie tot een plek in de brede school. Maar de behoefte aan een ontmoetingsplek blijft natuurlijk overeind staan, ook op dit moment. Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Kaffa van Wij. Rijswijk.

De heer Kaffa: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we spreken vandaag over de toekomst van de Marimbahal. Althans, de locatie van de Marimbahal. Een belangrijke plek in onze stad waar we sport, wonen en ontmoetingsruimte konden combineren. We vinden dat een kans die wij absoluut moeten

grijpen. Het is zo dat Rijswijk de aankomende periode, althans in de wat langere periode, naar 80.000 inwoners gaat groeien en we simpelweg niet alleen woningen kunnen bouwen, maar we ook voorzieningen nodig hebben. Onze fractie kiest daarom, heeft trouwens de voorkeur voor, optie 2, het scenario motie raad. Dat betekent een grotere sportzaal met tribune, kantine en veertig woningen in een mix van sociaal en betaalbare huur. Deze optie hebben we niet alleen op basis van het raadsvoorstel gemaakt, maar ook op basis van wat we hebben opgehaald in de wijk. Langere tijd gaven de bewoners aan dat er behoefte is aan een buurthuis. In 2024 hebben we hierover een enquête gehouden waaruit blijkt dat de meerderheid van de mensen in de wijk die behoefte delen. Daarom hebben we ons toen ook vooral hard gemaakt om deze wens in het initiële plan te krijgen. We zijn ook blij dat de multifunctionele ruimte in scenario B is opgenomen en tegelijkertijd zagen we tijdens het forum dat de financiële onderbouwing hiervoor nog niet helemaal is geborgd. Daarom dienen we samen met GroenLinks een motie in om ervoor te zorgen dat deze, onder andere met GroenLinks, om ervoor te zorgen dat deze functie ook echt gerealiseerd kan gaan worden. Daarnaast hebben we ook meegetekend met het amendement 2050 is eerder dan je denkt om te kiezen voor scenario B. Tijdens onze gesprekken in de wijk en in het gehouden onderzoek gaven inwoners aan dat het behoud van het kunstwerk weliswaar mooi is, maar simpelweg in hun ogen te duur. Dat geld kunnen we volgens hen, en volgens ons, beter besteden aan andere belangrijke voorzieningen en projecten in de stad. Die boodschap die nemen wij serieus. Kortom, voorzitter, we kiezen voor een goed plan voor de sport, een ontmoeting in de wijk en zonder onnodige extra kosten en met oog voor wat echt leeft in de buurt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, voorzitter. Wij begrijpen als CDA niet dat het collegevoorstel geen afweging heeft gemaakt tussen de scenario's waar het de financiën betreft. In de tabel staat overall gemakshalve een minnetje. Wij denken echter dat er een groot verschil is. Optie A is veel goedkoper. Ten tweede kiest het college met variant C voor het plan dat het slechtst inpasbaar is in de wijk. Als er dan weer de gebruikelijke formulering staat dat alles in goed overleg met de omwonenden ontwikkeld zal worden, vindt mijn fractie dat niet geloofwaardig. Wij kiezen als startpunt voor de best inpasbare variant en dat is variant A. Ten derde worden alle varianten onnodig duur gemaakt, omdat dit college weer dogmatisch kiest voor het bouwen van sociale huur. In een wijk, waar het merendeel van de woningen al goedkope huur betreft. En door een college dat de uitgaven voor het sociaal domein totaal niet onder controle krijgt. In ons amendement dat wij samen met de VVD indienen kiezen wij voor een onvoorwaardelijk vrije sector en wij weten, daarmee laten wij zelfs onze voorkeur voor middenhuur vallen. Wij vinden het bouwen van een nieuwe sporthal namelijk alleen acceptabel bij zo min mogelijk nieuwe tekorten voor de gemeente. De enige voorwaarde die wij vasthouden is het bouwvolume uit scenario A. Het aantal, en dus de grootte en de prijs van de woningen, mag naar de inzichten van een marktpartij worden ingevuld, waarbij de gemeente vervolgens de bijpassende, lees: zo groot mogelijke, grondopbrengst bedingt. Voordeel is ook dat het parkeren bij een lager aantal woningen geen probleem oplevert. Wij denken dat de negatieve grondwaarde van optie A zo behoorlijk richting de nul kan opschuiven. Dat is nog eens wat anders als zes ton verlies voor het dogma van de sociale huur. Wat dan qua financiële lasten resteert voor de gemeente, is een optie A die qua exploitatieresultaat nog niet de helft kost van de dure variant waar het college voor gaat. En dat verschil is veel groter dan een paar ton, ruim twee ton per jaar om precies te zijn, voorzitter. En als je een sporthal in veertig jaar afschrijft, betekent dat veertig keer 2 ton is 8 miljoen euro. Eigenlijk vinden wij het dus ronduit misleidend dat het college hier aan elke optie een minnetje toeschrijft, dat deugt niet. Ook wij vinden het als CDA nodig om te blijven investeren in sport en andere maatschappelijke voorzieningen, maar dan wel op een verantwoorde

manier die past bij onze financiën. Dat geldt ook voor het meenemen van een bakstenen muur, welke als kunstwerk eigenlijk al in de vergetelheid was geraakt. Gebruik dat geld dan liever voor een opdracht aan een eigentijdse kunstenaar voor iets nieuws. Kortom, met rendabele woningen een bescheiden sporthal variant en een betere inpassing in de buurt, kan dit plan op een financieel verantwoorde wijze in Rijswijk worden gerealiseerd. Vandaar ons amendement. Ik zal in de tweede termijn op de amendementen en moties van de collega's ingaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. We hebben de Marimbahal vandaag ter bespreking. Eindelijk. Een mooie plek in Rijswijk, 700 meter van het station, een loopafstand van 9 minuten ernaartoe. Perfect om dus te verdichten met woningen en ook voorzieningen uit te breiden in Rijswijk. We zijn heel blij met dit raadsvoorstel. Jarenlang, vanaf 2007, ik heb even uitgerekend, heb ik gefietst met kleuters vanaf de Akker terug naar huis en kwam ik langs die muur. En ik dacht te vaak bij die muur, je had maar een muur, kunstenaar. Hij is te duur en te lelijk. En er is een afgewogen keuze geweest om hem ooit te laten bouwen. En nu kan er een afgewogen keuze worden gemaakt door de raad om hem ook weer af te schaffen. Vandaar dat ik met een bijzondere combinatie, en dat hebben we niet vaak, dat ik zit met BvR, Rijswijks Belang en heb ik Wij. Rijswijk, in één amendement, is toch historisch te noemen, om onder andere dus deze muur af te schaffen. Dat vind ik wel leuk om even te noemen. Er zijn een aantal moties genoemd over jongerenbuurthuis en huisartsenpraktijk en ik heb eigenlijk dezelfde vraag als die al eerder gesteld zijn door anderen. Is dit haalbaar en moeten wij een keuze maken? Wordt het een keuze, óf buurt huis, óf huisartsenpraktijk c.q. gezondheidscentrum? Dus ik wacht even de tweede ronde daarvoor af, de beantwoording van de wethouder of dit of dit haalbaar is. Daar ben ik gewoon benieuwd naar. Maar ik sta sympathiek tegenover alle drie de moties. En dat is het, voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank, mevrouw Harmsen. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad en ga ik het woord geven aan het college, aan wethouder Bentvelzen, voor de eerste termijn.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dank. En dank aan de gemeenteraad. Een historische avond, denk ik dan toch wel, dat ik dat mag zeggen, als het gaat om de Marimbahal. Want het is al jaren niet gelukt om dat ding of te slopen of iets nieuws voor te bedenken. En dat is dit college wel gelukt, dus daar ben ik alleen al bijzonder trots op. En ik hoop dat we vanavond ook tot een raadsmeerderheid en een besluit zullen gaan komen. Ik heb van heel veel partijen eigenlijk grotendeels de politiek statements gehoord en de reacties op moties, dan wel amendementen die er nog liggen. Nog een aantal vragen die er openliggen, en die zal ik naar eer en geweten beantwoorden, voorzitter. Om bij GroenLinks te beginnen, de motie, dé huiskamer, waar we in het forum een hele leuke discussie met elkaar hebben gehad op een leuke manier. Ik heb daarna gelijk contact gehad met de bestuurder van Welzijn Rijswijk, die ook 100 procent achter het idee staat van de huiskamer. Dan kom ik gelijk bij mevrouw Harmsen terecht, die mij net in het laatste stukje van de vragenronde in deze eerste termijn vraagt naar, is het nou en-en of is het of-of? En in het raadsvoorstel is volgens mij heel duidelijk omschreven, maar ik zal hem er even proberen bij te pakken, dat er 400 vierkante meter bvo is meegenomen in het voorstel en dat is dus een of-of. Dus je hebt óf een buurt huiskamerfunctie, óf een huisartsenpraktijk. Dat betekent niet dat er in dat gebied geen huisartsenpraktijk kan komen, want er komen locaties vrij, er zijn al locaties vrij op het Waldhoornplein. Ik ga niet noemen welke locatie, want dat is niet handig. Maar dat zou daar zeker wel kunnen. Tegelijkertijd zijn we in nauw contact continu met Hadoks, met de huisartsenpraktijk. Maar misschien kan mijn, moet mijn collega Wit dat eigenlijk beantwoorden en zit ik dat nu te doen,

omdat ik hen ook nog wel eens spreek. Dus er wordt bij de Sfinx bijvoorbeeld ook uitgebreid binnenkort met een huisartsenpraktijk. Maar om het bij de Marimbahal te houden, is het dus in dit moment een of-of-vraag en niet een en-en. Het kan natuurlijk wél allebei, maar we hebben er in het forum ook uitvoerig over gehad en soms lijkt het erop dat ... We moeten ons heel erg goed realiseren waar we nu staan vanavond met de Marimbahal. En we staan ervoor om dat sloopbesluit te nemen en we staan ervoor om de opstart te doen van de gebiedsontwikkeling. En wat gebeurt er dan als je een gebiedsontwikkeling gaat starten? Dan komt er op een gegeven moment een gebiedspaspoort. Daar weet mijn collega aan mijn linkerzijde van alles van, die wil daar misschien ook nog wel wat over roepen straks. En dan ga je inkleuren en dan ga je de officiële, de echte keuzes, voor de rest maken. Dus het is nog niet in beton gegoten. Dat gezegd hebbende, we kiezen vandaag nog niet voor paarse muren en groene daken. Zover zijn we nog helemaal niet. Dat is mij in ieder geval in die tekst ook meegegeven, dus die gebruik ik dan zelf ook maar. Voorzitter, dat is ook de reactie op de verschillende moties, motie huiskamer, die is wat mij betreft prima, maar ik laat hem aan de raad, want dat is mij ooit eens geleerd. Ik zou hem kunnen overnemen. Ik ben er niet op tegen, Welzijn Rijswijk is er niet op tegen, die wil dit 100 procent, die wil dit supergraag. Meerdere partijen hebben er zelfs onderzoek naar gedaan op eigen houtje. Dus die hebben ook geconstateerd in de wijk, dat hier heel veel behoefte aan is. En niet te vergeten de bewonersorganisatie zelf, die al meerdere keer op de trom heeft geslagen in dit stadhuis. Voorzitter, dan is mij nog gevraagd, tenminste, er is een hartenkreet gedaan door Rijswijks Belang in het kader van de viskraam, en specifiek één ondernemer die daar de viskraam heeft. Volgens mij is de vraag die aan mij gesteld is, geef eens even, hoe is dat nou gegaan, dat gesprek met die ondernemer? Daar bent u erg benieuwd naar. We hebben een ... Er is een gesprek gevoerd met onder met de exploitanten, zoals dat zo mooi heet, van de viskraam, met de heer en mevrouw tezamen. Het gesprek is verlopen in prettige sfeer. De stappen zijn toegelicht aan de heer en mevrouw, de stappen die we hebben gezet om te komen tot het raadsvoorstel die vanavond voorligt, te komen tot de scenario's die vanavond voorligt. We hebben nadrukkelijk aangegeven dat dit schetsen zijn, schetsen op hoofdlijnen. En dat er veel qua terreininrichting, waar de bomen komen, parkeervakken komen, et cetera, open is voor overleg en voor inpassing en aanpassing. Dat betekent dus ook voor de viskraam. Er is een wet, ik kom daar even niet zo snel op, maar dat heeft volgens mij iets met een Omgevingswet te maken. Kijk ik even links, naar de heer, naar mijn collega Wit, als het gaat om geur. En dat zou betekenen dat je 25 meter van woongevels in ieder geval af moet blijven staan. Dat is de ondernemers in kwestie ook verteld, maar daar waren zij zelf ook al van op de hoogte. In eerste reactie hebben ze aan ons laten weten voorkeur te hebben voor een nieuwe plek aan de aan de kop van de vijver, want de klanten kennen immers deze plek. Maar ook nadat we verder hebben gepraat met ze, zijn zij niet geheel afwijzend tegenover een plek op of aan de rand van het Waldhoornplein. We hebben aangegeven dat als de raad vanavond een besluit heeft genomen, dat we er vervolgens verder in gesprek gaan over de nieuwe locatie, niet alleen met hen maar ook met bijvoorbeeld Welzijn Rijswijk. Toen hebben zij ons nog meegegeven dat zij een aantal, een tijd geleden, complete nieuwe apparatuur hebben aangeschaft et cetera, inclusief ondergrondse aansluiting, en dat ze het erg fijn vinden dat wij hen drie maanden van tevoren even inlichten als de sloop van de hal begint. Dat hebben we toegezegd te doen. En we hebben ook nog toegezegd uiterlijk woensdag, omdat de avond hier nog wel eens wat laat verloopt, uiterlijk woensdag te informeren hoe de raad besloten heeft op 25 maart. Voorzitter, ik denk dat ik dan het hele gesprek wel verteld heb, zo'n beetje.

De voorzitter: Ik zie dat de heer Weterings u wil interromperen. De heer Weterings.

De heer Weterings: Dank u wel, voorzitter. Mogelijke kosten van het verplaatsen van de kraam, voor wiens rekening komen die?

De voorzitter: Excuus, mijnheer Weterings, u moet naar de interruptiemicrofoon. We gaan ons wel houden aan de afspraken. Ik was het ook even vergeten, hoor, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ik dacht al, waar blijven we nou? De eventuele verhuiskosten, als die toch verplaatst moet worden, wie neemt die voor zijn rekening?

De voorzitter: Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, mij is meegegeven dat dat meegenomen wordt in de plankosten van de gemeente.

De voorzitter: De heer Weterings gaat terug naar zijn plek. Wethouder Bentvelzen, wilt u verdergaan met uw eerste termijn?

Mevrouw Bentvelzen: Heel graag. Voorzitter, er is nog door D66 een specifieke vraag gesteld aangaande de motie en de jongeren. Dus die zal mijn collega Van Malsen zo direct beantwoorden. Er zijn ook nog vragen gesteld over de kunstregelingen, percentages et cetera. Die zal ook, die zullen door mijn collega Wit worden beantwoord. Parkeren, dat is inderdaad in het forum al meerdere keren aangegeven, hoe dat nou, hoe die vork in de steel zit, door mijn collega Van de Waart, maar als er nog een keer behoefte aan is, dan moeten jullie dat in tweede termijn nog een keer doorgeven, aangeven. Voor de rest heb ik alle vragen beantwoord, voorzitter. Dus ik ga mijn mond houden en ik ga mijn collega Wit het woord geven.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Wit.

De heer Wit: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een aantal vragen ontvangen van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid en een opmerking ook, die ik daar nog bij wil maken. Er werd mij gevraagd hoe het zit met de kosten. Als er een procedure gevolgd gaat worden voor, of als er bezwaar tegen de sloop gaat komen, dan worden juridische kosten gemaakt. Het is niet in te schatten op dit moment wat die kosten zijn, om de doodeenvoudige reden dat we niet weten hoever zo'n bezwaar doorgetrokken wordt. Dat kun je uiteindelijk tot in de Raad van State doen en dan zullen de kosten ook oplopen. Zeker gezien de agenda van de Raad van State zal hier niet snel urgentie aan gegeven worden. Dan heeft u gevraagd of de 1 procentregeling van toepassing kan zijn. Dat kan inderdaad, maar het is wel een óf inderdaad. Of we zettende 1 procentregeling in voor het behoud van de muur, of we zetten de 1 procentregeling in als de muur gesloopt wordt voor het bouwen ergens in Rijswijk van een, of het aanbrengen van een nieuw kunstwerk. Dan gaf u nog aan dat kunst niet is meegenomen in de exploitatie. Maar die muur is wel degelijk in de exploitatie van het voorstel C, in het raadsvoorstel, meegenomen. Dan ga ik naar de fractie voor Rijswijks Belang, dat is de enige fractie waar ik verder nog vragen van heb gehad. Eigenlijk geen vragen als wel een aantal opmerkingen. U geeft aan dat er experts zijn die de waarde van het kunstwerk, of eigenlijk experts zijn die zeggen dat het kunstwerk behouden moet worden. Wij hebben experts gevraagd om de waarde van het kunstwerk te bepalen. En dat is ook wat zij aangeven, er is een waarde. Of het behouden blijft, daar gaat uiteindelijk de raad over. Dat wordt niet bepaald door een externe partij. Dan wil ik maar eventjes richten tot de motie die ik van u gekregen heb, of het college, mijn naam wordt genoemd, dus ik ga daar ook maar op reageren. Ik herken me niet in de suggestie die wordt gewekt dat ik het college informatie achtergehouden zou hebben. Na het raadsbesluit van 30 januari 2024 zijn we aan de slag gegaan met de uitwerking van door de raad besloten scenario's. En gedurende die uitwerking van die scenario's is het besef gegroeid dat het in de gevel van de Marimbahal aanwezige kunstwerk door experts als waardevol wordt gezien. Het werd duidelijk dat de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed bezig was met het opstellen van een voorlopige inventarisatielijst van belangrijke kunstwerken uit de post '65-periode, 1965 tot 1990 en in het kader

van het aanwijzingsprogramma post '65 erfgoed. Het kunstwerk in de gevel van Marimbahal is inderdaad in deze lijst als enige werk in Rijswijk opgenomen. En we hebben inderdaad toen bewust contact opgenomen, willens en wetens, zoals u het noemt in de motie, met de Erfgoedvereniging Bond Heemschut. Niet om te bedenken hoe we die muur kunnen behouden, maar we hebben de vereniging gevraagd om te onderzoeken of de wand de moeite waard is om te behouden. En deze vraag hebben wij in april 2024, mei 2024 proces gesteld. In de periode erna heeft de Erfgoedvereniging Bond Heemschut het onderzoek uitgevoerd. Uiteindelijk hebben we het constructieve rapport ontvangen in augustus en de kostenindicatie die op basis van de constructieve analyse is gemaakt, hebben we ontvangen in september 2024. In de periode daarna hebben we als college bepaald hoe we met deze nieuwe informatie het onderzoek, hoe we dit in het onderzoek konden opnemen en hebben we de raadsinformatiebrief opgesteld. Het college en de raad zijn immers niet gebonden aan het advies wat door Bond Heemschut is gegeven, maar we moeten wel een zorgvuldige afweging maken. Dit gegeven betekende dat de verbreding noodzakelijk was van de opdracht die uw raad gaf in januari 2024. Enerzijds hebben we laten onderzoeken of het mogelijk is om het mozaïek in te passen in de nieuwe ontwikkeling en anderzijds hebben we laten onderzoeken welke procedure gevolgd moet worden in het geval van sloop van het kunstwerk, en dat is een vervreemdingsprocedure, en wat dat betekent voor planning en kosten. Er is dan ook geen sprake van achterhouden van informatie, maar wel van het aanbieden van informatie op het moment dat u vandaag volledig en compleet de informatie heeft, zodat uw raad in staat wordt gesteld om een zorgvuldige afweging te maken. Het project heeft, in tegenstelling tot wat u stelt in de motie, dan ook geen vertraging opgelopen in de herontwikkeling, want die gaat nog een aantal jaren duren, en ook niet in de sloop, want de sloop kan niet eerder dan dit najaar plaatsvinden, dat heeft te maken met de Faunawet.

De voorzitter: Wethouder Wit, ik zie dat de heer Weterings u wil interromperen. De heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, de wethouder zegt, het project heeft geen vertraging opgelopen. Waarom zegt Ad Hoc, die daar nu ... in zit, we zitten hier al langer dan een jaar langer dan was verwacht. We hadden eigenlijk al vorig jaar eruit moeten, maar we zitten hier al langer dan een jaar. Dus waarom zijn die mensen daar dus langer gebleven dan de termijn dat ze eigenlijk eruit hadden moeten? Dan is er een vertraging opgelopen in deze plannen.

De voorzitter: Wethouder Wit.

De heer Wit: Voorzitter, dank u wel. Ik heb werkelijk waar geen idee. Ik weet wel dat het niet te maken heeft met dit kunstwerk. Wellicht liep het contract een jaar geleden af, omdat het hele proces van de volledige ontwikkeling langer geduurd heeft. Het heeft in ieder geval geen relatie met het kunstwerk, dat weet ik wel. Voorzitter, mijns inziens heeft de raad alle informatie ontvangen om op goede wijze een afweging te maken over het wel of niet behouden van het kunstwerk. En ik hoop ook dat u als raad dus ook meegaat in het voorstel wat voorligt, dan geven we het kunstwerk wat er ligt en de waarde die het heeft een goede plek binnen Rijswijk. Uiteindelijk is het aan u. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Dan kijk ik naar het college. Wethouder Van de Waart, heeft u ook een vraag? Nee? Dan zijn we aan het einde van het eerste termijn. Wethouder Van Malsen, u krijgt het woord.

De heer Van Malsen: Fijn voorzitter, dank u wel. Ik had nog twee vragen die ik graag wilde beantwoorden. En ik wil ook wat zeggen over de motie Gun Rijswijkse jongeren een huis. Om te beginnen bij de vragen, D66 stelde een vraag over urgentieverklaringen. Mensen die met urgentie een huis toegewezen zouden krijgen, worden die nou benadeeld door deze ontwikkeling? In de

eerste plaats niet, dus het afgeven van een urgentieverklaring voor iemand die bijvoorbeeld uitstroomt uit de maatschappelijke opvang, of die zijn huis moet verlaten vanwege de herstructurering van zijn of haar wijk, dat staat in principe los van deze woningen. Bovendien zullen we, als deze motie aangenomen is, hoe dan ook niet alleen maar met deze motie de verdere uitwerking van de plannen doen, maar daar ook ander vigerend beleid, zoals bijvoorbeeld van Zorgvisie daarin meenemen, waar ook woningen voor andere doelgroepen, zoals ouderen of mensen die uit beschermd wonen komen of beschermd wonen nodig hebben, meegenomen zijn. Dus die zullen allemaal meegenomen worden om uiteindelijk tot een gebalanceerd programma voor deze ontwikkeling te komen, als het voorstel en de motie aangenomen worden. En uiteindelijk zal ook het toewijzen van woningen en het realiseren daarvan altijd een combinatie zijn van regels, of het nou urgentie is of lokaal maatwerk, en afspraken met ontwikkelaars en verhuurders en woningcorporaties. De Partij van de Arbeid stelde nog de vraag of de 50 procent sociaal, 50 procent middenhuur in de ontwikkeling geborgd zal worden, als voor een scenario gekozen wordt waarin die verhouding zit. Het antwoord daarop is, ja zeker weten. Zeker zolang wij de ambitie om 30 procent van de totale woningvoorraad in Rijswijk sociaal te laten zijn, nog niet hebben gehaald. En dan wilde ik ook nog even wat zeggen over de motie Gun Rijswijkse jongeren een huis. Over het eerste punt in het dictum heb ik al het een en ander gezegd. Dat is dat is uit te voeren. En we zullen dus samen met andere beleidsstukken zorgen voor een gebalanceerd woonprogramma, zoals bijvoorbeeld de woon-zorgvisie. En voor wat betreft het tweede punt, over de rapportage, dat kunnen we gewoon meenemen in de reguliere P&C-cyclus. Dus ook dat is uitvoerbaar. En dan wil ik, voorzitter als het mag, nog even een kleine persoonlijke noot toevoegen aan mijn appreciatie van de motie. Ik sprak namelijk onlangs iemand uit deze doelgroep, dus Rijswijkse jongeren van onder de 35 jaar, en ik vond dat best wel een indringend verhaal. Zij werkt al een hele tijd als verpleegkundige, zoekt al acht jaar naar een sociale huurwoning, maar ze woont nog altijd bij de ouders. En dat is op zich best gezellig, maar ze moet dus altijd haar vrienden ontvangen op een slaapkamer van enkele vierkante meters, ze kan geen relatie beginnen, ze ervaart heel veel stress en haar leven staat op pauze. En waarom het mij zo raakt, voorzitter, is omdat deze dame even oud is als ik. En de reden dat ik dit toevoeg, is ook omdat wij de stem van de woningzoekenden in dit debat over de woningnood eigenlijk te weinig horen. Het gaat vaak over begrotingen, programma's, geld. En de mensen waar we uiteindelijk deze woningen voor bouwen, die horen of zien we eigenlijk vrij zelden in dit soort raadsvergaderingen. Dus dat wilde ik er even aan toevoegen. Het voelt misschien als een druppel op een gloeiende plaat, maar wellicht helpt het uw raad in de overwegingen naar dit voorstel en de motie toe. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Dank wethouder van Malsen, ook voor uw persoonlijke noot, en aan het college voor uw eerste termijn. Dan ga ik naar uw raad voor het voor de tweede termijn. En kijk ik naar de heer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Dank voor het woord. Een klein moment, want de laatste opmerking, of een van de laatste opmerkingen, van de heer Van Malsen, die deed maar even wat dingen opzoeken, vooral over de 30 procent in Rijswijk. Dat klopt gewoon niet, we zitten boven de 30 procent. En het is niet de eerste keer dat de heer Van Malsen dit ineens in een vergadering erin gooit. Dat wilde ik toch nog heel eventjes gezegd hebben, want we zitten, in ieder geval zoals Waarstaatjegemeente hier zegt, rond de 32 procent. Voorzitter, ik zou nog op de moties en amendementen terugkomen en ook wilde ik nog een paar enkele dingen ... 11 minuten. Wilde ik nog enkele dingen aangeven die mij te binnen schoten toen andere partijen hun bijdrage gaven. Voorzitter, ik constateerde dat BvR in ieder geval heeft toegegeven dat ze hun belofte hebben gebroken. Daar kopen we op dit moment niks voor, maar het siert de heer Nunnikhoven in ieder geval wel dat hij toegeeft die belofte te hebben gebroken. Ik wil nog wel een wedervraag stellen aan

BvR, of aan de heer Nunnikhoven. Waar gaat de heer Nunnikhoven het tekort opvangen? Gaat hij de lasten verhogen of gaat hij ergens bezuinigen? En waar dan? De heer Weterings, die heeft ons veelvuldig genoemd. Is toch fijn is ook fijn om te horen dat de heer Weterings het forum heeft teruggekeken en goed dat hij ook zeer duidelijk naar ons heeft geluisterd. Jammer dat hij zelf niet bij het forum aanwezig was. Hij had vast andere belangrijkere dingen te doen. Hoe dan ook, feit is dat de motie die ook door Rijswijks Belang is ondertekend, de gemeente 6 miljoen extra kost. En ik wil graag van heer Weterings horen hoe u het aan de stad kunt uitleggen dat u 12 miljoen uitgeeft en een jaarlijks tekort voor de locatie van één viskraam. Want daar had de heer Van Malsen dan weer wel gelijk in, het gaat breder dan alleen over sport, het gaat over meerdere punten, maar bij u ging het alleen maar over één viskraam. U geeft 12 miljoen uit en denkt trots te zijn omdat er wordt gepraat met één ondernemer. Terwijl het nogal logisch is dat het college praat met omliggende ondernemers bij ontwikkeling en dat was ook zonder uw 12 miljoen gebeurt. Daarom ook aan u de vraag, waar gaat u die tekorten opvangen? Ik hoorde uw woordvoerder tijdens het forum zeggen dat u niet zou hebben, dat de fractie van Rijswijks Belang niet zou hebben ingestemd met een exploitatietekort en noem maar op. Maar waar heeft u eigenlijk wel mee ingestemd? Dankzij uw motie hebben we het nu over de muur waar u zo tegen ageert. Als u die muur niet wil, dan had u die motie niet moeten indienen. En ik geef u nog een optie. Steun het amendement van het CDA en van de Rijswijkse VVD, dan gaat die muur ook niet door. Ik constateer daarnaast, en wat u daarvan ook zegt, dat Rijswijks Belang toch instemt met de intentie om betaald parkeren in de Muziekbuit uit te breiden. Er staat letterlijk in het voorstel: 'Dit scenario met het beoogde programma is alleen mogelijk als parkeren in de omgeving gereguleerd wordt.' U kunt zeggen wat u wilt, maar hier stemt Rijswijks Belang mee in. De heer Veerman van D66 gaf aan dat de exploitatie naar een goed niveau gaat. Vage woorden. Wat is een goed niveau voor u, mijnheer Veerman? En hoe weet u dit dan ook beter dan de wethouder, die alleen maar rode cijfers laat zien in het voorstel? Tot slot, als reactie naar de andere partijen, de partij Wij, de heer Kaffa heeft het over geld beter besteden in het kader van de muur, maar toch gaat u wel akkoord in dit voorstel met een tekort. Er valt in dit geval helemaal niet meer te besteden. We moeten juist ergens geld gaan vinden om dat exploitatietekort op te vangen. Waar gaat u dat geld vandaan halen en waar gaat u bezuinigen? Daar zou ik graag een antwoord op willen horen. Aan de wethouder. Waarom worden de kosten voor één specifieke ondernemer, in dit geval de viskraam, opgenomen in de plankosten? Je kan hoogstens kijken naar nadeelcompensatie, als het normaal maatschappelijk risico wordt overschreden. Maar waarom wordt hier door de gemeente betaald binnen de plankosten? Gaan we nu overal binnen plankosten dit soort zaken betalen als gemeente? Ik zou bijna willen zeggen, ik schok er toch best van dat u dat zei. Het kwam voor mij ook redelijk als een verrassing, dus ik hoor daar graag nog een antwoord op. Voorzitter, de amendementen en de moties. Het amendement rondom de muur, om hem maar zo te noemen, om de muur te verwijderen en te kiezen voor scenario B. Ik sluit me daar toch aan bij wat de heer Van 't Eind heeft gezegd. Ik vind dit wel politiek met een kleine p. Je geeft zonder moeite 12 miljoen uit en dan ga je heel lastig doen over het behouden van wat feitelijk cultureel erfgoed. Is. Wij zijn er daarentegen nog steeds niet 100 procent over uit. We zullen bij de stemming ons oordeel straks laten vallen. De motie jongeren. Sympathieke motie. We horen graag nog wel van de wethouder of dit uitvoerbaar is. Vooral in hoeverre dit schuurt met regionale woonafspraken over de verdeling van woonruimte. De motie buurthuiskamer zijn wij tegen, omdat die naar onze mening overbodig is. Want ik hoor de wethouder er sympathiek tegenover staan en volgens mij gaat de wethouder dit gewoon al regelen. Dus om die reden zullen we die niet steunen. Hij heeft ook een beetje een investeren in stenen in plaats van mensen gehalte. Het is tegelijkertijd, dat kan ik dan weer wel begrijpen, het is gek dat dit via een motie moet. De vorige motie, vorig jaar, heeft gevraagd om in het voorstel iets dergelijks iets als dit op te nemen en ik begrijp dus wel de intentie achter de motie. Maar ik hoor de wethouder nu zeggen, gaan we regelen, dus om die reden achten wij hem

overbodig. De motie huisartsenpraktijk zullen wij ook tegen stemmen. En de motie van afkeuring is, kan ik niet anders interpreteren, voorzitter, als een motie voor de bühne, die niet op realiteit is gebaseerd. De wethouder heeft de raad duidelijk, helder en compleet geïnformeerd. We hebben het zelfs meerdere keren over die muur gehad, waarbij alle informatie duidelijk uiteen is gezet. Dit is weer een geval wat niet in het belang is van Rijswijk, maar een ik wil aandacht-belang van de heer Weterings. Het is, simpel gezegd, fophef en daar wil ik bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik graag het woord aan de heer Nunnikhoven van de fractie Beter voor Rijswijk.

De heer Nunnikhoven: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Rijswijk, als we toch meedoen met een fractie die gaan oude koeien uit de sloot halen, Beter voor Rijswijk is altijd voor renoveren van de Marimbahal geweest. Al jarenlang. Alleen helaas, twee jaar geleden was er een amendement die tot sloop leed. Toendertijd een stuk goedkoper om te renoveren, maar je kan niet in de toekomst kijken en voor je het weet is het 2050. Buiten de muur om, wat je daar ook vindt van kunst, vinden wij persoonlijk het scenario zonder kunst, met de Singelloop, ingebracht door GroenLinks, ook het mooiste voorstel. Het is goed voor het gebied en een boost voor de Muziekbuilt. Dan heb ik nog wel één vraag aan de wethouder. Als ik naar het raadsvoorstel kijk, want we hebben het inderdaad over de 265.000 en de 150.000, 10.000 euro per jaar Maar mij valt op dat het gebied daarachter niet felgekleurd is. Is dit gebied voor renovatie en herstel van dit buitengebied, dus de bankjes en de parkjes die er verloederd bijliggen, meegenomen in deze financiën? En dan even terugkomen op de heer Loof, u luistert echt niet naar mij. Ik ga dit ook niet herhalen. Ik stel u twee vragen in het forum en daar geeft u mij geen antwoord op. Ik stel u net twee vragen, dezelfde vragen, weer geen antwoord. U beschuldigt sommige partijen soms van niet met voorstellen te komen en een ander om een probleem op te lossen. En dan denk ik, ik snap uw standpunt, maar ons dan zeggen dat wij ons niet aan ons woord houden, dan ga ik het toch zeggen, de sporthal an sich kost geen 12 miljoen en is geen Altes plus. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan geef ik nu het woord aan de heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Dank u wel, voorzitter. Om maar even te beginnen met, daar begin ik toch maar gelijk mee, met de motie van afkeuring is het, geloof ik, die voorligt van het Rijswijks Belang. Daar sluit ik me volledig aan bij de woorden van de heer Loof. Het is vrij treurig dat dat op deze manier op tafel moet komen, terwijl ook al tijdens het forum helder was dat de wethouder wel degelijk tijdig en vooral goed onderbouwd elke keer de raad heeft geïnformeerd. En als Rijswijks Belang wil bepleiten dat het college maar gewoon elke keer als ze iets onder ogen zien, dat zonder onderbouwing maar naar de raad stuurt, dat lijkt mij vrij onverstandig. En ik denk dat niemand in deze raad daar op zit te wachten. Het is alleen maar effectbejag. Ik zou daar bijna een motie voor van treurnis voor indienen richting de fractie van Rijswijks Belang. Dat kan niet, dus zal het ook niet doen. Voorzitter, ik blijf, denk ik, ook gewoon bij het standpunt, dat ga ik niet nog een keer herhalen, richting wat ons voorkeursscenario is. Dat is gewoon scenario C. We wachten ook even de stemming rond het amendement af. Haalt het amendement van BvR, zeg ik er ook gelijk wel bij, wij vinden het belangrijk dat deze locatie gerealiseerd wordt, dat we deze investering gaan doen. Dus het is niet zo dat wij dan tegen het voorstel zullen stemmen. Dus wij wachten ook, maar wij hebben wel een voorkeur voor scenario C. Ten aanzien van de motie huiskamer. Dank voor de beantwoording vanuit het college, van de wethouder. Dat geeft mij ook echt wel vertrouwen dat het college er echt alles aan gaat doen. Het was een beetje een gekke discussie in het forum. Ik vroeg om een toezegging. Dat wilde de wethouder niet doen. Dit voelt wel meer een toezegging. Ik breng hem wel gewoon in stemming, omdat ik denk dat, en ik kijk ook wel even naar mijn mede-indieners, de Partij van Arbeid, Wij en

BvR. Maar volgens mij is het goed om dat signaal af te geven dat wij die huiskamer heel belangrijk vinden. Om die reden overigens gaan wij niet de motie van PG&R steunen, want die doet eigenlijk af aan de motie die we zelf indienen van de huiskamer, dus dat kan ik hem ook niet steunen. Ik begrijp de vraag van PG&R wel, maar ik denk dat de wethouder ook helder heeft aangegeven dat er wel degelijk aandacht is voor ruimte, voor huisartsen in die buurt. Dus ik denk ook dat in dat opzicht die motie ook niet noodzakelijk is. Heb ik tot slot nog even de behoefte om te reageren op de reactie van de VVD op de bijdrage van wethouder Van Malsen. Want het verbaast mij toch een beetje. Ik weet niet waar de VVD zijn cijfers nou weer vandaan haalt, maar in de begroting, die de VVD gewoon mede heeft vastgesteld, staan de cijfers en die zitten toch echt beneden de 39 procent. Los daarvan, hebben wij een woningbouwprogramma, waarin wij tot aan dit college de bouw van sociale woningen niet geregeld hadden. En dat als je dus niks doet, of we nu wel op dit moment of niet op dit moment boven de 30 procent zitten, onder die 30 procent komt. En we hebben in een coalitieakkoord afgesproken dat wij voor die 30 procent gaat. En ik wil de VVD er toch op wijzen, want dit gebeurt elke keer als we een discussie hebben over sociaal, dat we deze afspraak hebben en dat ik er ook van uitga dat in ieder geval deze coalitieperiode, de VVD zich ook gewoon blijft inzetten voor die afspraak. Dat is mijn tweede termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan geef ik graag het woord aan de heer El Majjaoui.

De heer El Majjaoui: Dank, voorzitter. Ik maak graag gebruik van mijn tweede termijn om nog enkele vragen omtrent de motie Hun Rijswijkse jongeren een huis, daarover vragen te stellen. In onze regio werken we samen met Woonnet Haaglanden, waarbij we ons houden aan de wettelijke kaders rondom woningtoewijzing. Deze motie beoogt voorrang te geven aan Rijswijkse jongeren tot 35 jaar voor de nieuwe woningbouw in de Muziekbuit. Mijn fractie vindt deze motie sympathiek in de strekking ervan. Echter willen wij graag van de wethouder horen of dit voorstel juridisch goed onderbouwd. Is er een juridische basis voor deze voorrang of gaan we hiermee mogelijk ons boekje te buiten? Zo niet, hoe wordt deze voorrang dan geregeld? Gaat dit via een apart systeem of wordt het alsnog geïntegreerd in het bestaande systeem van Woonnet Haaglanden? Wij ontvangen hieromtrent graag reactie hierover, zodat we een weloverwogen besluit kunnen nemen over deze motie. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik graag het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, we hadden eigenlijk wel gehoopt op een zelfreflectie van de wethouder. Vonden we erg jammer. Wij vinden dat acht maanden het niet informeren van de raad, kan je zeggen, het is niet compleet of we misten wat, we geven nu eigenlijk gewoon een vrijbrief aan alle zittende wethouders of toekomstige wethouders om zo lang mogelijk informatie niet te delen. Het gaat om een cruciaal onderdeel, het gaat om een kunstmuur en daardoor had de wethouder gemakkelijk tegelijkertijd, toen die contact opnam met die kunstclub in april gewoon even de raad kunnen informeren.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, ik zie dat de heer Van 't Eind u wil interrumperen. De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Toch even een korte vraag aan de heer Weterings. Dank u wel, voorzitter. Heeft de heer Weterings nu op dit moment genoeg informatie om een besluit te kunnen nemen over dit voorstel? Ja of nee?

De heer Weterings: Nee, want hadden we acht maanden geleden kunnen doen. Als we die informatie wel hadden.

De voorzitter: De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Dat is geen antwoord op mijn vraag, voorzitter.

De heer Weterings: Ik zei nee.

De heer Van 't Eind: Ik constateer dat die informatie hier vandaag wel op tafel ligt, op het moment dat het nodig is om het besluit te nemen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Weterings, via de voorzitter graag.

De heer Weterings: Voorzitter, het gaat om actieve informatieplicht, waar de wethouder zich niet aan heeft gehouden, dus die kaart die wordt gewoon getrokken en die krijgt hij gewoon, heel simpel. Dan kan de heer van GroenLinks heel vervelend vinden, maar we staan heel anders erin.

De voorzitter: Wilt u verdergaan met uw tweede termijn?

De heer Weterings: Zeker weten. Voorzitter, het jij-bakken is weer begonnen van partijen. Op zich vind ik dat helemaal prima. Wij weten in ieder geval wel wat er leeft onder de inwoners. Wij lezen genoeg reacties, we gaan met ze in gesprek, dus wij voelen precies aan of een motie van afkeuring wel of niet past, of er wel of geen kunstmuur moet komen, zoals andere partijen ook al vaak met mensen in gesprek gaan. We hebben een mooie overweging kunnen maken wat we wel of niet gaan doen. Dus laten we vooral die afstand wel houden, want anders gaat ons wel stemmen kosten. Dus ga niet kopiëren, niet plakken. Blijf gerust bij ons uit de buurt dan. Voorzitter, van bijna alle partijen zijn de wensen opgenomen in het raadsvoorstel. Zoals ik zeg, sociale woningbouw, huisartsenpraktijk, hergebruik materialen, bouw van de viskraam. Dus wij roepen eigenlijk op, de partijen D66, GroenLinks, PvdA om toch voor het geamendeerde raadsvoorstel te stemmen, motie raad, voor de optie B te gaan en die met een zo breed mogelijk draagvlak het voorstel naar onze inwoners te brengen. Je kan natuurlijk niet iedere partij tevreden stellen, vooral niet de VVD, maar met respect voor ieders of haar mening is een blijvend draagvlak in onze ogen een groot goed. Voorzitter, dat was mijn tweede termijnafronsting. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan ga ik naar de Veerman van D66.

De heer Veerman: Dank u wel, voorzitter. En de wethouders bedankt voor de beantwoording van de vragen. Dan ga ik maar even met de deur in huis vallen. De VVD vraagt mij wat een goed niveau is, als we het over de financiën hebben. We weten dat we er slecht voorstaan. Dat ben ik helemaal met de heer Loof eens. Misschien in het verleden ook betere keuzes hadden kunnen maken om misschien eerder een sportzaal of -hal te bouwen. Dan hadden we nu niet voor deze keuze ook gestaan. We bouwen heel veel in Rijswijk Buiten. Dat betekent ook dat wij, anders dan andere gemeenten, als we daarnaar kijken in Den Haag, wel moeten zorgen ook dat voorzieningen op orde zijn. En die voorzieningen totaal kosten ook gewoon geld. U heeft het over 12 miljoen. Dat gaat het niet alleen voor de hal kosten. Dat hebben we al eerder met elkaar besproken. Het is een totaalpakket, waar hier een aantal onderdelen in zitten die wij willen harte steunen en daarvoor deze keuze maken. Dan kunt natuurlijk wel van alles vinden. Want ik weet nog dat uw oud-collega zei, wij gaan voor sloop. Wij gaan ook voor sloop, maar er komt wel iets nieuws terug en dat was in het verleden anders, vandaar deze keuze. Als we kijken naar de opties die er zijn, of de amendementen of de moties die zijn ingediend, hebben wij in ieder geval meegetekend met Gun Rijswijkse jongeren een huis. We hebben voldoende beantwoording gekregen van de wethouder over dat onderwerp. Bij de huiskamer, de buurthuiskamer, heb ik nog wel een vraag. Een heel sympathiek voorstel en ik ben er ook geen tegenstander van, maar in het kader van de begroting waar we het net over hadden met de heer Loof, is het misschien wel goed om te kijken, aan de wethouder te vragen, of dat extra middelen

met zich meebrengt of dat we dat binnen de huidige begroting van de subsidieverordening van Welzijn Rijswijk kunnen opvangen. Dat zou natuurlijk mooi zijn, want dat betekent dat het geen extra kosten zal betekenen. Dit waren mijn vragen voor de tweede termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Veerman. Dan ga ik naar mevrouw Van Nunen van de Partij van Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dank. Ik heb ook behoefte aan de tweede termijn. Dank voor de reacties van verschillende wethouders. Er ligt nog een verzoek van mij om een ontmoetingsplek in de Muziekbuit in deze periode ook te onderzoeken. En dat vraag ik omdat daar dringend behoefte aan is en daar wil ik toch nog graag een reactie over van, ik denk, wethouder Bentvelzen. Het is een aangrenzend punt op dit raadsvoorstel, maar ik breng het hierbij toch in, ook omdat het in het forum ook kort is besproken. Voorzitter, en dan naar de VVD toe. Ik ga uit dat u de begrotingsstukken goed leest en dat u ook ziet dat wij snel in de toekomst zakken onder die 30 procent. En dat heeft alles te maken met de huidige bouwplannen in Kessler park, in de Boogaard, of centrum Boogaard, waar we nauwelijks of tot geen sociale woningen realiseren. En het bleek ook uit de presentatie, zeg ik tegen u, mijnheer Loof, onlangs over volkshuisvesting, waar uw collega de heer Oelen, bij aanwezig was. En daar werden ook de prognoses gedeeld met onze raad over de sociale woningbouw in de toekomstige jaren. Hierbij ga ik ervan uit dat u ook in uw fractie de informatie deelt. Voorzitter, en dan nog even over de motie die ...

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, ik zie dat u de heer Loof heeft uitgedaagd. De heer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, dank. Voorzitter, richting mevrouw Van Nunen, als ik kijk op Rijswijk in Cijfers, maar ook naar een artikel van het AD begin 2025, zie ik heel duidelijk staan 32. Maar u brengt, waar ik op zich in wil meegaan, een belangrijke nuance mee, dat in de toekomst, kijkend naar de toekomst, het zou kunnen dat we daaronder gaan. En dan ook meteen richting de heer Van 't Eind, wij committeren ons gewoon aan die 30 procent, maar ik hoorde de wethouder net heel duidelijk zeggen, op dit moment zitten wij op 30 of daaronder. En dat moet u dan toch met mij eens zijn? Dat klopt niet.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, ik weet niet of dit muggenzifterij is van de heer Loof. We hebben het hier over de toekomstige jaren. We hebben het over 2026, waarin we al fors onder die 30 procent terechtkomen. Dat is volgend jaar. En dat heeft u, laat ik zeggen uw collega, de heer Oelen, ook gehoord in de presentatie die we onlangs hebben gehad. Dus ik verkoop hier geen fictieve gegevens, maar ik haal het gewoon uit het cijfermateriaal dat we én in de begroting hebben staan én onlangs gepresenteerd hebben gekregen door externen. Dus ik hoop dat u daar vertrouwen in heeft, in de cijfers en de prognoses op korte termijn. Voorzitter, ik wilde beginnen om een reactie te geven op de motie van treurnis, die de heer Wetering als een kaartje pakt, zie ik, ingediend heeft. Voorzitter, op cruciale momenten, dat moet de heer Weterings toch mij toegeven, is de relevante informatie voor de raad beschikbaar gebleken. En we hebben ook tijdens de bespreking van een informatiebrief nog uittentreuren, ook op basis van vragen van u, hier aandacht aan geschonken, aan de informatie over het kunstwerk en de RIB die daarna overkwam. Dat is een bespreking geweest in het forum. En wethouder Wit heeft daar heel gedetailleerd de vragen, ook van u, in beantwoord en ik heb het idee dat daarmee, voor ons in ieder geval als partij, de kous af is en dat wij voldoende informatie hebben om dit raadsvoorstel op een ordentelijke manier ook te bespreken en een besluit over te nemen.

De voorzitter: De heer Weterings wil u interromperen.

De heer Weterings: Begrijp ik goed, voorzitter, van mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid, als er een project van zo'n 10 tot 12 miljoen op het programma staat en dat daarbij een onderdeel van een half miljoen of misschien wel meer voor grote problemen zorgt. Als nu een zittende wethouder of een komende wethouder die informatie al in april heeft, is er dan niet een lampje dat moet gaan branden, hé, laat ik eens in ieder geval een mededeling doen dat er iets speelt. Hoe zou u het vinden als ik acht maanden wacht met cruciale informatie volgend jaar? Hoe zou u dat vinden? Staat u dat dan ook toe in mijn volgende termijn?

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, volgens mij herhalen we de discussie hier of het gesprekspunt uit het forum waar de wethouder ook nadrukkelijk heeft gezegd, u stelt een vraag die op dit moment niet relevant is. U stelt een vraag terwijl we nu over een raadsvoorstel een beslissing nemen met alle informatie, de heer Van 't Eind zei het ook, die beschikbaar is en die voor u ook van belang is om een besluit over te nemen. Dus daarin denk ik niet dat we informatie missen op het moment dat we een besluit nemen, alles is beschikbaar.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, wilt u verdergaan?

Mevrouw Van Nunen: Ja, dit was eigenlijk ook mijn tweede termijn. Ik heb een paar opmerkingen gemaakt en een vraag nog gesteld aan wethouder Bentvelzen. Voorzitter, tot zover.

De voorzitter: Prima, dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Kaffa van Wij. Rijswijk.

De heer Kaffa: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik had eigenlijk niet zo heel veel behoefte aan een tweede termijn, aangezien alles best wel redelijk duidelijk was.

De voorzitter: Hoeft niet hoor, mijnheer Kaffa. Nee, als u niet verder ...

De heer Kaffa: Ja, ik wil alleen kenbaar maken dat het gewoon heel belangrijk is dat sport en welzijn op dit moment even voor ons op nummer één staan. Vooral in deze wijk, in deze kwetsbare wijk waar ik zelf ook een inwoner van ben. Ik weet hoe belangrijk sociale cohesie daar is, en ja, het is gewoon nodig. Dus daarmee wil ik ook zeggen dat mocht het amendement, 2050 is eerder dan gepland, het niet halen wij alsnog wel mee in zullen stemmen met het raadsvoorstel omdat sport en welzijn in deze buurt voor ons echte topprioriteit heeft. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, wethouders, voor de beantwoording. Net als mijnheer Loof heb ook ik niet gehoord hoe de tekorten worden opgevangen. Er wordt uitgegeven, maar er wordt helemaal niet nagedacht over hoe nu verder? Wij hebben dat wel gedaan, CDA en VVD, dat ziet u in ons amendement. En dan zien we aan de andere kant dat er een brandbrief wordt gestuurd met het logo van Zwijndrecht, op die brief doel ik, maar dat we blijven uitgeven en hoe geloofwaardig zijn we dan nog? Dus ik roep u toch op om nogmaals na te denken over ons amendement en de andere amendementen. Voor wat betreft de Rijswijkse jongeren vinden wij het voorgestelde amendement of de voorgestelde motie ten koste gaan van andere doelgroepen die ook voorrang hebben of nodig hebben. Wij vinden het voorstel dan ook niet doordacht. Voor wat betreft de buurthuiskamer heeft mevrouw Bentvelzen ons gerustgesteld en wij vinden op dit moment verdere maatregelen overbodig. Dat geldt ook voor de huisartsenpraktijk. En last but not least, wij vinden de afkeuring motie van mijnheer Weterings onzin. Dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel. Van de ChristenUnie inderdaad. Ik heb ook nog een aantal korte opmerkingen en nog een vraag. Eerste plaats een opmerking over de motie van afkeuring. We hebben op tijd voor het forum alle informatie gekregen over dit raadsvoorstel. Dat was compleet. We hebben ook een tijdlijn gekregen over de muur en de afhandelingen daarvan. Dus op tijd, gedegen, informatief, dat is allemaal in orde geweest op tijd voor het forum en ook dus voor het raadsvoorstel. Dus de motie van afkeuring is niet gegrond wat mij betreft. Dan heb ik nog een vraag over de motie over de huisartsenpraktijk. Het is eigenlijk een soort van vraag. Ja, als er nou had gestaan, rondom het Waldhoornplein om de wethouder te vragen om daar actie in te ondernemen, dan was de motie misschien door wat meer partijen ondersteund had kunnen worden. Wellicht had u dan nog, ja, ik kan het nu misschien aan de wethouder vragen, zij heeft er ook eigenlijk op gehint, of zij het ook wil meenemen in een toezegging om ook voor dus huisartsenpraktijk de energie in te stoppen om te kijken of dat mogelijk is in en rondom het Waldhoornplein. Dus dat is eigenlijk die vraag. En dan nog de moties over het buurthuis, daar is al veel over gezegd. Is die nou ... Hij is sympathiek, maar is die dan ook overbodig? Ik denk dat met, dus als ook zelfs de VVD eigenlijk met de inhoud van de motie wel eens is maar het overbodig vindt denk ik van, ja, stem dan ook gewoon even mee. Hij wordt toch ingediend, dat lijkt mij handig. De motie over jongeren, ik vind dat wel een interessante. Eerder hadden we namelijk de jongeren rondom, de jongerenwoningen die gebouwd werden in de buurt van het 24/7 casino, ik heb daar heel bewust tegengestemd omdat we diezelfde avond ook nog een vrijbrief gaven aan de gokhal om onbeperkt dag en nacht door te gaan. Ik heb die plek, die maar 400 meter van de gokhal is, daarom ook tegengestemd. Een van de weinige woningplannen waar ik tegen heb gestemd. Deze plek voor jongerenwoningen of, nou ja, zeg maar jongeren voorrang geven vind ik sympathiek. Het is ook iets verder weg. Het is ook niet zo in het zicht als de gokhal zeg maar. Jongerenwoningen die gebouwd worden tegenover de gokhal, die kijken, die staren echt tegen het bord aan van, kom hier gokken. Dus dat zou voor mij nog wel een reden zijn om die motie te ondersteunen. Nou, that's it, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan zijn we aan het einde van de tweede termijn van uw raad. En kijk ik naar het college. Volgens mij zijn er niet heel veel vragen meer over. Ik ga kijken naar wethouder Bentvelzen als eerste.

Mevrouw Bentvelzen: Ja. Dank u wel, voorzitter. En er zijn toch nog wel wat vragen gesteld. Om te beginnen bij de VVD, want die begonnen met de bewoording als dat ze het schokkend vonden wat ik zei. Nou, zo schokkend is het niet, mijnheer Loof. Want het is namelijk heel normaal als je kijkt bijvoorbeeld naar de Bogaard waar heel veel ontwikkeling plaatsvindt. Wij ondernemers daar verplaatsen, al dan niet tijdelijk, vanwege een ontwikkeling, dat dat betaald wordt door de projectontwikkelaar. En laten wij nu als gemeente projectontwikkelaar zijn in het gebied van de Marimbahal, dus dan zijn wij ook verantwoordelijk om te kijken samen met die ondernemer naar reële kosten. Ik ga niet een gouden viskraam voor hem neerzetten, maar in alle realiteit om wel de kosten te dragen. Want wij kunnen niet tegen een ondernemer zeggen, u moet weg vanwege een ontwikkeling die wij graag willen en u mag daar ook nog eens een keer voor uit eigen zak zaken betalen. Dat kan niet, dat gaan we ook niet doen. Dus ik hoop dat ik daarmee het schokkende bericht toch iets heb verzacht of in ieder geval beter heb uitgelegd. Voorzitter, is er nog een vraag gesteld door Beter voor Rijswijk over het groen. Over het groen kan ik u zeggen dat het een beetje ligt aan hoe de bal gaat vallen vanavond, om in sporttermen te blijven spreken. We hebben verschillende scenario's. Onze voorkeur vanuit het college is bekend. Maar stel dat er een scenario is waar een andere meerderheid op is, een raadsmeerderheid, dan kom je natuurlijk met andere plaatjes, andere

schetsen naar voren. Dus bij scenario C ligt het aan de voorzijde en zijn de randen meegenomen in de grondexploitatie, omdat we natuurlijk ook gaan slopen en gaan bouwen, et cetera. En bij scenario B ligt het aan de, ja, daar zit de investering singelloop. Dus ja, het is maar net waar de bal uiteindelijk vanavond komt te liggen.

De voorzitter: Ik zie dat mijnheer Nunnikhoven u wil interrumperen.

Mevrouw Bentvelzen: Ik zie het ook.

De voorzitter: Mijnheer Nunnikhoven, u bent gerend naar een spreekgestoelte.

De heer Nunnikhoven: Ja, ja, ja, ik zit vlakbij. Klein vraagje voor de duidelijkheid, want ik heb het over scenario C. Scenario C met behoud van het kunstwerk wat aan het water blijft liggen, die scenario aan de achterkant waar de singelloop zou komen, die is in het plaatje, want als we even in Jip en Janneke taal, het plaatje is niet fel gedrukt en eigenlijk op de achtergrond gehouden. Betekent dat dit gebied niet mee is genomen voor renovatie? Want daar is een beetje achterstallig onderhoud en op zich voor het gebied hoort dat er ook een beetje bij.

De voorzitter: Wethouder Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, dat is helemaal correct en tevens juist. Het is niet in zijn geheel meegenomen. Ja?

De voorzitter: Prima, wilt u verder gaan met uw ...

Mevrouw Bentvelzen: Ja, absoluut, absoluut. Voorzitter, de ChristenUnie heeft mij nog gevraagd een toezegging of zoiets dergelijks meen ik mij, meen ik te hebben gehoord op de huisartsenpraktijk, of in ieder geval de ruimte te bieden aan huisartsenpraktijken. Nou, we hebben hier echt talloze discussies met elkaar, in de goede zin van het woord, gehad in het kader van voorzieningen, waar huisartsen onderdeel van zijn. Ik kan u echt op het hart drukken dat wij in goed overleg momenteel zijn met Hadoks en als er een nieuwe ontwikkeling plaatsvindt, dat wij hen binnenboord trekken om te kijken of daar ook ruimte is voor een huisartsenpraktijk, al wel dan niet. Maar om ze dan wel gelijk aan de voorkant mee te betrekken, zodat ze niet achteraf hoeven te constateren of we kunnen constateren met elkaar dat het toch niet helemaal naar juistheid is ingericht. Voorzitter, dus dat is hetgene wat ik als antwoord kan geven. Dan is mij met klem nog gevraagd door Partij van de arbeid om echt aandacht te hebben voor de ontmoetingsplek, dat die ook nu belangrijk is en niet alleen vanaf 2030 als de Marimbahal er staat. Dat is mij zeer duidelijk, mevrouw Van Nunen. Ik zal er mijn best voor doen. Misschien dat we nog eens een keer kunnen spreken met De Smeltkroes, ik noem maar een idee die ineens bij mij opkwam. Maar uw oproep is meer dan duidelijk en goed gehoord. Als laatste wil ik dan nog aangeven, want mevrouw Van Schie refereerde daar nog naar, ja, de wethouder die reageert eigenlijk helemaal niet op die tekorten. Ja, mevrouw Van Schie, een tekort dat moet gewoon, zeg ik dan maar, zo gewoon is het niet, maar een tekort moet worden opgevangen in de begroting. En dat moeten we ook doen, daar moeten we voor zorg dragen. En voorzieningen zijn nodig en kosten geld. Voorzitter, daar laat ik het bij.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Bentvelzen. Dan geef ik graag het woord aan wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ja, voorzitter, dank u wel. Er waren inderdaad nog een paar kleine vraagjes over voor mij en die gingen over de regionale afspraken en of de motie, gun Rijswijkse jongeren een huis, die afspraken niet in de wielen rijden? Het korte antwoord op die vraag is, nee. We hebben een aantal afspraken in de regio. Een daarvan is een regionaal afgestemde huisvestingsverordening. Nou,

die huisvestingsverordening die biedt de mogelijkheid om mensen woningen toe te wijzen middels Lokaal Maatwerk. Dat doen wij ook en dat zou ook op woningen zoals die beoogd zijn in deze motie gewoon van toepassing zijn. Alle andere gemeenten maken ook gebruik van Lokaal Maatwerk op eenzelfde soort manier. Dan vroeg de fractie van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid een ongeveer dezelfde vraag. Komen we niet juridisch in de problemen met dit soort woningen? Ook daarop is het antwoord, nee. Dit soort doelgroepenwoningen daar hebben we er meer van in Rijswijk. Specifiek voor jongeren zijn er bijvoorbeeld ook een aantal beoogd in de ontwikkeling die nog plaats moet vinden aan Godfried Bomansstraat. Voor wat betreft de vraag over Woonnet Haaglanden, krijgen we daar dan geen problemen mee? Nee, ook daar niet want doorgaans zien mensen alleen maar de woningen op Woonnet Haaglanden waarvoor zij in aanmerking komen. Dus dat zou hier dan ook het geval zijn, dat je alleen maar als je in Rijswijk woont en jonger dan 35 bent, dat je deze woningen ziet. En dan toch nog even kort over die 30 procent, want er gaan volgens mij een aantal dingen door elkaar hier. Eén, de cijfers die door de heer Loof aangehaald worden van, waar staat je gemeente, die zijn van 2022. Dus die zijn inmiddels alweer behoorlijk achterhaald al een jaar of drie. En twee, bevatten alle woningen die in het bezit zijn van woningcorporaties. Dan gaat het over zowel sociale huurwoningen als ook middenhuurwoningen. De heer Van 't Eind en mevrouw Van Nunen wezen terecht op het feit dat wij in onze eigen begroting de cijfers voor alleen corporatiewoningen in de sociale huursector hebben staan. Dat percentage is afgelopen jaar onder de 28 procent gedaald en dat is ook de afspraak die we hebben in het coalitieakkoord ...

De voorzitter: Wethouder Van Malsen, ik zie dat mijnheer Loof daarop wil reageren.

De heer Van Malsen: ... om dat percentage op 30 te houden.

De voorzitter: Mijnheer Loof.

De heer Loof: Ja, dank, voorzitter. Voorzitter, als ik op Rijswijk in Cijfers kijk staat er 32 met eronder CBS 2024. In ieder geval geen 2022 en daar zie ik toch echt 32 procent staan. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Malsen, wilt u daarop reageren?

De heer Van Malsen: Ja, voorzitter, ik vertelde net dat het op twee punten niet helemaal goed gaat. Eentje is inderdaad, nou ja, de datum van het cijfer dat aangehaald wordt en het andere is de definitie. Dus de definitie die Waarstaatjegemeente hanteert is corporatiewoningen, de definitie die wij in ons coalitieakkoord hanteren en die ook in de begroting staat. Cijfers in de begroting komen overigens direct uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen. Dus dat zijn de meest directe cijfers van een bron die je zou kunnen hebben en daar staat het getal DAEB-woningen in het bezit van een corporatie. Dus dat zijn huizen met een huurprijs, wordt een beetje technisch, onder de liberalisatiegrens die inmiddels op 900 euro per maand ligt. En dat percentage stond in 2023 op, dan moet ik het eventjes opzoeken, ik geloof 27 en een beetje procent. Maar ik kan dat zo verifiëren. In 2023 was dat 28,3 en 2024 zou dat zakken naar 27,5 en dan gaat die weer langzaam omhoog. En dan heb ik er wat mij betreft nu wel genoeg over gezegd.

De voorzitter: Ik zie dat mevrouw Van Schie ook wil interrumperen. Mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Ja, mijnheer Van Malsen, ik heb een vraagje aan u. Die 27 procent, 28 procent. U zegt corporaties en mijn vraag is, zitten daar dan wel of niet, het lijkt mij niet als u het over operaties heeft, maar ik wil het echt zeker weten, zitten daar wel of niet sociale huurwoningen bij die worden verhuurd door bijvoorbeeld particuliere beleggers?

De voorzitter: Wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Voorzitter, om helemaal volledig te zijn, in de begroting staat, zelfstandige sociale huurwoning in het bezit van een toegelaten instellingen te weten corporatie als aandeel van de totale woningvoorraad. En dat kunt u ook allemaal teruglezen in de begroting die vorig jaar door uw raad is vastgesteld. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Van Malsen. Dan zijn we volgens mij aan het einde van de tweede termijn van het college. En kijk ik naar uw raad. Is er behoefte aan een schorsing of kunnen we doorgaan, overgaan tot stemming? Schorsen? Hoeveel minuten heeft u nodig? Tien minuten zie ik, mijnheer Dolmans. Ik kijk ook naar de andere kant. Tien minuten? Dat is een hoop. Vijf minuten? Vijf minuten. Ja. En als u nog langer nodig heeft dan vijf minuten, dan kunt u dat uiteraard ook aangeven. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De voorzitter: Ik wil u vragen om weer plaats te nemen. De vijf minuten zijn voorbij. Ik ga aan de indieners van de amendementen en moties even kijken, zijn er wijzigingen, worden er moties ingetrokken of amendementen ingetrokken? Alles blijft in stand? Mijnheer El Majjaoui, u heeft een wijziging?

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter, voor het woord. En dank de wethouder voor de beantwoording voor wat betreft de huiskamer of de huisartsenkamer. Voorzitter, de zorgbrief van 17 februari 2024 geeft nadrukkelijk hoe urgent en noodzakelijk het is om zo snel als mogelijk een huisartsenpraktijk te realiseren. De herontwikkeling van deze locatie, nota bene te midden in een dichtbevolkte volksbuurt, biedt een unieke kans om hier een huisartsenpraktijk te realiseren.

De voorzitter: Mijnheer El Majjaoui, u moet wel heel kort want dit is niet een termijn, u moet ... Ik geef u alleen maar de mogelijkheid om toe te lichten of u de motie intrekt of gewijzigd opnieuw indient dus ...

De heer El Majjaoui: Dat probeer ik te doen. Dus bladzijde 4 raadsvoorstel staat letterlijk, maatschappelijke voorzieningen, bijvoorbeeld een huisartsenpost of een activiteitencentrum, dus niet en maar of. Dus dat betekent dat de vraag onduidelijk.

De voorzitter: Ja. Dus u heeft een gewijzigde versie dient u in?

De heer El Majjaoui: Dus ik heb om de wethouder, tenminste, het college tegemoet te komen om daar kracht bij te zetten heb ik de motie aangepast met een zin, indien de integratie van de huisartsenpraktijk op de locatie van de herontwikkeling van de Marimbahal niet mogelijk is, kan de huisartsenpost in de directe omgeving worden gerealiseerd.

De voorzitter: Ja, helder verwoord. Die is ook, ik hoor ook rechts van mij dat de aangepaste motie gepubliceerd is op iBabs. Dus dat betekent dat we ook kunnen overgaan tot stemming en dan beginnen we met het amendement.

- *Amendement - Beste scenario voor de Marimbahal (VVD CDA)*

De voorzitter: Als eerste het amendement, beste scenario voor de Marimbahal. Wenst iemand van u een stemverklaring? Dat is niet het geval. Volgens mij heeft u uitgebreid gesproken over de ingediende amendementen en moties dus ... Mijnheer El Majjaoui, wilt u uw microfoon uitzetten? We missen nog twee. Met 26 stemmen tegen en vier voor is het amendement verworpen.

- *Amendement - 2050 is eerder dan je denkt (BvR CU RB Wij. Rijswijk)*

De voorzitter: Dan het volgende amendement, 2050 is eerder dan je denkt. Wenst iemand een stemverklaring? Mijnheer Loof.

De heer Loof: Voorzitter, wij zullen tegen dit amendement stemmen omdat wij hier zo kiezen voor het behoud van het cultureel erfgoed. Er vertrouwen in hebben dat er subsidies kunnen worden gevonden om deze kosten te dekken. En ook omdat we vinden dat je als andere partijen verantwoordelijkheid moet nemen als je deze keuze in eerder stadium hebt gemaakt.

De voorzitter: Andere raadsleden die een stemverklaring willen afleggen? Is niet het geval. Gaat u over tot stemming. Met vijftien stemmen voor. O, we missen één stem zie ik hè? Ja. We missen nog één. Ja, met zestien stemmen voor en veertien tegen is het amendement aangenomen.

- *Motie - Gun Rijswijkse Jongeren een huis (BvR PvdA GL D66 RB)*

De voorzitter: Dan gaan we door naar de moties. Even stilte en aandacht graag. De motie, gun Rijswijkse jongeren een huis. Met 29 stemmen voor en één tegen is deze motie aangenomen.

- *Motie - Buurthuiskamer functie voor de buurt cruciaal voor slagen herontwikkeling locatie Marimbahal*

De voorzitter: Dan de volgende motie. Buurthuiskamer functie voor de buurt cruciaal voor slagen herontwikkeling locatie Marimbahal. Met 26 stemmen voor en vier tegen is deze motie aangenomen.

- *Motie - Dringende behoefte aan huisartsenpraktijk (PG&R)*

De voorzitter: Dan de gewijzigde motie, dringende behoefte aan huisartsenpraktijk. Gewijzigde versie. Wat een spannende stemming deze. Deze motie is een spannende, de stemmen staken. Dus dan moet het volgende keer in de raadsvergadering opnieuw in stemming worden gebracht, dus die motie komt bij de volgende raadsvergadering opnieuw aan de orde.

9.f. Motie van afkeuring op gevoerde beleid m.b.t. herontwikkeling locatie Marimbahal

De voorzitter: Dan de motie van afkeuring op gevoerde beleid met betrekking tot herontwikkeling locatie Marimbahal van Rijswijks Belang. Deze motie zijn 26 stemmen tegen en vier voor, is deze motie verworpen.

- *Raadsvoorstel Herontwikkeling locatie Marimbahal (RV 25-016)*

De voorzitter: Dan het geamendeerde raadsvoorstel, herontwikkeling locatie Marimbahal. Ik zie dat mijnheer Dolmans een stemverklaring wil afleggen?

De heer Dolmans: Ja, graag. D66 Rijswijk was groot voorstander van het voorstel van het college voor de herbouw van een multifunctioneel complex op de locatie van de huidige Marimbahal. Het voorstel is in de loop van de tijd opgetuigd met allerlei aanvullende wensen van partijen en werd daarom steeds duurder. Om vervolgens dan toch de kosten te drukken door een kunstwerk te slopen dat onderdeel uitmaakt van het huidige gebouw, dat gaat D66 echt veel te ver en daarom kunnen we niet anders dan tegen het raadsvoorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Zijn er andere raadsleden? De heer Kaffa van Wij. Rijswijk.

De heer Kaffa: Fijn om te zien dat sport en welzijn gewonnen heeft in de Muziekbuit en op naar een heel mooi project. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kaffa. Andere raadsleden die een stemverklaring willen afleggen? Mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank. Wij hebben tegen het amendement gestemd dat het cultuurerfgoed zou slopen of dat is aangenomen. Desondanks zien wij toch voldoende redenen om

optie B, scenario B toch te ondersteunen gezien de andere elementen die wel behouden blijven en gerealiseerd gaan worden. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Nunen. De heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, Rijswijks Belang zal voorstemmen omdat we principieel voor het behoud van de viszaak waren en de bakstenenmuur die wordt gesloopt. Dus dank jullie wel.

De voorzitter: Mijnheer Nunnikhoven van Beter voor Rijswijk.

De heer Nunnikhoven: Beter voor Rijswijk zal ook voorstemmen en is blij dat er eindelijk een besluit over deze locatie en deze hal is gegaan. En hopelijk dat het mooie jaren tegemoet mag zien voor de sportverenigingen en het wijkcentrum in het gebouw.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nunnikhoven. Dan zie ik dat mijnheer Van 't Eind van GroenLinks ook een stemverklaring wil afleggen.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, de fractie van GroenLinks sluit zich bij de woorden van mevrouw Van Nunen aan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van 't Eind. Dan gaan we over tot stemming. Het geamendeerde raadsvoorstel, herontwikkeling locatie Marimbahal. Met 23 stemmen voor en zeven tegen is het geamendeerde raadsvoorstel herontwikkeling locatie Marimbahal aangenomen.

10. Raadsvoorstel Voorstel tot vaststelling van de Omgevingsvisie Rijswijk 2050, Gezonde buitenplaats in de Metropool (RV 25-015)

De voorzitter: Dan gaan wij door naar het volgende besprekspunt. Het raadsvoorstel voorstelling tot vaststelling van de Omgevingsvisie Rijswijk 2050. Daarbij geef ik, wil ik u ook aandacht geven voor de spreektijden. U heeft veel van uw spreektijd gebruikt voor het vorige onderwerp, dus u heeft niet al te veel punten. En het is ook al half elf geweest, dus ik wil u ook vragen echt te beperken tot de ingediende amendementen en moties en het kort en bondig te houden, ook voor een goede zorgvuldige besluitvorming. Ik geef het woord aan mijnheer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Voorzitter, wat maakt een mooie stad? Is het een goed onderhouden omgeving, zijn het de vele voorzieningen om de hoek, is het de mogelijkheid volledig jezelf te kunnen zijn, samen met burens, familie en vrienden? Die stad met al die Rijswijkers die wat van hun leven willen maken en hebben gekozen voor Rijswijk als een uitvalsbasis en als hun thuis. Dat maakt onze stad mooi en dat willen we zo houden. En wat voor stad willen we dan als Rijswijk zijn? Een stad waar het fijn leven is, met een bloeiende lokale economie en waar we waardevol samenleven in een veilige stad met een gemeente die klaarstaat voor de Rijswijker. Waar we die veiligheid versterken, betaalbaar kunnen wonen, nu en in de toekomst, en waar we aandacht hebben voor het verkeer en de bereikbaarheid. Waar we ook geld verdienen voor de toekomst met een sterke economie en middenklasse. Dat is Rijswijk en dat is waar de Rijswijkse VVD voor gaat. Deze Omgevingsvisie zet daar een goede stap in. Met deze Omgevingsvisie zetten we stappen richting het Rijswijk van 2050, wanneer veel Rijswijkers van nu hopelijk nog steeds met plezier hier wonen. Dat is niet zo gek, de peiling bij de Omgevingsvisie laat zien dat het voorzieningenniveau van Rijswijk gewaardeerd wordt. Er is veel op loopafstand, Rijswijk is bereikbaar en mensen wonen in fijne wijken. Er is dus een stevige basis, die moeten we versterken en behouden. En ik zei het vorige keer al, 75 procent van de Rijswijkers denkt over tien jaar hier nog te wonen. Dat blijft een mooi cijfer. Nu die 25 procent nog. Een deel hiervan zegt zich zorgen te maken door het gebrek aan een geschikte woning. We weten

dus wat ons te doen staat. Deze Rijswijkers, alle Rijswijkers zullen ons aan hun zijde vinden richting en voorbij 2050. Voorzitter, de Omgevingsvisie mist wat ons betreft echter wel wat. Het mag steviger op bereikbaarheid en dan op een van onze belangrijkste wegen, de Prinses Beatrixlaan. Het mag voor zich spreken dat de Rijswijkse VVD nog steeds als visie heeft dat we deze weg gaan ondertunnelen. Dit is in het belang van de bereikbaarheid, veiligheid en de schone lucht. Dit is waar Rijswijk op zou moeten inzetten. Om die ambitie kracht bij te zetten heb ik een amendement en motie opgesteld met dank medeondertekend door BvR, PG&R, D66, ChristenUnie, CDA en last minute Wij. Hiermee krijgt de Omgevingsvisie een krachtigere inzet om de Prinses Beatrixlaan aan te pakken en de bereikbaarheid, veiligheid en luchtkwaliteit hier te verbeteren. Met de motie spreekt de raad uit dat wat ons betreft een tunnel leidend zou moeten zijn en mag de wethouder aan de slag andere partijen, zoals de gemeente Den Haag, de provincie Zuid-Holland, de MRDH en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zover te krijgen ons hierin te steunen. Voorzitter, op naar een mooi 2050.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, voorzitter. Ja, in welk Rijswijk willen we wonen, werken en leven? In welk Rijswijk willen we onze kinderen laten opgroeien en uiteindelijk oud worden? Ik denk dat iedereen in deze zaal een mooi en fijn Rijswijk wenst, zowel voor onze huidige bewoners als voor toekomstige generaties. De Omgevingsvisie van Rijswijk is een helder en doordacht document dat een mooi toekomstbeeld van de stad schetst. Toch ziet GroenLinks Rijswijk nog enkele punten die verder aangescherpt kunnen worden. Rijswijk doet het al goed op het gebied van deelmobiliteit, maar we missen nog aandacht voor deelautocoöperaties waarbij bewoners gezamenlijk een auto delen. In onze buurgemeente Den Haag werkt dit concept succesvol. Deelautocoöperaties verminderen niet alleen de parkeerdruk, maar dragen ook bij aan een betere ruimtelijke kwaliteit. Minder auto's op straat betekent meer ruimte voor vergroening, wat essentieel is in het kader van de klimaatadaptatie en daarnaast kunnen we meer speelruimte creëren voor onze kinderen. Daarom dienen we samen met de ChristenUnie Rijswijk, D66 Rijswijk en PvdA Rijswijk een motie in om de stimulering van deelautocoöperaties te koppelen aan de Uitvoeringsagenda van de Omgevingsvisie van Rijswijk als duurzame mobiliteitsoplossing. De ondergrond in Rijswijk is drukbezet, we hebben te maken met ondergrondse infrastructuur, tunnels, wegen, waterkeringen, kabels en leidingen, infiltratie van regenwater, geothermie, drinkwaterwinning en biodiversiteit. De gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme regenval, hitte en droogte, maakt het steeds belangrijker dat de gemeente hier integrale regie op voert. Samen met de ChristenUnie Rijswijk, Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardigheid, Rijswijkse VVD en PvdA Rijswijk hebben we daarom een amendement ingediend om een programma bodem en ondergrond toe te voegen aan de Omgevingsvisie. Dit programma helpt om structureel beleid te maken en grip te houden op de ontwikkelingen onder onze voeten. De Omgevingsvisie streeft ook naar een gezonde fysieke leefomgeving. De Omgevingswet schrijft echter slechts een verplicht programma voor geluid voor. Wij stellen voor om dit te vervangen door een integraal programma gezondheid en milieu dat zich richt op luchtkwaliteit, geluid, geur en de bredere impact van ruimtelijke plannen op de volksgezondheid. De GGD benadrukt in haar zienswijze bij de Omgevingsvisie dat de leefomgeving een cruciale rol speelt in de publieke gezondheid. Meer dan 30 procent van de totale ziektelast is direct of indirect geassocieerd met de leefomgeving. Daarom hebben wij samen met D66 Rijswijk en PvdA Rijswijk een amendement ingediend om een integraal programma gezondheid en milieu op te nemen in de Omgevingsvisie. En het amendement, een gezonde fysieke omgeving, is net voor de raadsvergadering in een iets wat aangepaste versie op iBabs gezet. Een kleine tekstuele wijziging is gemaakt om ervoor te zorgen dat we geen gebiedsontwikkelingen uitsluiten. Met dit amendement zorgen we ervoor dat gezondheid en milieu

structureel worden meegenomen in alle ruimtelijke en beleidsmatige beslissingen. Dit leidt tot een schonere, duurzame en gezondere leefomgeving met minder gezondheidsproblemen, lagere zorgkosten en een hogere levenskwaliteit voor al onze inwoners. Wat betreft het amendement van de VVD, Partij van Gelijkheid en Rechtvaardigheid, D66, ChristenUnie, CDA en Wij. over de toekomstvisie van de Beatrixlaan. Daar staan wij sympathiek tegenover. We wachten echt even de reactie van de wethouder af. Met betrekking tot de motie over de ondergrondse visie voor de Prinses Beatrixlaan ingediend door de VVD, PG&R, BvR, D66, ChristenUnie, CDA, vinden wij het belangrijk om alle opties open te houden. En ook hier wachten we nog even de reactie van de wethouder af. Dat was voor de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Dan geef ik graag nu het woord aan de heer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Dank u wel, voorzitter. Allereerst nogmaals bedankt voor de uitgebreide beantwoording van onze vragen schriftelijk en in het forum. Die gingen met name over gezondheid en inclusie. D66 Rijswijk ziet deze Omgevingsvisie als een krachtig en toekomstgericht kompas voor Rijswijk. Vanuit een progressief liberaal standpunt juichen wij de gekozen koers voor vergroening en verdichting toe. De visie erkent ook dat de economische ontwikkeling en duurzaamheid hand in hand kunnen gaan. Het is goed dat Rijswijk hiermee kiest voor schone mobiliteit, een circulaire economie en een gezonde leefomgeving voor iedereen. Daarom dienen we ook graag mede de aanvullende voorstellen in over gezondheid en over leefbaarheid op en rondom de Beatrixlaan. D66 Rijswijk ziet een duidelijke inzet op individuele vrijheid en gelijke kansen door te investeren in betaalbare toegankelijke woningen en in voorzieningen voor jong en oud? Ook door ruimte voor ondernemerschap en innovatie. Een leefbare verbonden stad is immers aantrekkelijk voor bewoners en ondernemers. De visie kiest bewust voor samenwerking met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Dat past bij een overheid die faciliteert in plaats van dicteert en ruimte biedt aan eigen initiatief en participatie. Wij staan daar van harte achter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dolmans. Dan geef ik het woord aan de heer Braam van de fractie Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Ja, eigenlijk zou dit stuk beperkt kunnen worden tot de naamgeving van gezond in de metropool. We hebben de inspreker daarnet gehoord, dat er best wel behoorlijk nog wat valt te doen hier in onze gemeente als het gaat om het groen, het groenbeheer en dergelijke. En daar heeft die eigenlijk feitelijk wel gelijk in. Maar laten we ook gewoon eerlijk zijn dat wat er in het vorige onderwerp ook besproken is, dat de druk op allerlei andere zaken, de voorzieningen zijn al even genoemd, het wonen is genoemd, het wonen voor jongeren is benoemd, er moet voldoende beweging zijn, bewegingsruimte zijn. Laat voor Beter voor Rijswijk één ding in ieder geval duidelijk zijn, de twee grote longen die er zijn in onze gemeente, de Landgoederenzone en vanzelfsprekend alles rondom het Wilhelminapark, dat zijn zaken die voor Beter voor Rijswijk bijzonder belangrijk zijn en uiteindelijk dienen te blijven in de toekomst, dus ook in 2050. Dus het snoepen aan die ruimtes is wat Beter voor Rijswijk betreft niet in vraag, er mag niet gesnoept worden aan die ruimtes wat op dit moment nog aan groen aanwezig is. Wel mag daar eventueel het een en ander veranderd worden. Dus stel dat er bij wijze van spreken De Voorde niet meer in staat is om te redden, dan kunnen wij ons voorstellen op die locatie iets historiserend wordt teruggeplaatst. Noem maar even een zijstraat. Wat voor ons ook belangrijk is, het werd net al ook even door D66 genoemd, belangrijk is dat we ernaartoe moeten werken dat voor iedereen het goed en leefbaar is. Dus de inclusiviteit die genoemd wordt, veel dingen moeten goed en toegankelijk zijn. Maar het is ook belangrijk, en dan praten we maar even over het mechanisme bewegen, het STOMP-principe dat onderschrijven wij wel, maar dat betekent op zich dat voor iedere letter ook daadwerkelijk ervoor

gezorgd moet worden dat daar de ruimte voor is. Dus niet alleen voldoende stappen, wat al goed is en geregeld in Rijswijk. Niet alleen regelen dat het hele fietsverkeer met straks geasfalteerde paden en dergelijke in orde is. Maar we moeten ook, één, goed door kunnen rijden en er moeten voldoende parkeerplekken zijn om zo snel mogelijk een auto op zijn eindbestemming te laten komen. Zeer belangrijk. Net is al door een van de of door een aantal collega's de Beatrixlaan aan de orde gesteld. We hebben ook niet voor niets meegedaan met de motie. Dat is bijzonder belangrijk dat de Beatrixlaan ondertunneld of wat ons betreft mag dat desnoods ook wel ongelijkvloers zijn. Maar als er maar iets wordt gedaan aan de doorstroming zodat ook die luchtkwaliteit, wat vooral daar het meest ernstig is, kan worden opgelost. Zal nooit helemaal kunnen worden opgelost, maar het zou fijn zijn als het leefklimaat in die omgeving wat verbetert. Het is een visie tot 2050 waarvan Beter voor Rijswijk heel veel herkenbare zaken tegenkomt die ook in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Het zal u niet verbazen dat met wat kleine aanpassingen die we ongetwijfeld ook straks zullen ondersteunen via de amendementen en de moties, we met het voorstel zoals het voorligt akkoord kunnen gaan.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van der Veer van de Partij van de Arbeid.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. De Omgevingsvisie Rijswijk 2050 is en wordt een stevig fundament onder het Rijswijk van morgen. Als coalitie en raad mogen we trots zijn op de koers die we samen hebben neergezet, een groene gezonde toekomstbestendige stad voor onze inwoners, toekomstige bewoners en ondernemers. Dank namens de fractie van de PvdA Rijswijk aan eenieder die op welke wijze dan ook een bijdrage heeft geleverd tot de totstandkoming van deze Omgevingsvisie. Maar voorzitter, wat betekent gezondheid als het alleen gaat over lucht en geluid? Dankzij het amendement over de gezonde fysieke leefomgeving kijken we breder, naar ruimte om te bewegen, mentale gezondheid en de invloed van de omgeving op het dagelijkse leven. Dat is belangrijk, want gezondheid is meer dan een norm, het is een voorwaarde om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving. In dat licht wil ik de wethouder het volgende voorleggen. Zou het een meerwaarde zijn om bij grote ruimtelijke projecten standaard een gezondheidseffectrapportage, oftewel een GER, op te stellen zodat gezondheid vanaf het begin zichtbaar en meetbaar wordt meegenomen in het ontwerp. En voorzitter, hoe maken we ruimte voor de toekomst als we de ondergrond vergeten? Met het amendement over bodem en ondergrond kiezen we voor regie. We reserveren letterlijk ruimte onder onze voeten, zodat we grip houden op energie, water en infrastructuur. Dat is duurzaam, doordacht en nodig voor Rijswijk. Ja, dan ten slotte, voorzitter, kan mobiliteit sociaal zijn en duurzaam? Ja, wat betreft de fractie van de PvdA wel. De motie over deelauto-coöperaties laat zien hoe onze inwoners samen verantwoordelijkheid nemen en oplossingen creëren. Als gemeente kunnen wij zulke initiatieven stimuleren en ondersteunen. Dat versterkt niet alleen bereikbaarheid maar ook de onderlinge verbondenheid, want samen maken we immers de stad. Voorzitter, wat betreft het amendement over de toekomstvisie voor de Beatrixlaan, die kunnen we heel goed begrijpen gezien de vele eerdere discussies over de Beatrixlaan. Ook wij wachten echter eerst de reactie van de wethouder af. Ook bij de motie over de ondergrondse visie voor de Beatrixlaan vinden wij dat het belangrijk is om alle opties open te houden die de afgelopen jaren zijn gepasseerd. Ook hier wachten wij de reactie van de wethouder af. Voorzitter, met deze aanvullingen maken we de Omgevingsvisie Rijswijk 2050 completer, socialer en eerlijker. Dat past bij onze stad. En het past bij de PvdA Rijswijk, bouwen aan vooruitgang zonder iemand achter te laten. Dank u wel, voorzitter. Dit was mijn eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Dan geef ik graag het woord aan de heer El Majjaoui van de Partij voor de Gelijkheid en Rechtvaardigheid.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter, voor het woord. Omgevingsvisie. Bij het vaststellen van de Omgevingsvisie zal de gemeente voor 2027 voor integraal beleid voor de fysieke leefomgeving beschikken. Naast het voldoen aan de wettelijke verplichting vormt het een kaderstellend document op hoofdlijnen waarin invulling wordt gegeven aan een integrale beleidsmatige basis. Dit vormt onder andere de basis voor het opstellen van een omgevingsplan. Daarnaast legt de gemeente haar ambities en visie voor de fysieke leefomgeving op de lange termijn vast. Echter, samen met GroenLinks hebben wij een tweetal amendementen ondertekend. Het eerste amendement betreft een aanvulling waarin thema's zoals geluid, geur, luchtkwaliteit, lichtvervuiling en trillingen expliciet worden opgenomen in de visie. Met name onze lokale uitdaging met betrekking tot luchtkwaliteit verdient een permanente plek in dit document. Zoals uit diverse onderzoeken blijkt ligt de luchtkwaliteit in onze gemeente helaas onder landelijk gemiddelde. Naast het Schone Lucht Akkoord biedt de Omgevingsvisie instrumenten om de luchtkwaliteit te verbeteren en toe te werken naar betere vormen van infrastructuur. De ondertunneling van de Prinses Beatrixlaan behoort mogelijk tot deze optie. Naast het verbeteren van de bereikbaarheid en het bevorderen van de doorstroming zal dit ook bijdragen aan een gezondere leefomgeving. Daarom hebben wij zowel het amendement als de motie van de VVD over dit onderwerp van harte ondersteund. Het tweede amendement waar onze fractie medeondertekenaar van is betreft het duurzaam beschermen van onze bodem. Zoals bekend wordt de ruimtelijke ondergrond steeds drukker en drukker. Bepaalde functies kunnen in het geding komen of negatief met elkaar interfereren als dat niet adequaat wordt aangestuurd. Bijvoorbeeld ons drinkwater dat steeds schaarser wordt en zich in het eerste waard van pakket bevindt, moet beschermd worden en blijven. Ook wordt de bodem steeds meer gebruikt voor verduurzaming in het kader van energietransitie. Om oneigenlijke belasting van onze bodem te voorkomen is dit amendement een waardevolle aanvulling om de ondergrond te reguleren. Tot zover, voorzitter. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer El Majjaoui. Dan geef ik het woord aan de heer Weterings van Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, ik zal wat korter van stof zijn. Ik heb goed naar het forum geluisterd, tenminste teruggekeken. Ik hoor nou dat de VVD zorgen uit over te weinig auto's, parkeergelegenheden voor auto's. De auto komt er heel weinig in voor en ook de heer Braam van Beter voor Rijswijk gaf dat aan. Dus deze visie missen wij het autogebruik. En wij zullen ongetwijfeld ook de moties voor de Beatrixlaan tuurlijk steunen alleen er ligt al een aangenomen motie uit 2018, 8-11-2018, ondertekend door alle partijen toen. Toendertijd nog Onafhankelijk Rijswijk en Gemeentebelangen. Ook een raadsbrede wens voor een Beatrixtunnel. Goed, we gaan hem nu weer uitspreken. Ik hoop niet dat die dan nog zo lang blijft liggen als toen in 2018. Laten we er ook gewoon een keer werk van maken dan met een goede stimulatie van de zittende wethouder of de komende wethouders. Dus wij zullen die steunen. Ik zou graag een oproep willen doen met betrekking tot de motie deelauto's van de partijen die dat hebben georganiseerd. Ja, roep gerust uw eigen achterban op om dat zoveel mogelijk te doen. Mensen die daar behoefte aan hebben, hè, die daar echt zin in hebben, bijvoorbeeld GroenLinks, D66, Partij van de Arbeid, roep vooral uw achterban op om het te doen. Onze achterban pakt gewoon liever lekker de auto, een eigen auto. Die hebben niks met de deelmobiliteit dus doe het vooral onder uw eigen leden. Goed, voorzitter, als laatste de motie bodemonderzoek. Wij zijn erg benieuwd naar de financiën. Komen die in de begroting te staan of wordt er geld gereserveerd? Waar gaat GroenLinks al die onderzoeken van betalen? Misschien komt het in een begroting, dan hoor ik het graag. Dan kan ik hem misschien nog schappen. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Dan geef ik graag het woord aan mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Ja, dank, voorzitter. Ja, wij steunen de Omgevingsvisie niet. Fundamenteel verschillen wij van mening over hoe we moeten omgaan met de groei van Rijswijk. Waar dit college kiest voor eerst bouwen en pas achteraf plannen maken voor basisvoorzieningen, groen en mobiliteitsoplossingen, vinden wij dat plannen vooraf of minimaal gelijktijdig moeten worden gemaakt. Alleen zo houden we het karakter van een mooie stad in toom en zorgen we dat Rijswijk er ook leuk en mooi uitziet voor de toekomstige Rijswijkers. Wat volgens ons in deze visie ontbreekt, is een duidelijk antwoord op verschillende vragen rondom die groei. Hoe gaan we ervoor zorgen dat de nieuwe inwoners niet in een stad terechtkomen waar de basisvoorzieningen al overbelast zijn? Hoe zorgen we dat de mobiliteit meegroeit met de stad in plaats van achterblijft? Wat vinden wij het maximaal aantal inwoners dat we kwijt kunnen binnen onze beperkte stadsgrenzen die al zijn volgebouwd? Hier geeft de Omgevingsvisie op dit moment te weinig antwoorden op. We hebben natuurlijk veel van die discussies al gevoerd in deze raad. De Omgevingsvisie is ook bij uitstek een verzameling van vastgesteld beleid. Kijk naar de reeds vastgestelde mobiliteitsstrategie, het groenbeleid, die staan er onherroepelijk in. Ik ga daarom die discussies op deze deelthema's ook niet vanavond opnieuw voeren. Wel wil ik nog even ingaan op de amendementen die zijn ingediend. We tekenen namelijk graag mee met de amendementen en de motie die zijn ingediend door de VVD en Beter voor Rijswijk over de Beatrixlaan. Het is belangrijk om die oproep opnieuw in deze visie ook te krijgen van de voortgang op de Beatrixlaan. We moeten namelijk echt iets doen met de bereikbaarheid van de stad. De motie ondersteunen we daar ook mee. Het amendement, een gezonde fysieke leefomgeving en een vroeg programma bodem en ondergrond, daar staan wij positief tegenover maar we wachten nog wel heel even de reactie van de wethouder af. De motie deelmobiliteit zijn wij benieuwd naar een reactie van de wethouder. Want als wij hem goed lezen gaat die om het mogelijk maken van deelmobiliteitcoöperaties in Rijswijk zodat het makkelijker wordt voor inwoners om dat ook in hun eigen omgeving te creëren. In dat geval zou ik hier ook heel positief tegenover staan, maar daar nog graag een reactie of wij dat goed hebben begrepen op die manier?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Dam. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Dank u wel, voorzitter. De Rijswijkse Omgevingsvisie moet het kader gaan vormen voor wonen, werken en recreëren in de toekomst. De optimistische toon uit de Omgevingsvisie mag ons niet in slaap wiegen. De openbare ruimte in Rijswijk is immers nu al vol, keuzes zijn gemaakt. Mogelijkheden om eisen te stellen aan leefbaarheid en welzijn zijn er amper meer. Het CDA betreurt het dat in de afgelopen collegeperiode geen geïntegreerde aanpak van leefbaarheid en verdichting is gehanteerd. Wat vindt het CDA bij deze Omgevingsvisie van belang? Voldoende beschikbare woningen voor een diversiteit aan bewoners. Jongeren, studenten, maar ook gezinnen, alleenstaanden, ouderen en voor mensen met een essentieel beroep die hier in Rijswijk willen of moeten wonen. Het CDA vindt daarom ook doorstroming op de woningmarkt relevant, dat ouderen een goede verhuisoortie hebben, niet dat zij zich gedwongen voelen. Het CDA zal zich sterk maken dat de groenstructuren die er zijn in Rijswijk, deze longen van de stad, niet alsnog worden gebruikt voor de expansiedrift van huidige en komende colleges. Het CDA vreest dat de ad-hoc benadering bij de ruimtelijke ordening niet wijzigt, waarbij de groene zones gevaar kunnen lopen. Zie de laatste wijzigingen door de collegepartijen van 10 procent extra bebouwing aan het vastgestelde bestemmingsplan van Pasgeld West en aan de toevoeging van vierhonderd woningen aan fase twee van het Havenkwartier om te kunnen vergroenen. Een Omgevingsvisie biedt dan ook geen uitkomst. De planning blijft ondoordacht. Het CDA wil al geruime tijd dat werk wordt gemaakt van een ruimer aanbod van mobiliteitsvormen en een oplossing voor de verkeersdruk. Het STOMP-principe is inmiddels al wel een beetje afgestompt en moet weer nieuw leven in worden geblazen. Het

autoverkeer staat vast en over de Prinses Beatrixlaan gaan we als we niet uitkijken wel praten maar weinig doen. De verkeerscongestie op de Burgemeester Elsenlaan wordt niet als serieus probleem behandeld en zelfs de gevaarlijke verkeerssituatie op de Generaal Spoorlaan wordt niet aangepakt. Recent lag daar weer een auto op zijn kant door te hard rijden en geen voorrang verlenen. Onbegrijpelijk in een woonwijk. Fietzers en voetgangers durven daar al niet meer over te steken. Als dat niet kan worden opgelost, hoe denkt het college dan de verdichte ruimte groen te houden en veilig? Ten slotte het stuk zelf. Het is samengesteld uit een groot aantal plannen en agenda's. Een overzicht daarvan staat wel in het raadsvoorstel, maar niet in de visie zelf. Niet helder is wat nieuw is in de visie en wat bestaand beleid is of uitvoering. In de visie ontbreekt nu juist een visie over de inrichting van de openbare ruimte. Hoe gaat Rijswijk verdichten en vergroenen? Politiek is van belang dat duidelijk wordt welke keuzes er gemaakt moeten worden en wat daaraan ten grondslag ligt, met daarbij wat niet meer kan. Dan kan de burger die het laatste woord heeft kiezen. Met betrekking tot de motie deelautocoöperaties heb ik een vraag aan GroenLinks. Waarom dat alleen coöperaties zijn en niet andere bedrijven die deelauto's stimuleren? Dat was mijn eerste termijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Schie. Dan geef ik als laatste het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Dank u wel, voorzitter. Hoe beleef je je omgeving? We hebben dit gevraagd aan inwoners in het hele participatieproces en ik vond het opvallend dat bij dit proces van participatie dat ze veel beelden opriepen van mensen die aan het lopen waren door Rijswijk. En hoe je loopt bepaalt hoe je de leefbaarheid van de stad beleeft. Wat gebeurt er in de plint? Heb je wat leuks te zien aan groen? Kan je veilig over de stoep heen? Hoe zijn de kruispunten ingericht? Is het interessant om te lopen door Rijswijk? De Omgevingsvisie is een integraal onderdeel van hoe wij willen werken en wonen en bouwen in Rijswijk. Het mooie daarvan is dat het STOMP-principe er al in zit. Het STOMP-principe werkt eigenlijk aardig goed in Rijswijk. 80 procent van de forensen die uit Rijswijk komen naar Den Haag gaan om daar te werken, 80 procent kiest al voor stappen, trappen, OV. En 20 procent kiest voor de auto, dat kan bijvoorbeeld een klusbus zijn. Er zijn allerlei hele redelijke redenen waarom mensen met de auto toch naar Den Haag moeten voor werk. Maar het STOMP-principe werkt dus al. Het is mooi dat het ook integraal in de Omgevingsvisie is geïntegreerd. Ik zou zeggen, ga zo door, want onze mobiliteit in onze stad werkt heel goed voor die stappen, trappen en OV. De mobiliteit, en dat gaat niet alleen om, eigenlijk vooral niet om onze eigen mobiliteit maar vooral de forensen die dwars door onze start heen gaan naar Den Haag toe. Die staat inderdaad al stil. En vandaar dat de ChristenUnie mee doet met het amendement en ook de motie over de ondertunneling van de Beatrixlaan. Dat heeft inderdaad te maken met de bereikbaarheid van Rijswijk zelf. De Beatrixlaan is zeg maar een verticale lijn, maar het gaat ook om onze eigen horizontale lijn. Rijswijk is ook wel een lange strook en de Beatrixlaan zorgt ervoor dat je minder goed dwars door Rijswijk heen kan reizen. Het gaat niet alleen om veiligheid, die tunnel, en schone lucht, maar ook om leefbaarheid zelf. Er zal veel gebouwd worden naast de Beatrixlaan en ik gun deze mensen ook dat zij daar schone lucht hebben. En niet die files die nu al vanaf drie uur 's middags op de Beatrixlaan staan. Dat zou ik ze meegeven.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen, u heeft nog ongeveer een minuut.

Mevrouw Harmsen: Dat gaat helemaal prima, want ik zit op de deelauto wil ik nog een laatste opmerking over maken. We hebben eerder in het forum het al besproken. De reden dat wij de deelautocoöperatie nu toch in een motie apart willen noemen is omdat juist bij bestaande wijken, wat in Den Haag zo goed werkt, bij bestaande wijken deelautocoöperaties ook goed blijken te

werken. En dat willen we juist gestimuleerd zien, dat de wethouder daar de tijd en energie in steekt om te kijken hoe het in Den Haag gaat bij bestaande wijken. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van uw raad. Gaan we naar het college en geef ik graag het woord aan wethouder Van de Waart voor de reflecties op de verschillende ingediende instrumenten en het beantwoorden van vragen.

Mevrouw Van de Waart: Dank u wel, voorzitter. Ik heb aandachtig zitten luisteren want ik hoor allemaal fracties die een mooie beschouwing doen op onze toekomstdocumenten voor de stad. Ieder pakt er natuurlijk zijn eigen belangrijke aspect uit. Maar uiteindelijk gaat het natuurlijk over hoe wij onze stad straks in 2050 vanuit alle hoeken zeg maar die we hebben aan stad die grenzen aan Den Haag of aan Delft of aan Midden-Delfland, want daar hebben we ook nog een stukje, Den Hoorn. Dus dat vind ik heel mooi om te horen. Ik heb eigenlijk ook best weinig vragen gehoord. U heeft vooral uw visie daarop gegeven. Er is één vraag in ieder geval die ik wel echt heb gehoord en die gaat wethouder Wit beantwoorden. Dus ik zou graag heel even de reactie op het amendement en op de motie doen met betrekking tot mijn eigen portefeuilles. De andere doet ook wethouder Wit. Dan moet ik ze er heel even bijpakken, anders dan noem ik de verkeerde. Allereerst amendement visie voor Prinses Beatrixlaan. Nou, hebben we natuurlijk ook in het forum uitgebreid gesproken over de doorstroming van auto's in het algemeen of zoals Beter voor Rijswijk zo mooi noemde, de P van STOMP. En ik ben het er helemaal mee eens dat het niet voor niks ook een letter is van het STOMP-principe en dat daar aandacht voor moet zijn. Ik begreep dat, hoewel het op verschillende plekken in het document staat, er behoefte is aan een concrete duiding in één alinea. Deze alinea kan wat mij betreft goed worden toegevoegd aan de Omgevingsvisie, dus ik adviseer daar positief op. Dan heb ik nog de motie die daar toch aan gekoppeld zit, want daar wordt ook eerst het amendement genoemd. De motie gaat verder in op de ondergrondse visie voor de Beatrixlaan, namelijk de ondertunneling. Daar hebben we de vorige keer natuurlijk ook over gehad. Ja, ik zou eigenlijk willen zeggen, wat mij betreft is die een beetje overbodig. Ik hoorde net ook al van Rijswijks Belang, er ligt een motie, die gaat ook over de wens voor ondertunneling. Die is mij geheel bekend. Als u behoefte heeft dat te herhalen, dan staat het natuurlijk de raad vrij. Ik zou wel nog een keer willen benadrukken, want dat heb ik in het forum ook gedaan, we moeten eerst het proces weer opstarten. Want wat je eigenlijk ziet is dat de gesprekken gewoon stil zijn komen te liggen. En u kunt een motie aannemen van, we willen een tunnel. Maar zolang we die niet alleen gaan betalen, en dat is gewoon heel erg veel geld, gaat die er niet komen en zullen we dat samen moeten doen met de partijen. Dus in alle vrijheid, stemt u voor die motie, maar er ligt er al één en dat is mij bekend. Dan hou ik nog over die van stimulering van deelautocoöperaties. Daar kan ik eigenlijk gewoon positief op reageren. In die zin dat binnen de Mobiliteitsvisie we natuurlijk aandacht besteden aan het gebruik van deelmobiliteit in brede zin, hebben we het niet alleen over auto's. Er zijn ook al deelauto's in Rijswijk op verschillende plekken. We hebben inderdaad nog niet heel veel facilitering van deelautocoöperaties, maar dat past heel goed binnen het beleid wat we hebben. En zoals die nu omschreven staat in de motie is die ook uitvoerbaar. Dank u wel. Geef ik graag het woord aan ...

De voorzitter: Wethouder Wit, wilt u ook de vraag beantwoorden?

De heer Wit: Zeker. Dank u wel, voorzitter. Ik heb maar twee vragen gehad ook. Eén vraag van de Partij van de Arbeid en dat gaat over de gezondheidseffectrapportage, om die toe te voegen aan elke gebiedsontwikkeling. Ja, in principe is daar ook gewoon de milieueffectrapportage voor bedoeld. Gezondheid is daar al een essentieel onderdeel van. Bij de Omgevingsvisie is al een MER gemaakt, maar ook bij de programma's, het omgevingsplan en de Omgevingsvisie 2.0 in de toekomst is in veel gevallen een MER noodzakelijk. In sommige gevallen kan het zijn dat er nog een project-MER nodig

is, wat ook logisch is. Dat zal ook, bij die praktijk zullen we blijven aansluiten. En uiteindelijk wordt ook bij ...

De voorzitter: Wethouder Wit, mijnheer Van der Veer wil u interromperen.

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. De wethouder zegt, we doen het eigenlijk al in de MER of we hebben daar de MER voor. Maar ik kan me voorstellen, we liggen langs de A13, de A4 en de A20, dat we daar apart nog een GER bij gaan doen. Zoals bijvoorbeeld nu gebeurt bij de omgeving van Tata Steel. Zou dat een mogelijkheid kunnen zijn of houden we het in Rijswijk alleen maar bij MER-rapportages?

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Wit.

De heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, het zou fijn zijn geweest als mijnheer Van der Veer mij even had laten uitpraten, want ik had er nog wel een deelonderwerp in staan of in de beantwoording staan. Want feitelijk betrekken wij ook de GGD als adviseur bij ruimtelijke plannen. Dus dat doen we standaard ook bij de omgevingstafel die de vergunningsaanvragen beoordeelt en op afspraak bij grotere gebiedsontwikkelingen. Om afzonderlijk los nog een GER te maken, dat zie ik eerlijk gezegd niet zitten omdat het gewoon echt onderdeel is. Ook de aanliggende A4 en A13 worden in dat soort plannen meegenomen. Dan nog één vraag van het CDA gehad. Het CDA geeft aan dat er visie ontbreekt eigenlijk op, hoe gaat Rijswijk vergroenen en verdichten combineren? Nou, het onderdeel van het verdichten is dat het ook vaak juist gebeurt in stedelijk gebied en de hoogte inbouwen. Dit kost an sich niet direct ruimte op maaiveld. En als je natuurinclusief bouwt, wat wij bij onze ontwikkelingen belangrijk vinden, dan kun je dus ook groen toevoegen. Dat is ook exact wat we in recent vastgestelde groenbeleidsplan hebben aangegeven, inzetten op verdichting en vergroening bij elkaar. Dat kan met groene daken, groene gevels, et cetera. Deze Omgevingsvisie geeft juist daar ook wel een integrale visie op en net als met onze gebiedsontwikkelingen geven we daar gewoon invulling aan. Dan wil ik even ingaan op beide amendementen die nog binnen zijn gekomen die mijn portefeuilles raken. En dat gaat dan het amendement, een gezonde fysieke leefomgeving. Het combineren van een programma geluid met een algemeen programma wat meer gaat over gezondheid. We kunnen daarmee instemmen. Het past ook. Integraal programma gezondheid en milieu is prima, maar we bewaken er wel voor dat er dus ruimte blijft inderdaad, zoals u zelf ook al aangaf, om gebiedsontwikkelingen goed mogelijk te maken. Nou, dat blijkt ook uit de gewijzigde versie van uw amendement. Dus eigenlijk zoals het amendement er nu voorligt kunnen we dat omarmen en zien we dat ook als een goede toevoeging aan de Omgevingsvisie. Dan heeft u nog een amendement ingediend om een programma bodem en ondergrond toe te voegen aan de Omgevingsvisie van Rijswijk. Eigenlijk toen die binnenkwam was ik daar wel heel blij mee. Want wat ook door de Partij van Gelijkheid en Rechtvaardigheid heel duidelijk aangeeft, er is echt een enorme druk op de bodem. Die wordt ook alleen maar groter de komende jaren, omdat we ook inderdaad nog met warmte en allerlei andere de grond in moeten. We zien ook dat we best wel complex uitzoekwerk hebben als we überhaupt maar ergens een leiding willen aanleggen of ergens een ondergrondse container willen plaatsen, dus het is gewoon echt complex. Dit amendement ziet erop toe dat we daar op een goede wijze een programma voor oprichten, voor schrijven als onderdeel van de Omgevingsvisie. Ik wil daar voorlopig niet direct een tijdspad aan koppelen, omdat dat ook gezien de druk die erop de ambtelijke organisatie ligt niet iets is wat we op korte termijn willen gaan, kunnen opleveren. De verplichte wettelijke programma's gaan vooralsnog wel even, hebben daar prioriteit op. Ik vind, wil nog één ding ook aangeven, dat het wel belangrijk is dat we hier opmerken dat het niet gaat over bodemkwaliteit, maar echt over de ruimte in de ondergrond. Dat wil ik toch nog even genoemd hebben. Maar het amendement zoals het er nu ligt kunnen wij uitstekend omarmen, dus dank daarvoor. Dat was mijn eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder Wit. Dan zijn we aan het einde van de eerste termijn van het college. Kijk ik naar uw raad. Heeft u behoefte aan een tweede termijn? Dat is volgens mij alleen mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik had een vraag van mevrouw Van Schie die ik nog even wil beantwoorden. Want wij zijn natuurlijk niet tegen de andere deelautobedrijven, zoals Greenwheels, Mywheels en welke andere er nog meer zijn. Daar maak ik zelf ook graag gebruik van. Maar we willen dit graag aanvullen met deelauto-coöperaties. En ik was nog heel even nieuwsgierig met betrekking tot Beter voor Rijswijk. Mijnheer Braam, ik ben het helemaal met u eens over de groene longen van Rijswijk. Ik vroeg me alleen dan wel even af wat dan uw standpunt is met betrekking tot Don Bosco mocht zij die kant op verhuizen. Ja, hoe flexibel u daar dan zeg maar in bent? Dat was het. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Mijnheer Loof van de Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Ja, voorzitter, toch nog heel even kort mijn tweede termijn. Dank aan de wethouder voor de beantwoording en ook toelichting op de motie en amendementen die wij hebben ingediend, zullen wij ook handhaven. Ik denk dat het een goede toevoeging is en goed onze visie en ambitie neer gaat zetten over de Prinses Beatrixlaan. Ik had nog wel één vraag aan mijn overburen van Wij. Ik ken Wij. als een partij die veel waarde hecht aan participatie en het luisteren naar inwoners. Nu zit er bij de Omgevingsvisie een heel mooi participatieverslag waar ook heel erg mooi in staat dat inwoners in Rijswijk, Rijswijkers heel tevreden zijn met onder andere de voorzieningen en ook heel graag woningen willen om hier te blijven wonen. Ik vroeg mij af waarom Wij. in dit geval het niet zo belangrijk vindt om naar inwoners te luisteren en alsnog een negatief beeld schets over Rijswijk, terwijl inwoners zelf daar eigenlijk best heel positief over zijn? Tot zo mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loof. Mijnheer Van Dam, wilt u een tweede termijn en meteen reageren op de vraag?

De heer Van Dam: Dat zeker. U haalt de woorden uit mijn mond. Ja, want daar wil ik wel op reageren. Nee, wij luisteren zeker naar inwoners. Dat heeft u ook net gezien bij de Marimbahal waarin we tweeduizend brieven verspreiden in de Muziekbuit en dat blijven we elke maand doen met de koffiekar. En ja, we hebben ook het participatieverslag gelezen wat bij dit raadsvoorstel zit. Dat is mooi, alleen herkennen wij daar voor een deel inderdaad in wat Rijswijkers zeggen, maar voor een heel groot gedeelte ook niet. Want de kritiek op de snelle groei en alle gevolgen die ermee van dien zijn voor onze gemeente die zien inwoners ook. Ze zien het steeds drukker worden op de wegen, ze zien het faciliteitsniveau straks onder druk staan. De binnensport, als je met verenigingen praat, die staat onder druk. Dat zijn ook allemaal signalen die we meenemen en die gewoon ook echt een reële of die gewoon een plek hebben in deze discussie. Wij blijven die hier in de raadzaal aanhalen.

De voorzitter: Mijnheer Loof wil interrumperen.

De heer Van Dam: Dat mag.

De voorzitter: Mijnheer Loof.

De heer Loof: Dank, voorzitter. Ik vind het toch wel wonderlijk dat de heer Van Dam zegt dat die luistert naar inwoners. Daarna zegt van, nou, we luisteren eigenlijk alleen maar voor de helft als het ons uitkomt. En daarna hier gaat uitleggen wat die inwoners waar die naar heeft geluisterd eigenlijk bedoelen. Dat is, nou ja, ik kan het niet serieus nemen. Ik vind het wel grappig geprobeerd, maar ik kan het niet serieus nemen.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, wilt u daarop reageren?

De heer Van Dam: Ja, dat is ... Nou, één, ik hoor geen vraag. Maar twee, is dat een hele verkeerde uitleg van wat ik net zeg. Wat ik zeg is dat er gewoon heel veel meer meningen hierover zijn die ook wat genuanceerder zijn. Want ja, je kan blij zijn met onze stad, mijnheer Loof, en tegelijkertijd vinden dat we gewoon helemaal finaal vastlopen in het verkeer. En dat vinden ook heel veel inwoners. En je kan blij zijn met onze stad en het fijn wonen vinden, maar als je weet in het achterhoofd dat er 20 duizend inwoners extra bijkomen, dat het in de toekomst toch een heel ander plaatje gaat vormen. En dat zijn de zaken waarmee inwoners zitten. Dat zijn zaken waar wij met ze onder het genot van een bakje koffie bij de koffiekar over praten of in enquêtes. En als u enkel het houdt bij het lezen van een verslag wat hier wordt bijgevoegd, dan moet u dat vooral doen, maar dat is niet onze insteek van politiek.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam, dat was uw tweede termijn? Mijnheer Braam, Beter voor Rijswijk.

De heer Braam: Dank u wel, voorzitter. Allereerst via u, college, bedankt voor de beantwoording in eerste termijn. De vraag van GroenLinks die net werd gesteld over Don Bosco, daar kan ik kort en bondig over zijn. Op die locatie hebben De Valkeniers gezeten met een sportlocatie en een kantine. Dus op het moment als daar een ander bouwsel, wat ik net ook al een beetje in de eerste termijn aangaf, ervoor terugkomt dan kunnen wij daar absoluut mee tevreden zijn. Het is wel zo dat we altijd heel voorzichtig zijn als het gaat om de financiën. Het kan op zich niet zo zijn dat we zeg maar, ja, ik zie het toch een klein beetje als een verkapte kerkelijke organisatie, daar komt het allemaal uit voort zoals u ongetwijfeld weet. Kerk en staat wordt altijd een beetje gescheiden gehouden. Dus ik vind het hartstikke goed wat ze doen, de crowdfunding. Ik vind het ook belangrijk dat de gemeente moet faciliteren. Ook eventueel begrijpelijk dat we wellicht iets met de grond doen, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar als het gaat om het bouwen denk ik dat het heel belangrijk is dat Don Bosco moet kijken of ze zelf voldoende financiering kunnen regelen. Dat is wat Don Bosco betreft. Verder, ja, ik ben eigenlijk toch wel blij dat Rijswijks Belang nu echt serieuze inbreng had. Want in de, ja, toch de behandeling in een forumvergadering heb ik een feitelijke inbreng gemist. Maar ja, ik begreep dat de tribune van ADO Den Haag toch erg belangrijk was die bewuste dinsdagavond. Kan ik me ook wel voorstellen in de rol van de heer Weterings.

De voorzitter: Nu daagt u natuurlijk mijnheer Weterings uit. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, de tribunes van ADO Den Haag zijn inderdaad heel erg gezellig. En vooral als dan ook je zoontje je meevraagt van, joh, pap, we gaan altijd, wat doe je vanavond? Ja, dan kies ik wel voor mijn zoon. Kijk, als de heer Braam ook als geen ander kan weten hoe belangrijk kinderen zijn en om daarmee om te gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Braam, wilt u uw tweede termijn vervolgen?

De heer Braam: Ja, ik wil mijn tweede termijn vervolgen. Nou, er zijn gelukkig genoeg vervangers voor de heer Weterings. Dus dat is ook wel eens een keer mooi om een andere stem te horen dan de heer Weterings, zoals u ongetwijfeld zult begrijpen. Nee, wat ons betreft, ik heb het in eerste termijn al aangegeven, het voorstel zoals het hier ligt heeft behoorlijk veel raakvlakken met het coalitieakkoord wat er ligt en waar we vanzelfsprekend ook een dikke handtekeningen onder hebben gezet. Dus het zal u niet verbazen dat met wat kleine mutaties die hier voorliggen we ongetwijfeld zeer tevreden zullen zijn met de weg die we bewandelen richting 2050.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Braam. Nog anderen? Dat is niet het geval. O, mevrouw Harmsen van de ChristenUnie. Maar u had ...

Mevrouw Harmsen: Dertig seconden.

De voorzitter: 31 seconden.

Mevrouw Harmsen: Ja, maar ik heb nog een korte nodig want het gaat alleen, ik vind het gewoon leuk dat VVD een overbodige motie toch weer gaat indienen. Terwijl bij het vorige raadsvoorstel ze dat dan niet wilden steunen, dat vind ik gewoon even leuk om te noteren. Dat is alles. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Prima. Dank u wel, mevrouw Harmsen. Dan stel ik voor dat u overgaat tot stemming.

a. Amendement - Visie voor de Prinses Beatrixlaan (VVD PG&R GL D66 CU CDA)

De voorzitter: En dan beginnen we allereerst bij het amendement. Amendement, visie voor de Prinses Beatrixlaan. Mijnheer Van der Veer, u wilt een stemverklaring afleggen?

De heer Van der Veer: Ja, dank u wel, voorzitter. De PvdA zou voorstemmen voor dit amendement gezien de beantwoording van de wethouder.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Veer. Andere raadsleden die een stemverklaring willen afleggen? Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ja, we zullen ook maar voorstemmen, ondanks er toch een motie ligt. Ze hebben een motie en een amendement dus succes daarmee.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen? Niet. Dan stel ik voor dat u overgaat tot stemming. Met dertig stemmen voor is het amendement aangenomen unaniem.

b. Amendement - Een gezonde fysieke leefomgeving GL en PvdA)

De voorzitter: Dan het volgende amendement, een gezonde fysieke leefomgeving. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval. Met 25 stemmen voor en 5 tegen is het amendement aangenomen.

c. Amendement - Voeg een programma Bodem en Ondergrond toe aan de Omgevingsvisie van Rijswijk (GL CU VVD PG&R PvdA)

De voorzitter: Dan het amendement, voeg een programma Bodem en Ondergrond toe aan de Omgevingsvisie van Rijswijk. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Nee. Dan kunt u overgaan tot stemming. Met 25 stemmen voor en 5 tegen is het amendement aangenomen.

d. Motie - Ondergrondse visie voor de Prinses Beatrixlaan (VVD PG&R BvR D66 CU CDA)

De voorzitter: Dan de motie, ondergrondse visie voor de Prinses Beatrixlaan. Mijnheer Van der Veer, u wilt een stemverklaring afleggen?

De heer Van der Veer: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen tegenstemmen. Er ligt een motie en zoals de wethouder zei, het ligt weer in de week, de gesprekken moeten opgevoerd worden. Dus we gaan ervan uit dat het collega alles in het werk stelt om de eerdere motie uit te voeren.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Maarseveen van GroenLinks.

Mevrouw Van Maarseveen: Dank u wel, wethouder. Of dank u wel, sorry, dank u wel, burgemeester, voorzitter. Het is te laat, ik ben een beetje in de war nu. Maar ik wil in elk geval zeggen dat wij ook

tegen deze motie zullen stemmen omdat die overbodig is naar aanleiding van de reactie van de wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Maarseveen. Het is inderdaad laat. Het is heel normaal dat u dan minder scherp wordt. Geldt ook voor mij. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ja, voorzitter, zoals aangegeven zullen wij voorstemmen want ja, 2018 en nu weer 2025 is een groot verschil. We gaan er echt van uit dat die ook gerealiseerd gaat worden dan dus succes college.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Weterings. Ik stel voor dat u overgaat tot stemming. Met 24 stemmen voor en 6 tegen is deze motie aangenomen.

e. Motie - Stimulering van Deelauto coöperaties binnen de Omgevingsvisie Rijswijk (GL D66 PvdA CU)

De voorzitter: Dan de motie, stimulering van deelauto coöperaties binnen de Omgevingsvisie Rijswijk. Mijnheer Loof van de Rijswijkse VVD wil een stemverklaring afleggen.

De heer Loof: Ja, voorzitter, dank. Wij zullen tegen deze motie stemmen omdat er al een landelijk steunpunt is en de financiële dekking in deze motie mist.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen? De heer Weterings, Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, wij zullen ook tegenstemmen omdat we al hebben aangegeven dat we liever hebben dat de partijen bij hun achterban lekker gaan lobbyen en die van ons lekker met rust laten.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen? Niet. Wilt u overgaan tot stemming? Met 22 stemmen voor en 8 tegen is deze motie aangenomen.

f. Raadsvoorstel Voorstel tot vaststelling van de Omgevingsvisie Rijswijk 2050, Gezonde buitenplaats in de Metropool (RV 25-015)

De voorzitter: Dan gaan we naar het geamendeerde raadsvoorstel, voorstel tot vaststelling van de Omgevingsvisie Rijswijk 2050. Wenst iemand een stemverklaring? Dat is niet het geval. Met 22 stemmen voor en 8 tegen is het geamendeerde raadsvoorstel vaststelling van de Omgevingsvisie Rijswijk 2050 aangenomen. Dat is een belangrijk moment, denk ik, om even stil bij te staan dat u de Omgevingsvisie van onze gemeente heeft vastgesteld.

11. Sluiting

De voorzitter: Dan zijn we bij het allerlaatste agendapunt gekomen en dat is de motie vreemd, de tijdelijke sluiting van Event Plaza en onderzoek naar definitieve sluiting. Ik geef de indiener van de motie het woord en dat is de heer Weterings van Rijswijks Belang. Mevrouw Niesen is het, excuus.

Mevrouw De Haan-Niesen: Geen probleem, voorzitter. Dank u wel. En fijn dat ik toch nog even mijn zegje op dit late tijdstip mag doen. En voordat ik de motie in ga dienen het volgende, voorzitter. De inwoners van Rijswijk zijn het zat, onze fractie is het zat en terecht. De overlast en onveiligheid rondom Event Plaza blijft zich opstapelen. Dit is geen incident meer, maar een jarenlang structureel probleem dat vraagt om ingrijpen. Het college kan en mag niet langer weggijken. Afgelopen zondag ging het opnieuw mis. Tijdens het feest in Event Plaza verzamelden zich enkele duizenden mensen

meer dan is toegestaan. Het werd te druk en uiteindelijk ontstond er ook een vechtpartij tussen bezoekers van het feest. De politie moest met veertig agenten ter plaatse komen om de orde te herstellen. Pas na overleg werd het feest beëindigd en werden bezoekers verzocht naar huis te gaan. Dit laat nu zien, Event Plaza kan de situatie niet aan en de politie moet telkens achteraf ingrijpen. Dit is simpelweg onacceptabel. De situatie rond Event Plaza is niet nieuw. Het college heeft al eerder ingegrepen door de zalen van Event Plaza te sluiten vanwege ernstige brandveiligheidsproblemen, ondanks meerdere waarschuwingen en boetes. Dit besluit werd genomen om de veiligheid van de bezoekers te waarborgen, en terecht. De brandveiligheid was in geen enkel opzicht op orde. Het college zelf heeft destijds aangegeven dat de eigenaar de verantwoordelijkheid niet had genomen om de veiligheid te verbeteren. Toch zien we dat, ondanks deze eerdere maatregelen, Event Plaza keer op keer problemen blijft veroorzaken. De veiligheidskwesties zijn duidelijk niet opgelost en de overlast en onveiligheid blijven aanhouden. Afgelopen zondag tijdens het evenement dat ik zojuist beschreef werden wederom de grenzen van de capaciteit overschreden, ontstond er een vechtpartij en was de politie genooddaakt met grote inzet op te treden. Dit laat zien dat de situatie rondom Event Plaza absoluut niet onder controle is. De boodschap is duidelijk, het is niet voldoende om alleen brandveiligheid te waarborgen als Event Plaza zich verder onveilig gedraagt en de openbare orde verstoort. De eigenaar heeft herhaaldelijk de kans gekregen om de situatie te verbeteren, maar heeft dit nagelaten. De structurele overlast nu die nu al jarenlang doorgaat is niet iets wat we nog langer kunnen tolereren. Keer op keer horen we dezelfde klachten, intimidatie, overlast en een schrijnend gebrek aan veiligheid. Inwoners voelen zich niet meer op hun gemak in hun eigen stad. Bezoekers van de omgeving ervaren dreigende situaties en zelfs kleine kinderen bevonden zich tijdens het feest in een omgeving die allesbehalve veilig was. Dit kan en mag niet langer doorgaan. En alsof dit allemaal nog niet genoeg is zagen we diezelfde dag een compleet verkeersinfarct in de Plaspoelpolder. Er was een beurs in de Broodfabriek, op de Visseringlaan kon de Turkse gemeenschap stemmen voor de presidentsverkiezingen en Event Plaza hield een groot evenement. Maar waren er op tijd verkeersregelaars? Nee. Het gevolg, chaos. Straten dicht, frustraties bij bewoners en bezoekers en een situatie waarin hulpdiensten nauwelijks hun werk konden doen. Dit is een blamage voor Rijswijk. Wat ons extra zorgen baart is dat bij evenementen in Event Plaza positief wordt geadviseerd over handhaving en politie-inzet, maar de praktijk bewijst keer op keer het tegendeel. De situatie loopt alsnog uit de hand en de voelsprietten van het college moeten uitgaan bij elke aanvraag. Als er vooraf al twijfels zijn over de veiligheid, dan zou dat reden genoeg moeten zijn om extra politie-inzet te garanderen of het evenement simpelweg niet door te laten gaan. Voorzitter, we kunnen het ons niet permitteren om telkens achteraf brandjes te blussen. De situatie rondom Event Plaza heeft haar kans gehad en keer op keer gefaald. Dit moet stoppen. Onze inwoners en bezoekers verdienen een veilige stad en wij als fractie verzoeken het college haar verantwoordelijkheid te nemen. En voordat ik de motie voor ga lezen en in ga dienen heb ik nog één vraag aan onze burgemeester, in dit geval ook onze voorzitter van vanavond. Betekent dat intrekking van de verleden ontheffing dat Event Plaza permanent dichtgaat of bestaat de kans dat er later weer evenementen worden toegestaan? Dit is het even voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Anderen die hierop willen reageren vanuit uw raad? Mijnheer Loof van de VVD.

De heer Loof: Ja, voorzitter, kijk, in deze raad, in deze gemeente hebben wij verordeningen en hebben we de Gemeentewet en daaruit kan volgen dat een vergunning wordt ingetrokken. Dat is de bevoegdheid van burgemeester en soms ook van het college. Dat kan niet via een motie, dat moeten we ook niet op deze manier willen doen. Dat proces schaadt de positie van de gemeente. Wij steunen hoe de burgemeester en het college op dit dossier hiermee omgaat. Want ja, er is overlast. En ja, ook onze fractie is daar klaar mee. De burgemeester heeft bij de beantwoording op de vraag

aan het begin van deze avond al aangegeven dat wordt ingezet op sluiting van de zalen in Event Plaza, omdat niet aan de voorschriften werd gehouden. Daarmee is deze motie overbodig en fungeert het enkel als manier om aandacht te trekken. De burgemeester heeft al duidelijk antwoord gegeven. Met het indienen van deze motie wordt niet in het belang van Rijswijk gehandeld en wij zullen ook tegenstemmen als het tot stemming komt.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Prenger.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. We sluiten ons volledig aan bij de VVD. De voltallige fractie van Beter voor Rijswijk gaat deze motie ook niet ondersteunen. We hebben alle vertrouwen in u als burgemeester en het college. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mijnheer Zoghbi van Wij. Rijswijk.

De heer Zoghbi: Dank u wel, voorzitter. Wij snappen heel goed waarom deze motie is ingediend. Het incident bij Event Plaza heeft veel mensen geraakt en roept vragen op over de veiligheid. Toch denken wij dat de burgemeester goed heeft gehandeld, ook de vorige keer bij de bijeenkomst van de Eritrese gemeenschap. En onlangs het incident is zij bezig om te kijken wat er in de toekomst beter kan zodat dit soort situaties worden voorkomen. We vinden het belangrijk dat er goed wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd en wat de beste aanpak is en een tijdelijke of definitieve sluiting, een serieuze stap, daar moet goed over nagedacht worden. Zojuist bij de beantwoording van de vraag van de BvR heeft ze aangegeven dat de vergunning is ingetrokken. We blijven de situatie goed volgen, maar op dit moment kunnen we de motie niet steunen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, ik sluit me grotendeels aan bij de eerdere sprekers. Ik vind eerlijk gezegd de bijdrage van Rijswijks Belang surreëel. Alsof de beantwoording van de burgemeester, die al eerder gedaan is op de vragen van BvR en op de vragen van de VVD, gewoon niet naar geluisterd is. De bijdrage is een verkapte motie van afkeuring richting de burgemeester. Onze fractie, net als de fracties van de VVD, BvR, Wij. Rijswijk staan achter de manier waarop deze burgemeester op dit moment handelt. Dat is goed en deze motie is alleen maar schadelijk voor het proces. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Ik kan het bijna niet beter verwoorden dan de heer Loof. Maar dan toch als toevoeging dat het volste vertrouwen is in de bestuurskracht, beoordelingsvermogen en handelingen van de burgemeester. En dat wij deze motie, als we naar het dictum kijken, ook juist zien als beperking van die handelingsbevoegdheid en daar zitten wij echt niet op te wachten.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, ik sluit me ook aan bij eerdere sprekers. Het lijkt wel alsof Rijswijks Belang, mevrouw Niesen, niet bij het begin van deze vergadering is geweest. En bewust misschien, ik weet het niet, alle antwoorden die al gegeven zijn niet meeneemt in haar afweging om deze motie al dan niet van afkeuring in te dienen. Wij steunen op geen enkele wijze deze motie en we scharen ons volledig achter de handelwijze die de burgemeester uitstekend heeft verwoord aan het begin van deze vergadering. Dank.

De voorzitter: Dan zijn we denk ik ... O, mevrouw Van Schie van het CDA.

Mevrouw Van Schie: Als iedereen wat zegt dan zeg ik toch ook maar wat, dan blijf ik tenminste wakker. Ja.

De voorzitter: Ik luister graag naar u, mevrouw Van Schie.

Mevrouw Van Schie: Maar ik ben het eigenlijk ook met iedereen eens en ook het CDA steunt de burgemeester. Dit is echt een overbodig gebeuren. En ik begrijp heel goed dat het akelig is voor heel veel mensen, ook voor de mensen die ik ken wat er gebeurd is. Maar we zien ook wel dat er krachtadig wordt opgetreden binnen de mogelijkheden die de rechtsstaat biedt. Daar moeten we ook zuinig op zijn en dat moet je ook uitleggen aan je achterban.

De voorzitter: Anderen? Dan, ja, ben ik, ik kijk even naar mijnheer Braam als plaatsvervangend voorzitter. Maar ik denk dat het qua tijd ook wel, dat ik kort kan reageren. Ik wil eigenlijk beginnen met de woorden van mevrouw Van Schie inderdaad. We leven in een democratische rechtsstaat en dat brengt met zich mee dat we rechten en plichten hebben, ook als overheid. Middels deze motie kan het college ook de burgemeester niet een opdracht gegeven worden door uw raad om een onderneming of het pand te gaan sluiten. Ik heb inderdaad bij de beantwoording van de vragen van de VVD en van Beter voor Rijswijk geantwoord dat we de ontheffing hebben ingetrokken waarmee de zalen dus nu niet beschikbaar, dat daar geen feesten en activiteiten mogen plaatsvinden. Op uw vraag van, is dat dan permanent? Nee, dat is niet permanent want dat heeft te maken met de brandveiligheid. Als aan alle eisen van de brandveiligheid voldaan wordt en de Veiligheidsregio Haaglanden daar ook gecontroleerd heeft zullen die zalen open moeten blijven. Maar ik heb tegelijkertijd aangegeven dat wij met verregaande andere bestuurlijke maatregelen bezig zijn. En het is goed om de tijd te geven aan ons om dat gedegen en juridisch goed voorbereid te doen. Dus deze motie wil ik ontraden, omdat het overbodig en ook niet correct is. Dus ik geef in tweede termijn het woord aan mevrouw Niesen. Overigens wil ik wel zeggen, ik begrijp uw zorg ook. Dus dat is ook mijn inspanning om mijn taak als het gaat om openbare orde en veiligheid heel goed uit te voeren en waar nodig op te treden daarin. Maar dat is ook mijn inspanning tot nu toe altijd geweest.

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, burgemeester, voor uw antwoord. Maar kunt u dan toezeggen dat u zich hard gaat maken voor het feit dat de zalen dan echt of Event Plaza dan echt definitief dicht gaat?

De voorzitter: Nee, dat ga ik niet toezeggen, want wij gaan ons inspannen om de beste en de juiste bestuurlijke maatregelen te nemen.

Mevrouw De Haan-Niesen: Voorzitter, ik verzoek even tot een schorsing van vijf minuutjes. Even de motie aanpassen.

De voorzitter: Ik ga de vergadering schorsen voor vijf minuten.

De voorzitter: De vergadering is weer heropend. Ik krijg het signaal dat de motie gewijzigd is. Mevrouw Niesen, wilt u toelichten wat de wijziging is aan de raad?

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. Dat zal ik doen. En voordat ik dat ga doen wil ik toch even melden dat we blij zijn met de tijdelijke sluiting vanuit onze fractie en fijn dat het nu serieus genomen wordt, aangezien er al jaren ellende is. Daarom willen we toch met een aangepaste motie als partij kracht bijzetten en ik zal de aangepaste motie gaan voorlezen. De gemeenteraad van Rijswijk, in vergadering bijeen op 25 maart 2025, constaterende dat de burgemeester de verleende ontheffing van Event Plaza heeft ingetrokken. Dit besluit is genomen naar aanleiding van herhaaldelijke overlast, onveiligheid en verstoring van de openbare orde rondom deze locatie. Eerdere evenementen bij Event Plaza hebben geleid tot politie-inzet, vechtpartijen en verkeerschaos

in de Plaspoelpolder. De veiligheid van inwoners, bezoekers en omwonenden structureel in het geding is geweest. Overwegende dat de intrekking van de ontheffing een belangrijke stap is maar onduidelijkheid bestaat over de toekomst van Event Plaza. Het niet uitgesloten is dat Event Plaza in de toekomst opnieuw een aanvraag doet voor evenementen. De raad een krachtig signaal wil afgeven dat haar structurele overlast en onveiligheid niet langer getolereerd wordt. De inwoners van Rijswijk recht hebben op een veilige en leefbare omgeving. Verzoekt het college zich ervoor in te zetten dat de intrekking van de ontheffing van Event Plaza definitief wordt en er geen nieuwe vergunningen of ontheffingen meer worden verleend voor deze locatie. Te onderzoeken welke juridische mogelijkheden er zijn om een structurele oplossing te realiseren, zoals een formele sluiting of bestemmingswijziging van het pand. De gemeenteraad actief te informeren over verdere stappen en ontwikkelingen rondom Event Plaza. En gaat over tot de orde van de dag. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Niesen. Dan kijk ik naar uw raad. Wenst iemand daarop te reageren? Mijnheer Loof, Rijswijkse VVD.

De heer Loof: Ja, voorzitter, er is hier letterlijk niks veranderd. Dit kan nog steeds niet. We zijn nog steeds tegen, het is nog steeds overbodig.

De voorzitter: Anderen? Mevrouw Van Nunen van de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Nunen: Ja, ik vind dat deze motie nog meer dan eigenlijk misschien wel de vorige ontzettend wantrouwend is naar de handelwijze van onze burgemeester, onze bestuurder in deze kwestie. Dat wantrouwen druipt van deze motie af en daar gaan wij zeker niet voor.

De voorzitter: Mijnheer Zoghbi van Wij. Rijswijk.

De heer Zoghbi: Ja. Dank u wel, voorzitter. Ik zoek even bevestiging van de burgemeester dat de drie punten die verzocht worden aan het college al worden gedaan? Want ik begrijp uit uw beantwoording dat alle drie al worden meegenomen, dus dat wil ik even zo horen. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Dolmans van D66.

De heer Dolmans: Ja, in mijn ogen als ik goed heb geluisterd tast dit de handelingsvrijheid van de burgemeester als bestuursorgaan aan en dat kan je als raad gewoon echt niet doen. Dus ik zal zeker tegen deze motie blijven stemmen.

De voorzitter: Dan de heer Van 't Eind van GroenLinks.

De heer Van 't Eind: Voorzitter, daar sluit ik me volledig bij aan. En bovendien, zoals ook al door mevrouw Van Schie eerder gezegd, het gaat ook over om zorgvuldig omgaan met je instrumenten die je binnen de rechtsstaat hebt. Die liggen hier bij de burgemeester en deze motie gaat daar nog steeds ver overheen, dus onze fractie zal dit zeker niet steunen.

De voorzitter: Dan mijnheer El Majjaoui van de Partij voor Gelijkheid en Rechtvaardig.

De heer El Majjaoui: Ja, dank, voorzitter. De gemeente beschikt over voldoende instrumenten, zowel strafrechtelijke trajecten als bestuursrechtelijke trajecten. En ik heb het volste vertrouwen in het college en in het bijzonder dat de burgemeester, dat ze deze trajecten en deze instrumenten inzet. Ik acht deze motie overbodig. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Prenger van Beter voor Rijswijk.

Mevrouw Prenger: Dank u wel, voorzitter. Nou ja, deze motie is in strijd met de Gemeentewet en de hele fractie van Beter voor Rijswijk staat achter u en we zullen deze motie ook niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Prenger. Dan kijk ik naar mevrouw Niesen als indiener. Wilt u het in stand houden?

Mevrouw De Haan-Niesen: Dank u wel, voorzitter. En dat wil ik.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat u overgaat tot stemming over deze motie. Met 26 stemmen tegen en 4 voor is deze motie verworpen. Dan zijn we aan het einde van deze raadsvergadering gekomen. Ik wens u allemaal nog een fijne avond en een goedenacht.